

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra práva

Diplomová práce

**Bezpečnost a ochrana zdraví při práci
v právní teorii a praxi**

Bc. Miloslava Šatrová

© 2017 ČZU v Praze

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Miloslava Šatrová

Podnikání a administrativa

Název práce

Bezpečnost a ochrana zdraví při práci v právní teorii a praxi

Název anglicky

Safety and health at work in legal theory and practice

Cíle práce

- seznámení s bezpečností a ochranou zdraví při práci
- zpřehlednění vývoje bezpečnosti a ochrany zdraví při práci
- zjištění příčin porušování bezpečnosti a ochrany zdraví při práci na pracovištích
- identifikace právních a zdravotních následků nedodržování ochrany a bezpečnosti při práci
- zhodnocení současných zásad bezpečnosti při práci
- návrhy na optimalizaci zjištěných nedostatků

Metodika

- studium odborné literatury
- studium odborných článků
- studium internetových odkazů
- studium právní literatury
- vlastní šetření a rozhovory
- analýza
- popis

Doporučený rozsah práce

60-80 stran

Klíčová slova

bezpečnost při práci, ochrana zdraví při práci, zdraví, prevence rizik, zdravotní způsobilost k práci, odborná způsobilost, informace o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci, prostředky osobní ochrany, pracovní prostředí a pracoviště, organizace práce a pracovní postupy, bezpečný výrobek, bezpečnost technických zařízení, úrazy, nemoci z povolání, pojištění

Doporučené zdroje informací

ČESKO. *Bezpečnost a ochrana zdraví při práci : státní odborný dozor nad bezpečností práce : podle stavu k 2.4.2012.* Ostrava: Sagit, 2012. ISBN 978-80-7208-926-0.

FILIP, Z. *Bezpečnost a ochrana zdraví při práci v lesnictví. Skripta ČVUT v Praze, Ústav tech.- právní problematiky.* PRAHA: ČVUT, 1974.

JANÁKOVÁ, A., *Abeceda bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.* 5. vydání. Anag. s. r. o., 2011, 504 s., ISBN – 978-80-7263-685-3

Nařízení vlády č. 101/2005 Sb., o podrobnějších požadavcích na pracoviště a pracovní prostředí

Nařízení vlády č. 361/2007 Sb., kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví při práci, ve znění pozdějších předpisů

NEUGEBAUER, T., *Bezpečnost a ochrana zdraví při práci v kostce.* 2. vydání. Wolters Kluwer ČR, a. s., 2016., 380 s., ISBN – 978-80-7552-106-4

PEHE, J. – PECHAR, J. *Bezpečnost a ochrana zdraví při práci v otázkách a odpovědích.* Praha: Práce, 1989. ISBN 80-208-0324-6.

ŠENK, Z. *Bezpečnost a ochrana zdraví při práci : prakticky a přehledně podle normy ČSN OHSAS 18001:2008.* Olomouc: ANAG, 2009. ISBN 978-80-7263-551-1.

Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 309/2006 Sb., zákon o zajištění dalších podmínek BOZP, ve znění pozdějších předpisů

Předběžný termín obhajoby

2017/18 ZS – PEF (únor 2018)

Vedoucí práce

Ing. JUDr. Pavel Pikola, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra práva

Elektronicky schváleno dne 1. 11. 2017

JUDr. Jana Borská, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 1. 11. 2017

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 18. 11. 2017

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Bezpečnost a ochrana zdraví při práci v právní teorii a praxi" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne _____

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala všem, kteří přispěli jakýmkoliv způsobem ke vzniku této práce.

Především děkuji vedoucímu diplomové práce panu Ing. JUDr. Pavlovi Pikolovi, Ph. D. za vedení a odbornou pomoc poskytnutou při zpracování této práce, dále majiteli firmy Vialit Soběslav, spol. s r. o. panu Ing. Karlovi Valentovi za umožnění přístupu k firemním záležitostem a také bezpečnostnímu technikovi panu Davidovi Trachtovi za cenné informace a důležité konzultace. Na závěr bych chtěla poděkovat svým rodičům za poskytnuté zázemí, trpělivost, podporu a tím umožnění studia na vysoké škole.

Bezpečnost a ochrana zdraví při práci v právní teorii a praxi

Abstrakt

Diplomová práce s názvem „Bezpečnost a ochrana zdraví při práci v právní teorii a praxi“ je rozdělena na dvě části (teoretickou a praktickou).

V teoretické části jsou shrnuty důležité informace týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, povinnosti zaměstnavatele a povinnosti zaměstnance, které musí být dodržovány ve všech firmách. Shrnuje právní předpisy používající se v oblasti bezpečnosti práce (Zákoník práce, Zákon o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, Nařízení vlády o podrobnějších požadavcích na pracoviště a pracovní prostředí, Zákon o chemických látkách a chemických směsích a o změně některých zákonů, Zákon o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření (atomový zákon) a o změně a doplnění některých zákonů, Zákon o technických požadavcích na výrobky, Zákon o územním plánování a stavebním řádu a právní předpisy pro oblast ochrany zdraví (Zákon o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, Zákon o specifických zdravotních službách, Nařízení vlády, kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví při práci, Vyhláška o pracovních lékařských službách a některých druzích posudkové péče). Dohled nad dodržováním bezpečnosti a ochrany zdraví při práci mají orgány zajišťující kontrolu v oblasti BOZP (Orgány inspekce práce, Organizace dozoru nad vyhrazenými technickými zařízeními a Orgány státního zdravotního dozoru).

Praktická část je věnována zpracování bezpečnosti a ochrany zdraví při práci ve firmě Vialit Soběslav, spol. s r. o., která se zabývá stavbou a úpravami vozovek a výrobou asfaltových emulzí a obalovaných asfaltových směsí. Důležitou roli v podniku zaujímá bezpečnostní technik, který dohlíží nad dodržováním BOZP. V této firmě je velmi důležité dbát na školení zaměstnanců, hlavně při práci s horkými asfalty, chemickými látkami a při práci na silnicích. Jsou zde vyhodnocena rizika při jednotlivých činnostech v podniku a přidělovány osobní ochranné pracovní pomůcky dle jednotlivých vykonávaných činností.

Klíčová slova: bezpečnost při práci, ochrana zdraví při práci, zdraví, prevence rizik, zdravotní způsobilost k práci, odborná způsobilost, informace o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci, prostředky osobní ochrany, pracovní prostředí a pracoviště, organizace práce a pracovní postupy, bezpečný výrobek, bezpečnost technických zařízení, úrazy, nemoci z povolání, pojištění

Safety and Health at Work in Legal Theory and Practice

Abstract

The thesis entitled "Safety and Health at Work in Legal Theory and Practice" is divided into two parts (theoretical and practical).

The theoretical part summarizes important information about occupational safety and health, employer's obligations and employee obligations, which must be respected in all companies. It summarizes the legislation applicable in the field of occupational safety (Labor Code, Act on Other Occupational Safety and Health Protection, Government Order on More detailed Requirements for the Workplace and Working Environment, Chemical Substances and Chemical Mixes Act and on Amendments to Certain Acts, Act on (the Act on Technical Requirements on Products, the Law on Spatial Planning and the Building Code) and health protection legislation (Act on the Protection of Public Health and on the Modification of Certain Related Acts Act on the Specific Health Services, the Government Regulation laying down the conditions for the protection of health at work, the Decree on Occupational Medical Services and some types of expert care). Supervision of the observance of health and safety at work is carried out by the Health and Safety Inspection Bodies (Labor Inspection Bodies, Organization for Supervision of Technical Facilities and State Health Supervision Authorities).

The practical part is devoted to the processing of health and safety at work at Vialit Sobeslav, spol. s ro, which deals with the construction and modification of roads and the production of asphalt emulsions and coated asphalt mixtures. An important role is played by a security technician who oversees the observance of OSH. In this company, it is very important to take care of employee training, especially when working with hot asphalts, chemicals and road work. Risks are assessed on individual activities in the company and personal protective equipment is allocated according to the individual activities performed.

Keywords: safety at work, health protection at work, health, risk prevention, health fitness to work, competence, information on safety and health at work, personal protection, working environment and workplace, work organization and working practices, safe product, safety of technical equipment, accidents, occupational diseases, insurance

Obsah

Úvod	14
Cíl práce a metodika	16
2. 1 Cíl práce	16
2. 2 Metodika	16
Literární přehled	18
3. 1 Bezpečnost a ochrana zdraví při práci – vysvětlení pojmu	18
3. 2 Historický vývoj	20
3. 3 Základní právní předpisy v oblasti bezpečnosti práce	24
3. 3. 1 Zákon č. 262/2006 Sb., Zákoník práce	26
3. 3. 2 Zákon č. 309/2006 Sb., o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci	29
3. 3. 3 Nařízení vlády č. 101/2005 Sb., o podrobnějších požadavcích na pracoviště a pracovní prostředí	31
3. 3. 4 Zákon č. 350/2011 Sb., o chemických látkách a chemických směsích a o změně některých zákonů (chemický zákon)	33
3. 3. 5 Zákon č. 18/1997 Sb., o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření (atomový zákon) a o změně a doplnění některých zákonů	33
3. 3. 6 Zákon č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky	34
3. 3. 7 Zákon č. 183/ 2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon)	35
3. 4 Základní právní předpisy pro oblast ochrany zdraví	35
3. 4. 1 Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů – část ochrana zdraví při práci	35
3. 4. 2 Zákon č. 373/2001 Sb., o specifických zdravotních službách, ve znění pozdějších předpisů	36
3. 4. 3 Nařízení vlády č. 361/2007 Sb., kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví při práci	36
3. 4. 4 Vyhláška č. 79/2013 Sb., o pracovně-lékařských službách a některých druzích posudkové péče	37
3. 5 Povinnosti zaměstnavatele	38
3. 6 Povinnosti zaměstnance	43
3. 7 BOZP a stát	45
3. 8 Orgány zajišťující kontrolu v oblasti BOZP	45
3. 9 Významné dny BOZP	48
Praktická část	49
4. 1 Charakteristika společnosti Vialit Soběslav, spol. s r. o.	49
4. 2 Školení BOZP ve společnosti Vialit Soběslav, spol. s r. o.	50
4. 3 Bezpečnost a ochrana zdraví při práci na jednotlivých úsecích podniku	53
4. 3. 1 Dopravně provozní úsek	54
4. 3. 2 Provozní úsek emulgační stanice	56
4. 3. 3 Provozní úsek obalovny	57
4. 4 Vyhodnocení rizik při jednotlivých činnostech v podniku a přidělování OOPP	58
4. 4. 1 Pro obsluhu kalových zákrytů, mikrokoberců, živičných nátěrů, asfaltových směsí (dělníci stavební výroby)	59

finišeru)	4. 4. 2 Pro obsluhy pokládek obalovaných asfaltových směsí (strojník	61
	4. 4. 3 Pro řidiče vozidel obsluhy stavebních strojů (řidič, strojník)	62
živičných směsí	4. 4. 4 Pro obsluhu obalovny živičných směsí (operátor obalovny	64
	4. 4. 5 Pro obsluhu emulgační stanice (operátor emulgační stanice)	65
	4. 4. 6 Při provádění opravárenských a údržbářských pracích	67
stavební technik ve výrobních profesích, finišer, penetrace, mikrokoberce, obalovna živičných směsí	4. 4. 7 Pro technicko – hospodářské pracovníky, stavební technik,	68
	4. 5 Havarijní plán	69
	4. 6 Výsledky dotazníku	73
Zhodnocení výsledků a doporučení		88
Závěr		90
Použité prameny		92
Přílohy		95

Úvod

Bezpečnost a ochrana zdraví při práci provází lidstvo od nepaměti, kdy byla započata práce s prvními primitivními nástroji. Už v té době si museli lidé osvojit určité zásady bezpečnosti, aby předcházeli svým vlastním úrazům a úrazům svých blízkých. Postupem doby se nástroje stávaly stále složitějšími a tím byl kladen větší důraz na práci s nimi, tím byly kladeny větší nároky na bezpečnost a ochranu vlastního zdraví. Se zvyšující se složitostí nástrojů a prací s nimi prováděných se více finančních prostředků dávalo do zajištění ochrany osob. Z tohoto důvodu vznikaly poučky o bezpečnosti a ochraně zdraví při jednotlivých činnostech a začaly se vyvíjet ochranné pomůcky. V určité době již toto nestačilo a zásady bezpečnosti a ochrany zdraví musely být ustanoveny zákonem.

Pro zjednodušení vztahů mezi zaměstnavatelem a zaměstnanci na pracovištích je zřízena funkce bezpečnostního technika, který se zabývá bezpečností a ochranou zdraví na pracovištích. Má za úkol dohlížet na dodržování zákonů, předpisů, norem, vyhlášek o zajištění bezpečnosti. Musí sledovat nejen českou legislativu, ale i legislativu Evropské unie. Zaměstnavatel vynakládá nemalé finanční prostředky na ochranné pomůcky, školení zaměstnanců, vedení dokumentace BOZP. Dále musí zajistit na pracovišti bezpečnostní signály a značení, protipožární ochranu, vést knihu pracovních úrazů a zároveň se snažit o jejich předcházení a zajistit potřebné školení svých zaměstnanců. Každý zaměstnanec musí tato opatření dodržovat a řídit se jimi. Pokud se jimi neřídí, musí počítat s kárnými a finančními postihy.

Z důvodu dodržování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci jsou zřízeny ve všech státech kontrolní orgány, které dohlížejí na dodržování všech platných legislativních opatření. Pokud zjistí nějaké závady v podniku, nejdříve upozorní zaměstnavatele na nedostatky a dá jim možnost a čas k jejich odstranění. Pokud se tak nestane, přichází na řadu sankce a finanční postihy. Při obzvláště závažných pochybeních může dojít i k uzavření podniku.

Abychom nehodnotili jen zaměstnance a zaměstnavatele musíme zahrnout i nezastupitelnou odpovědnost státu. Stát tím, že se stará o bezpečnost a ochranu zdraví svých občanů již od dětství, chrání tím nejen občany, ale i své investice do této oblasti vložené. Pro potřebu hlídání svých investic zřídil některé instituce např. Inspekci pro oblast

bezpečnosti práce, Státní úřad pro jadernou bezpečnost a některým zaměstnavatelům přímo nařídil zřízení odborně způsobilých osob (bezpečnostních techniků).

Cíl práce a metodika

2. 1 Cíl práce

Hlavním cílem diplomové práce je seznámení se s bezpečností a ochranou zdraví při práci a jejím vývojem od historických dob až po současnou dobu, včetně zpřehlednění vývoje pravidel bezpečnosti práce a používaných praktických ochranných pomůcek, jejichž neustálé vylepšování a zdokonalování vyúsťující od počátečních dob až do současné doby seznalo významných změn. Dílčím cílem práce je zpřehlednění legislativy, která se dané tematiky dotýká, a to od právních norem obecně závazných vyhlášek, až po zákony týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.

Dalším dílčím cílem je zjištění porušování bezpečnosti a ochrany zdraví při práci na pracovištích a z toho plynoucích právních a zdravotních důsledků jejich nedodržování. V praktické části své diplomové práce je cílem zjištění konkrétních specifických znaků vybrané společnosti v dané problematice a zhodnocení stavu bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.

Výstupem předložené diplomové práce je zhodnocení současných zásad bezpečnosti při práci ve vybrané společnosti, včetně návrhů na nápravu zjištěných nedostatků.

2. 2 Metodika

Diplomová práce byla rozdělena na dvě části. V první části byla využita metodika studia odborné literatury, odborných článků a internetových odkazů, dále pak právní literatury a příslušných zákonů. Při zpracování předmětné diplomové práce bylo dále využito metodiky popisu, metodiky konzultací a vlastního zjištění. Při nedodržování předpisů hrozí ohrožení vlastní bezpečnosti a bezpečnosti druhých, což může mít i fatální důsledky. Mimo jiné hrozí zaměstnanci i podniku finanční postihy. Jsou zde podrobněji popsány povinnosti, která má zaměstnanec a musí je dodržovat a také povinnosti zaměstnavatele i povinnosti státu.

Druhou část předložené diplomové práce tvoří zpracování praktických poznatků získaných z konkrétní firmy metodikou analýzy. Dále byly prováděny rozhovory se

zaměstnanci a se specialisty, respektive s odborníky na dané téma, v našem případě s bezpečnostním technikem vybrané společnosti ke zkoumání. Specialista - bezpečnostní technik vybrané společnosti poskytl důležité informace a další materiály týkající se sledované problematiky. S bezpečnostním technikem byly konzultovány případy porušování předpisů a dále i prevence předcházení porušování předpisů v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Ze strany vybrané společnosti bylo umožněno nahlédnout do knihy úrazů na jednotlivých pracovištích a z toho vyvozených opatření vedoucích k zabránění opakování úrazů. Pro vybranou společnost bylo důležité, aby její zaměstnanci dodržovali pravidla bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, pravidla silničního provozu a životního prostředí. V rámci bezpečnosti musí spolupracovat s policií České republiky a s hasičským záchranným sborem, zároveň i s vodohospodářství a odborem životního prostředí.

Literární přehled

3. 1 Bezpečnost a ochrana zdraví při práci – vysvětlení pojmu

Bezpečnost a ochrana zdraví při práci (BOZP¹) je široký mezivědní obor, který lze definovat také jako legislativou stanovená pravidla nebo opatření, jejichž úkolem je předcházet ohrožení nebo poškození lidského zdraví při pracovním procesu. V současné době však neexistuje oficiální definice, a proto v odborné literatuře můžeme nalézt různé definice v závislosti na úhlu pohledu na zajištění bezpečnosti práce (např.: souhrn opatření stanovených právními předpisy² a zaměstnavatelem, která mají předcházet ohrožení nebo poškození lidského zdraví v pracovním procesu (<http://www.bozp.cz/aktuality/co-je-bozp/>). Zajišťování BOZP má preventivní charakter (ochrana před vznikem nežádoucích událostí) a důležitou součástí je také zajištění bezpečného a následky minimalizujícího postupu při vzniklých nežádoucích událostech, jejichž vznik nelze nikdy zcela vyloučit.

Zabývá se nalézáním a uplatňováním metod a prostředků, jejichž cílem je zajistit, aby člověk v pracovním procesu nebyl ohrožován fyzicky ani mentálně. Podle současného pojetí slouží k ochraně zdraví zaměstnance (například před vznikem pracovního úrazu nebo nemocí z povolání), k ochraně zaměstnavatele (zejména před ekonomickými následky vyplývajícími ze snížení zdraví zaměstnanců, včetně snížení jejich pracovní pohody, snížení produktivity práce, náhrady mzdy v době nemoci). Cílem je vytvářet systémy pravidel, které chrání zaměstnance, případně žáky nebo studenty na odborné praxi a též i osoby samostatně výdělečně činné (pracující na živnostenský list) nebo zaměstnavatele, kteří jsou fyzickými osobami a sami též pracují (lékaři, notáři), před negativními důsledky života v pracovním procesu. Dále je souborem technických, organizačních a výchovných opatření, která při správné aplikaci nebo realizaci vytvoří podmínky k tomu, aby se pravděpodobnost ohrožení nebo poškození lidského zdraví snížila na minimum.

Současné pojetí usiluje o omezení všech negativních aspektů souvisejících s prací, včetně stresu, šikany, obtěžování, nerovného zacházení na pracovišti (tzv. ochrana práce).

1 **BOZP** – Bezpečnost a ochrana zdraví při práci

2 **Právní předpis** – je pramen práva, který je jednostranně vydán orgánem veřejné moci, který obsahuje jednu, zpravidla více právních norem jako obecně závazných pravidel chování nebo jejich složek. Jde vždy o písemný dokument, který je součástí právního řádu.

Neobsahuje jen pravidla pro ochranu před vznikem pracovního úrazu, ale i před poškozeními, která nejsou ihned zjevná a mohou se projevit dokonce až po několika letech.

Současná BOZP je tvořena bezpečností práce (technická bezpečnost, prevence havárií atd.) a ochranou zdraví při práci (hygiena práce, pracovní prostředí), dále celou řadou dalších rozsahem drobnějších, avšak neopomenutelných oblastí, které tvoří tzv. sociální ochranu (vztahy na pracovištích, vliv výkonu práce na soukromý život zaměstnanců). (Neugebauer, 2016).

BOZP TVOŘÍ CELÁ ŘADA OBLASTÍ A PROBLEMATIK. JEDNÁ SE ZEJMÉNA O:

management rizik (vyhledávání a hodnocení rizik);

technické a organizační požadavky na pracovní prostředí, na organizaci práce a na pracovní postupy;

školení zaměstnanců;

poskytování osobních ochranných pracovních prostředků, mycích, čisticích a dezinfekčních prostředků a ochranných nápojů;

zakázané práce a pracoviště (obecně zakázané práce a práce a pracoviště zakázané některým skupinám zaměstnanců);

bezpečnost technických zařízení (vyhrazených, tzn. elektrických, plynových, tlakových a zdvihacích, ale i ostatních);

hygienu práce;

pracovně-lékařské služby (kontroly pracovišť, zdravotní prohlídky zaměstnanců atd.);

ergonomii;

bezpečnostní značení a signály,

řešení pracovních úrazů a nemocí z povolání.

Do problematiky zajištění BOZP se též prolíná požární ochrana, krizový management a velmi okrajově i firemní ekologie (ochrana životního prostředí u zaměstnavatele) (<http://www.bozp.cz/aktuality/co-je-bozp/>).

3. 2 Historický vývoj BOZP

Snahy zamezit vzniku úrazů nebo jiného poškození zdraví sahají do období 1686 př. n. l. a určité prvky lze dohledat v Chamurapiho zákoníku³. Bližší požadavky na zajištění BOZP lze nalézt v Mojžíšově knize⁴. V obou případech lze nalézt požadavek na prostředek kolektivní ochrany, v druhém je navíc uveden i postih za jeho nezajištění. Ve starověkém Egyptě je možné nalézt stopy po snaze omezit možnosti vzniku poškození zdraví z důvodu výkonu práce při stavbách pyramid. Již v této době byla dělníkům poskytována zdravotní péče.

Ochrana proti požárům má své počátky ve starověku. V roce 330 př. n. l. měli v Athénách stavební řád, který stanovil pravidla požární ochrany staveb. Ve starém Egyptě (roku 250 př. n. l.) zhotovil Ctesibus z Alexandrie první stříkačku k hašení požáru (čerpadlo s dvěma válci). Tu v prvním století našeho letopočtu zdokonalil řecký matematik a technik Hérón Alexandrijský a vytvořil tak mobilní vodní pumpu na hašení požáru. Roku 1785 vydal Josef II. pro kraje České země Řád k hašení ohně.

První pravidla, která se více přibližují zajištění BOZP, se objevovala již ve středověku u cechovních organizací a organizací tovaryšů. Zákonodárství přichází s průmyslovou revolucí⁵. Výjimku tvořila oblast hornictví, kdy byl v letech 1300 až 1305 vydán zákoník, který obsahoval pravidla k zajištění bezpečné práce, o kterou se starali tesaři. Tento zákoník platil do 1. listopadu 1854, tedy přibližně 550 let. V roce 1518 byl vydán Jáchymovský horní řád Štěpána Šlika, jenž byl zpracován podle saských hornických zvyklostí. V něm je poprvé zohledněn pracovní úraz.

- 3 **Chamurapiho zákoník** je babylonský zákoník, vydaný králem Chamurapim. Pochází přibližně z roku 1686 př. n. l. a patří tak mezi nejstarší dochované zákoníky. Zákoník se převážně skládá z výkladu zvykového práva a je přehledně systematizován. Obsahuje 282 článků, řešících právní otázky ohledně rodiny, soukromého vlastnictví majetku obecně, obchodu, cen a mezd, půjček a jejich splacení, násilných zločinů, postavení různých společenských vrstev včetně otroků. Staršími jsou jen zápisy o zákonech sumerského krále Urnammy z města Uru (zhruba 2050 př. n. l.) a další dva zákoníky z Mezopotámie.
- 4 **Mojžíšova kniha** neboli Genesis je první knihou židovské i křesťanské bible. Židovství tuto knihu řadí na začátek křesťanství a tím i celého Starého zákona
- 5 **Průmyslová revoluce** byla postupná změna v období od 18. do 19. století, kdy se zásadně proměnilo zemědělství, výroba, těžba, doprava a další hospodářské sektory. Do té doby hospodářství dominovalo zemědělství. Ve výrobním procesu došlo k přechodu od ruční výroby v manufakturách k tovární strojní velkovýrobě za pomoci nových zdrojů energie (do té doby to bylo především uhlí), tím docházelo k vzrůstající dělbě práce a specializaci (industrializaci). Došlo také k zásadním společenským, kulturním a politickým změnám ve většině států světa, tento proces byl započat ve Velké Británii. V tomto procesu hrály významnou roli nové vědecké a technologické objevy. Největším technickým pokrokem a zároveň symbolem průmyslové revoluce je považován vynález parního stroje.

V Německu byl v roce 1869 vydán Živnostenský řád a v letech 1883 – 1889 bylo schváleno sociální zákonodárství – zákon o nemocenském pojištění (1883), zákon o úrazovém pojištění (1884), zákon o invalidním a starobním pojištění (1889).

První obecnější úpravou pracovně-právních vztahů je Všeobecný občanský zákoník č. 946 říšského zákoníku z roku 1811. Zaměstnavatelům ukládal povinnost pečovat o zdraví a život zaměstnance a také upravoval povinnosti zaměstnavatele při pracovní neschopnosti. Obdobná povinnost a navíc sankce za neplnění byla stanovena v trestním zákoně č. 117 říšského zákoníku z roku 1852.

Dozor nad dodržováním bezpečnosti práce má poměrně hlubokou tradici. V jisté formě tovární inspekce existovala již v letech 1790 až 1825 a byla zřízena zákonem č. 112/1871 říšského zákoníku. V roce 1905 bylo vydáno nařízení č. 176/1905⁷ o všeobecných předpisech na ochranu života a zdraví pomocných dělníků v živnostenských závodech a v roce 1920 byl vydán zákon o obchodních pomocnících, jenž mimo jiné upravoval ochranu jejich bezpečnosti a zdraví.

Po vzniku Československé republiky byl vydán zákon o osmihodinové pracovní době a stala se tak první zemí, kde byla zavedena. Inspekce byla podřízena Ministerstvu sociálních věcí. Zákonem č. 330/1921 Sb.⁸, byly pověřeny závodní výbory, aby dozíraly nad dodržováním zákonných ustanovení a ochraně zaměstnanců proti úrazům a zdravotním opatření v podnicích. Dále byla vydána nařízení vlády č. 53/1931 Sb.⁹, o ochraně zdraví a života dělníků při živnostenském provádění staveb, a dále nařízení vlády č. 41/1938 Sb.¹⁰, jímž se vydávají všeobecné předpisy na ochranu života a zdraví pomocných dělníků.

Dne 10. prosince 1948 byla Organizací spojených národů vyhlášena Všeobecná deklarace lidských práv, která mimo jiné obsahuje i deklaraci práva na spravedlivé a uspokojivé pracovní podmínky. V roce 1951 byl zřízen Ústav bezpečnosti práce zřízený Ústřední radou odborů. Zákon č. 67/1951 Sb.¹¹, Zákon o bezpečnosti při práci, se vztahoval

6 **Zákon č. 112/1871** o evidenci tržeb, upravuje práva, povinnosti a postupy uplatňované při evidenci tržeb a postupy s nimi související. Působnost vykonávají orgány Finanční správy České republiky. Působnost k prověřování plnění povinností při evidenci tržeb mají také orgány Celní správy České republiky.

7 **Nařízení č. 176/1905** o technických požadavcích na strojní zařízení

8 **Zákon č. 330/1921 Sb. o** závodních výborech

9 **Nařízení vlády č. 53/1931 Sb.** o ochraně zdraví a života dělníků při živnostenském provádění staveb

10 **Nařízení vlády č. 41/1938 Sb.**, jímž se vydávají všeobecné předpisy na ochranu života a zdraví pomocných dělníků

11 **Zákon č. 67/1951 Sb.** o bezpečnosti při práci

na podniky a zaměstnance všech ekonomických odvětví včetně výrobních družstev. Stanovil, že vedení podniku zodpovídá za zajišťování bezpečné a zdravé práce.

Ministerstvo pracovních sil vydalo vyhlášku č. 206/1952¹² o provozně bezpečnostní službě v podnicích. Zde se objevil pojem bezpečnostní technik. Byl výkonným poradním orgánem zaměstnavatele pro vytváření a udržování podmínek bezpečné a zdravotně nezávadné práce. Vyhláška stanovila podmínky pro jeho činnost, vymezila vztah k orgánu inspekce práce jednotné odborové organizace a stanovila, že odpovědnost vedoucích zaměstnanců za plnění úkolů zaměstnavatele v BOZP není ustanovením bezpečnostního technika dotčena a nemůže být na něj přenesena. V souvislosti s touto vyhláškou vznikl i pro dnešní dobu podnětný judikát obsahující právní větu: „Bezpečnostní technik nemá nařizovací pravomoc a jeho povinnost je splněna tím, že v souladu s platnými předpisy o ochraně života a zdraví pracujících při práci podá vedení závodu konkrétní návrhy k odstranění zjištěných závad. Za včasné provedení takových návrhů a tím i za včasné odstranění závad zjištěných bezpečnostním technikem odpovídá vedení závodu“ - rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 11. listopadu 1955, sp. zn.: Tz 265/55.

Nový zákon o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci byl vydán v roce 1961 pod číslem 65/1961 Sb.¹³ V roce 1968 vznikl Český úřad bezpečnosti práce, do jeho působnosti byl převeden Výzkumný ústav bezpečnosti práce. V tomto roce vznikl jednotný odborný státní dozor nad bezpečností práce a technickým zařízeními (zákon č. 174/1968 Sb.¹⁴). Měl pravomoc vynucovat zajištění BOZP nejen na zaměstnavateli, ale i zaměstnanci a mohl jim ukládat i pokuty.

K naplňování úkolů státu ve výchově k bezpečné práci a ochraně zdraví byl v Brně v roce 1974 zřízen Institut výchovy bezpečnosti práce, jenž byl pověřen výchovou a vzděláváním zaměstnanců státního odborného dozoru nad bezpečností práce, jakož i odborné a ostatní veřejnosti. Institut mimo jiné prováděl certifikace pracovníků BOZP, např. ověřením odborné způsobilosti certifikační zkouškou pro funkci specialista bezpečnosti práce. Později též realizoval odborné způsobilosti pro odborně způsobilé osoby k zajišťování úkolů v prevenci rizik. Dnes tento institut již neexistuje.

V roce 1981 byla přijata Úmluva o bezpečnosti a zdraví pracovníků a o pracovním

12 Vyhláška č. 206/1952 o provozně bezpečnostní službě v podnicích

13 Zákon č. 65/1961 Sb. O bezpečnosti a ochraně zdraví při práci

14 Zákon č. 174/1968 Sb. o státním odborném dozoru nad bezpečností práce

prostředí. V roce 1989 byla přijata směrnice Rady č. 89/391/EHS¹⁵ o zavedení opatření pro zlepšení bezpečnosti a ochrany zdraví zaměstnanců při práci. Tato směrnice se stala základem pro vytvoření nového rámce zajištění BOZP v zemích Evropského společenství, předchůdce Evropské unie. V polovině devadesátých let vznikla Evropská agentura pro BOZP, která má sídlo v Bilbao ve Španělsku. Jejím úkolem je shromažďovat, analyzovat a distribuovat informace, které vedou ke zlepšování podmínek BOZP, podporuje kulturu prevence rizik, každoročně vyhláší Evropský týden BOZP. Cílem agentury je učinit z Evropy bezpečnější, zdravější a produktivnější místo pro práci.

V následujících letech se zajištění BOZP začalo stávat více důležitou záležitostí. Postupně začaly vznikat různé nástroje pro vytváření a hodnocení systémů managementů BOZP, prosazuje se využívání nových technologií, informačních a komunikačních technologií (např. pro školení, pro práci v terénu), interaktivní formuláře, interaktivní mapy objektů a areálů.

V rámci přípravy České republiky na vstup do Evropské unie byla v roce 2000 přijata novela tehdy platného zákoníku práce (č. 155/2000 Sb.¹⁶), která upravuje oblast zajištění BOZP v souladu se základními požadavky práva Evropské unie. V polovině roku 2005 vznikl na základě zákona č. 251/2005 Sb. Státní úřad inspekce práce se sídlem v Opavě. V roce 2006 byl vydán zákon č. 309/2006 Sb.¹⁷, který v otázce zajištění BOZP navázal na nový zákoník práce č. 262/2006 Sb.¹⁸ Zákon mimo jiné zavedl do právního řádu specialisty na zajištění BOZP – odborně způsobilou osobu k zajišťování úkolů v prevenci rizik a koordinátora bezpečnosti a ochrany zdraví na staveništi. Zákon č. 373/2011 Sb.¹⁹, o specifických zdravotních službách, upravil pracovně-lékařské služby. Byla tak dovršena modernizace BOZP (Neugebauer, 2016).

15 **Směrnice Rady č. 89/391/EHS** o zavádění opatření pro zlepšení bezpečnosti a ochrany zdraví zaměstnanců při práci

16 **Zákon č. 155/2000 Sb.**, kterým se mění zákon č. 65/1965 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů

17 **Zákon č. 309/2006 Sb.**, kterým se mění další požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v pracovně-právních vztazích a o zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při činnosti nebo poskytování služeb mimo pracovně-právní vztahy (Zákon o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci)

18 **Zákon č. 262/2006 Sb.**, Zákoník práce

19 **Zákon č. 373/2011 Sb.** o specifických zdravotních službách

3. 3 Základní právní předpisy v oblasti bezpečnosti práce

Organizace musí vytvořit a udržovat postup pro zajištění přístupu k požadavkům právních předpisů a k jiným požadavkům na BOZP, které se na organizaci vztahují. Aplikovatelné požadavky právních předpisů a jiné požadavky jsou brány v úvahu při vytváření a udržování systému managementu BOZP. Základní registr právních předpisů pro problematiku BOZP má všeobecnou platnost, ale organizace se specifickými činnostmi musí registr doplnit o další relevantní ustanovení právních předpisů. Každá organizace musí základní právní předpisy doplnit o další podle specifických podmínek, které se na ni vztahují. K registru předpisů musí být doplněny specifické právní předpisy (např. při práci pod zemí) a dále musí být doplněny specifické ostatní (jiné) předpisy, které se na organizaci vztahují, včetně technických norem (ČSN²⁰), technických dokumentů a technických předpisů, pokud upravují otázky týkající se ochrany života a zdraví (Šenk, 2012).

Pravidla a opatření týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci jsou uvedena v mnoha právních a technických (ostatních) předpisech, technických normách a v interních předpisech jednotlivých firem, společností a institucí (zaměstnavatelů) (Neugebauer, 2016), bezpečnostních předpisech a mezinárodních předpisech (Kočí, Kopecká, Stiebitz, 2013). Zajištění BOZP je garantováno Listinou základních práv a svobod (Neugebauer, 2016).

Právní předpisy jsou předpisy zveřejněné ve Sbírce zákonů. Jsou to zákony, nařízení vlády, vyhlášky ústředních orgánů státní správy, nařízení Evropského parlamentu a Rady. Tyto předpisy jsou obecně závazné. Nemohou být podrobné tak, aby do detailu řešily problematiku.

Ostatní předpisy jsou směrnice ústředních orgánů, technické předpisy, technické dokumenty, technické normy, návody na obsluhu a místní předpisy. Nejsou obecně závazné, jsou však platné a je nutné se jimi řídit místně nebo pro provoz určitých zařízení.

Obecné právní předpisy jsou důležitým vodítkem v práci, jejich znalost a orientace v nich jsou součástí zkoušky odborné způsobilosti (Kočí, Kopecká, Stiebitz, 2013).

20 ČSN je chráněné označení českých technických norem. Bylo rovněž označením československých státních norem (od roku 1964), od roku 1991 československých norem. Tvorbu a vydávání v současné době zajišťuje Úřad pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví

Při zajišťování BOZP je nezbytné dodržovat i některá ustanovení předpisů, které nejsou zahrnuty mezi právní a ostatní předpisy k zajištění BOZP. Jedná se především o Zákon č. 101/2000 Sb.²¹, o ochraně osobních údajů, ve znění pozdějších předpisů, či o vyhlášku č. 98/2000 Sb.²², o zdravotnické dokumentaci, ve znění pozdějších předpisů (obsahuje náležitosti lékařského posudku o zdravotní způsobilosti k práci) (Neugebauer, 2016).

Technické normy jsou nezávazným předpisem, který uvádí standardní řešení zařízení a situací. Jsou-li splněny, má se za to, že jsou splněny bezpečnostní požadavky. To nevylučuje jiné řešení problému, než je uvedeno v normě, pokud jím bud dosaženo stejného nebo lepšího stupně bezpečnosti, než dodržením normy. Na technické normy (normová řešení) se odvolávají některé právní předpisy (Zákon č. 22/1997 Sb.²³, o technických požadavcích na výrobky a o změně a doplnění některých zákonů) (Kočí, Kopecká, Stiebitz, 2013).

Bezpečnostní předpisy jsou definovány v Zákoníku práce. Zajišťují bezpečnost a ochranu zdraví při práci (slouží k ochraně života a zdraví). Dále obsahují předpisy hygienické a protiepidemické, technické předpisy, technické dokumenty a technické normy, stavební předpisy, dopravní předpisy, požární předpisy, předpisy o zacházení s hořlavinami, výbušninami, zbraněmi, radioaktivními látkami, chemickými látkami a jinými škodlivými látkami, pokud se zabývají ochranou života a zdraví (Kočí, Kopecká, Stiebitz, 2013).

V rámci zajištění BOZP je nutné vycházet i z požadavků, které vyplývají i z jiných zákonů. Mezi ně patří Zákon č. 133/1985 Sb.²⁴, o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů; Zákon č. 239/2000 Sb.²⁵, o integrovaném záchranném systému, ve znění pozdějších předpisů; Zákon č. 224/2015 Sb.²⁶, o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami nebo chemickými směsmi a o změně Zákona č. 634/2004 Sb.²⁷, o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (Zákon o

21 **Zákon č. 101/2000 Sb.** o ochraně osobních údajů

22 **Vyhláška č. 98/2000 Sb.** o zdravotnické dokumentaci

23 **Zákon č. 22/1997 Sb.** o technických požadavcích na výrobky

24 **Zákon č. 133/1985 Sb.** o požární ochraně

25 **Zákon č. 239/2000 Sb.** o integrovaném záchranném systému

26 **Zákon č. 224/2015 Sb.** o prevenci závažných havárií

27 **Zákon č. 634/2004 Sb.** o správních poplatcích

prevenci závažných havárií); Zákon č. 22/1997 Sb.²⁸, o technických požadavcích na výrobky, ve znění pozdějších předpisů; Zákon č. 102/2001 Sb.²⁹, o obecné bezpečnosti výrobků, ve znění pozdějších předpisů; Zákon č. 185/2000 Sb.³⁰, o odpadech, ve znění pozdějších předpisů. Dále je nutné vycházet i z mnoha dalších právních předpisů, technických předpisů (Nařízení vlády č. 21/2003 Sb.³¹, kterým se stanoví technické požadavky na osobní ochranné prostředky) a technických norem (ČSN 33 1500:1991³² Elektrické předpisy, Revize elektrických zařízení). Nelze ani opomenout předpisy z oblasti krizového managementu, především havarijního plánování (Zákon č. 240/2000 Sb.³³, o krizovém řízení a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nebo vyhlášku č. 380/2002 Sb.³⁴, k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva – řeší mimo jiné povinnost informovat zaměstnance o zdrojích rizik vzniku mimořádných událostí a s tím souvisejících preventivních opatřeních např. při povodních, existuje přímá vazba na BOZP) (Neugebauer, 2016).

Mezinárodní předpisy jsou mezinárodní dohody zveřejněné ve Sbírce mezinárodních smluv a Nařízení Evropského parlamentu a Rady Evropského společenství. Tato nařízení platí v zemích Evropského společenství v plném rozsahu, jsou součástí vnitřních právních předpisů. Směrnice Evropského společenství jsou zpracovány do českých právních předpisů a není třeba se jimi zabývat (Kočí, Kopecká, Stiebitz, 2013).

3. 3. 1 Zákon č. 262/2006 Sb.³⁵, zákoník práce

Nejdůležitějším zákonem z pohledu BOZP, ze kterého vychází základní požadavky a vztah mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem (<http://www.bozp.cz/aktuality/co-je-bozp/>). O bezpečnosti a ochraně zdraví při práci pojednává hlavně část pátá §101 až §108. Další ustanovení pak s problematikou BOZP souvisejí. Doplňujícím zákonem k Zákoníku práce

28 **Zákon č. 22/1997 Sb. o** technických požadavcích na výrobky

29 **Zákon č. 102/2001 Sb. o** obecné bezpečnosti výrobků

30 **Zákon č. 185/2000 Sb. o** odpadech

31 **Nařízení vlády č. 21/2003 Sb.,** kterým se stanoví technické požadavky na osobní ochranné prostředky

32 **ČSN 33 1500:1991** – je základní normou pro provádění revizí elektrických zařízení a zařízení pro ochranu před účinky atmosférické a statické elektřiny. Platí pro všechna elektrická zařízení, která mohou ohrozit zdraví.

33 **Zákon č. 240/2000 Sb. o** krizovém řízení

34 **Vyhláška č. 380/2002 Sb. k** přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva

35 **Zákon č. 262/2006 Sb. -** Zákoník práce

je Zákon č. 309/2006 Sb.³⁶ (Kočí, Kopecká, Stiebitz, 2013).

Podle Zákoníku práce je zaměstnavatel povinen vytvářet bezpečné a zdraví neohrožující pracovní prostředí a pracovní podmínky vhodnou organizací BOZP, tedy je povinen k zajištění přistupovat systémově. Měl by mít zpracován interní předpis popisující řízení BOZP ve firmě nebo společnosti či instituci (např. řád, směrnici BOZP). Rozsah a obsah tohoto dokumentu je závislý na mnoha faktorech. Především na velikosti společnosti, rizikovosti její činnosti a na úrovni jejího řízení, neboť BOZP je nedílnou součástí řízení společnosti (Neugebauer, 2016).

Bezpečnost a ochrana zdraví při práci je součástí zákonné úpravy pracovněprávních vztahů již od roku 1965, kdy by schválen zákon č. 65/1965 Sb.³⁷, zákoník práce. Zákoník stanovuje povinnosti zaměstnavatele (organizace) a práva a povinnosti zaměstnanců v bezpečnosti a ochraně zdraví při práci, účast zaměstnanců na řešení těchto otázek a kontrolní oprávnění odborů. Zahrnuje též úpravu hmotných pobídek ke zvyšování péče o bezpečnost a ochranu zdraví při práci.

V posledních letech účinnosti Zákoníku práce je uvedená oblast opakovaně novelizována, a to zejména v souvislosti s harmonizací našeho pracovního práva s právem Evropské unie. V rámci Evropské unie je úprava pracovních podmínek, především bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, jednou z prvních oblastí, kde bylo dosaženo shody na vytvoření systému a přijetí minimálních úprav společných pro všechny členské státy, neboť míra ochrany zaměstnance byla v jednotlivých členských státech na rozdílné úrovni. Tyto rozdíly vedly k tomu, že v některých případech byla nízká úroveň bezpečnosti práce konkurenční výhodou.

Stejně jako v naší právní úpravě je i v rámci Evropské unie bezpečnost a ochrana zdraví při práci vnímána jako součást pracovních podmínek. Úprava této problematiky na úrovni Evropského společenství je díky tomu, že první směrnice byly přijaty nedlouho po zahájení procesu evropské integrace, dnes již poměrně rozsáhlá a podrobná. Vzhledem k tomu, že zahrnuje i řadu prvků technického charakteru, podléhá tato legislativa na evropské úrovni poměrně častým změnám. Zejména z tohoto důvodu bylo pro úpravu

³⁶ **Zákon č. 309/2006 Sb.**, kterým se upravují další požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v pracovně-právních vztazích o zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při činnosti nebo poskytování služeb mimo pracovně-právní vztahy (zákon o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci)

³⁷ **Zákon č. 65/1965 Sb.**, zákoník práce

bezpečnosti a ochrany zdraví při práci zvoleno takové řešení, že v Zákoníku práce jsou upraveny základní povinnosti zaměstnavatelů a zaměstnanců při zajišťování bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, především pak v souvislosti s problematikou prevence rizik. Je zde promítnuta zejména úprava z rámcové směrnice 89/391/EHS³⁸ o zavádění opatření pro zlepšení bezpečnosti a ochrany zdraví zaměstnanců při práci, ve znění směrnice 91/393/EHS³⁹, a dále z některých dalších (89/654/EHS⁴⁰ o minimálních bezpečnostních a zdravotních požadavcích na pracoviště, 69/656/EHS⁴¹ o minimálních požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví při používání osobních ochranných prostředků zaměstnanci při práci, 92/85/EHS⁴² o zavádění opatření pro zlepšení bezpečnosti a ochrany zdraví těhotných zaměstnankyň a zaměstnankyň krátce po porodu nebo kojících zaměstnankyň, 91/383/EHS⁴³ ze dne 25. června 1991, kterou se doplňují opatření pro zlepšení bezpečnosti a ochrany zdraví při práci zaměstnanců v pracovním poměru na dobu určitou nebo v dočasném pracovním poměru, 94/33/EHS⁴⁴ o ochraně mladistvých pracovníků).

Bezpečnost a ochrana zdraví při práci pokrývá širší oblast vztahů, práv a povinností, stejně jako podrobných požadavků svou povahou technických. Protože tato podrobná a výrazně technická problematika podléhá častým změnám jednak v důsledku technického pokroku, jednak v souvislosti s tvorbou nové evropské legislativy, a rovněž proto, že některé směrnice Evropské unie z této oblasti dopadají i na činnosti a služby poskytované mimo pracovněprávní vztahy, kdežto Zákoník práce upravuje vztahy vznikající při závislé práci, bylo rozhodnuto zařadit tuto část úpravy bezpečnosti a ochrany zdraví při práci do samostatného zákona. Zákoník práce současně předvídá přijetí tohoto zákona (č. 309/2006 Sb.), kterým budou upraveny jednak další požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v pracovněprávních vztazích, ale i zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při činnosti nebo poskytování služeb mimo pracovněprávní vztahy (Zákoník práce).

38 **Směrnice 89/391/EHS** – rámcová směrnice o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci

39 **Směrnice 91/393/EHS** – rámcová směrnice o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci

40 **Směrnice 89/654/EHS** – rámcová směrnice o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci

41 **Směrnice 69/656/EHS** – rámcová směrnice o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci

42 **Směrnice 92/85/EHS** – rámcová směrnice o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci

43 **Směrnice 91/383/EHS** – rámcová směrnice o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci

44 **Směrnice 94/33/EHS** – rámcová směrnice o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci

ZMĚNY V ČÁSTI PÁTÉ ZÁKONÍKU PRÁCE

Novelou zákoníku práce v roce 2007 byla část bezpečnosti a ochrany zdraví při práci dotčena jen legislativně-technicky. V roce 2010 ke změnám nedošlo, byly však změněny některé prováděcí předpisy. V roce 2011 se dotkla novela provedená zákonem č. 365/2011 Sb., a to především zpřesněním některých formulací. K 1. dubnu 2012 nabyly účinnosti zákony související se zdravotnickou reformou, se kterými bylo původně počítáno ve stejné době, kdy byl schvalován Zákoník práce. V důsledku přijetí zákona č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách, a zákona č. 375/2011 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o zdravotních službách, byl v závěru roku 2011 s účinností k 1. dubnu 2012 zaveden Institut pracovních lékařských služeb a Institut poskytovatele pracovních lékařských služeb a byly provedeny příslušné terminologické a legislativně-technické úpravy v řadě zákonů včetně Zákoníku práce, a to i v části bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (Zákoník práce).

3. 3. 2 Zákon č. 309/2006 Sb., o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci

Požadavky, které bývaly součástí Zákoníku práce, jsou uvedeny v zákoně č. 309/2006 Sb. (Kočí, Kopecká, Stiebitz, 2013). Zákon, kterým se upravují další požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v pracovněprávních vztazích a o zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při činnosti nebo poskytování služeb mimo pracovněprávní vztahy.

Zaměstnavatel je povinen zajistit, aby pracoviště byla prostorově a konstrukčně uspořádána a vybavena tak, aby pracovní podmínky pro zaměstnance z hlediska bezpečnosti a ochrany zdraví při práci odpovídaly bezpečnostním a hygienickým požadavkům na pracovní prostředí a pracoviště. Zaměstnavatel, který provádí stavbu nebo se na jejím provádění podílí jako zhotovitel stavebních, montážních, stavebně montážních, bouracích nebo udržovacích prací bez ohledu na jejich stavebně technické provedení, použité stavební výrobky, materiály, konstrukce, účel jejich využití a dobu jejich trvání pro jinou fyzickou osobu, podnikající fyzickou osobu nebo právnickou osobu na jejím

pracovišti vymezeném dočasně k realizaci stavby, zajistí v součinnosti se zadavatelem stavby vybavení pro bezpečný a zdraví neohrožující výkon práce. Práce mohou být zahájeny pouze tehdy, pokud je staveniště náležitě zajištěno a vybaveno. Zhotovitelem může být i zadavatel stavby, pokud stavbu provádí pro sebe.

Zaměstnavatel je povinen zajistit, aby stroje, technická zařízení, dopravní prostředky a nářadí byly z hlediska bezpečnosti a ochrany zdraví při práci vhodné pro práci, při které budou používány. Stroje, technická zařízení, dopravní prostředky a nářadí musí být: vybaveny ochrannými zařízeními, která chrání život a zdraví zaměstnanců; vybaveny nebo upraveny tak, aby odpovídaly ergonomickým požadavkům a aby zaměstnanci nebyli vystaveni nepříznivým faktorům pracovních podmínek; pravidelně a řádně udržovány, kontrolovány a revidovány.

Zaměstnavatel je povinen organizovat práci a stanovit pracovní postupy tak, aby byly dodržovány zásady bezpečného chování na pracovišti. Na pracovištích, na kterých jsou vykonávány práce, při nichž může dojít k poškození zdraví, je zaměstnavatel povinen umístit bezpečnostní značky a značení a zavést signály, které poskytují informace nebo instrukce týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, a seznámit s nimi zaměstnance. Bezpečnostní značky, značení a signály mohou být zejména obrazové, zvukové nebo světelné.

Zaměstnavatel je povinen zajišťovat a provádět úkoly v hodnocení a prevenci rizik možného ohrožení života nebo zdraví zaměstnance s ohledem na: nebezpečí ohrožení bezpečnosti a zdraví zaměstnanců při práci ve všech oblastech činnosti zaměstnavatele; základní znalosti a dovednosti zaměstnanců; počet zaměstnanců, jejich odbornou připravenost na jimi vykonávanou práci.

Zaměstnavatel může zajišťovat plnění úkolů v prevenci rizik, je-li k tomu způsobilý nebo odborně způsobilý sám, jinak je povinen zajistit tyto úkoly odborně způsobilým zaměstnancem, kterého zaměstnává v pracovněprávním vztahu. Nemá-li takového zaměstnance, je povinen zajistit je jinou odborně způsobilou osobou. Odborně způsobilý zaměstnanec zaměstnavatele nebo jiná odborně způsobilá fyzická osoba jsou odborně způsobilými osobami (Zákon č. 309/2006 Sb.).

3. 3. 3 Nařízení vlády č. 101/2005 Sb.⁴⁵, o podrobnějších požadavcích na pracoviště a pracovní prostředí

Toto nařízení zapracovává příslušné předpisy Evropských společenství a upravuje podrobnější požadavky na zajištění bezpečnosti práce a ochrany zdraví na pracovišti a v pracovním prostředí.

Toto nařízení se nevztahuje na pracoviště: v dopravních prostředcích používaných při silniční, železniční a letecké dopravě mimo objekt zaměstnavatele; užívané při hornické činnosti a činnosti prováděné hornickým způsobem a nakládání s výbušninami, podléhající vrchnímu dozoru podle zvláštního zákona; na plavidlech používaných při vnitrozemské nebo námořní plavbě. Tímto nařízením nejsou dotčeny: obecné technické požadavky na výstavbu; zvláštní požadavky na pracoviště; zvláštní požadavky na uvedení výrobků na trh a do provozu; zvláštní požadavky na činnosti související s využíváním jaderné energie a ionizujícího záření; zvláštní požadavky na požární ochranu; zvláštní požadavky na činnosti související s prevencí závažných havárií; které jsou stanoveny zvláštními právními předpisy.

Pracoviště musí být po dobu provozu udržována potřebnými technickými a organizačními opatřeními, splňujícími požadavky tohoto nařízení, ve stavu, který neohrožuje bezpečnost a zdraví osob. Zaměstnavatel při zajištění bezpečného stavu pracoviště vychází z hodnocení rizik vyplývajících z možných zdrojů ohrožení bezpečnosti a zdraví zaměstnanců ve vztahu k vykonávané činnosti, zejména z posouzení možností omezení úrovně rizikových faktorů pracovních podmínek, požadavků na ochranu zaměstnanců před účinky škodlivin a rizik vyplývajících z provozování a používání výrobních a pracovních prostředků a zařízení.

Před uvedením pracoviště do provozu a používání je nutné zajistit uspořádání pracoviště tak, aby zaměstnanci byli chráněni před nepříznivými povětrnostními vlivy a před škodlivými účinky pracovních a technologických postupů a výrobních a technologických procesů, včetně určení osob, k jejichž povinnostem patří zajišťovat bezpečný provoz, používání, údržbu, úklid, čištění a opravy pracoviště; stanovení obsahu a

⁴⁵ Nařízení vlády č. 101/2005 Sb. O podrobnějších požadavcích na pracoviště a pracovní prostředí

způsobu vedení provozní dokumentace a záznamů o vybavení pracoviště a určení osoby odpovědné za jejich vedení; umístění, uspořádání a instalaci výrobních a pracovních prostředků a zařízení, skladových prostorů, komunikačních ploch a dopravních komunikací a vymezení pracovního místa zaměstnanci; stroje a technická zařízení se umísťují tak, aby byly pokud možno soustředěny výrobní a pracovní prostředky a zařízení s přibližně stejnými účinky podle druhů a vlastností škodlivin a vlivů na okolí; náležité a bezpečné upevnění technického vybavení pracoviště a výrobních a pracovních prostředků a zařízení a jejich částí tak, aby nemohlo dojít k jejich nežádoucímu (nechtěnému) pohybu; opatření k ochraně zdraví pro pracoviště, na kterých jsou používány zdraví škodlivé nebo nebezpečné látky a přípravky, stanovené zvláštními právními předpisy; opatření pro zdolávání mimořádných událostí a pravidla pro chování zaměstnanců k zajištění bezpečné evakuace osob, případně zvířat, podle zvláštních právních předpisů; zabezpečení pracoviště proti vstupu nepovolaných osob, a to i v mimopracovní době.

Zaměstnavatel při plnění zákonné povinnosti zajistí: stanovení termínů, lhůt a rozsahu kontrol, zkoušek, revizí, termínů údržby, oprav a rekonstrukce technického vybavení pracoviště, včetně pracovních a výrobních prostředků a zařízení, s ohledem na jejich provedení, doporučení výrobce a způsob používání, požadavky na pracoviště, rizikové faktory způsobující zhoršení technického stavu pracovních a výrobních prostředků a zařízení a v souladu s výsledky předcházejících kontrol, zkoušek či revizí, po dobu provozu a používání pracoviště; dodržování termínů a lhůt pro provádění činností a určí osobu, jejíž povinností je zajistit jejich provádění; aby stanovené termíny, lhůty a rozsah činností a kontrolní a revizní záznamy, hlášení údajů o stavu zařízení získávaná například ze snímačů a čidel, byly vedeny způsobem, který umožní uchovávání a využívání údajů po stanovenou dobu v písemné nebo elektronické podobě tak, aby byly k dispozici osobám vykonávajícím na zařízeních pracovní činnost a dozorovým a kontrolním orgánům (Nařízení vlády č. 101/2005 Sb.).

3. 3. 4 Zákon č. 350/2011 Sb.⁴⁶, o chemických látkách a chemických směsích a o změně některých zákonů (chemický zákon)

Tento zákon zapracovává příslušné předpisy Evropské unie, navazuje na přímo použitelné předpisy Evropské unie a upravuje práva a povinnosti právnických osob a podnikajících fyzických osob při: výrobě, klasifikaci, zkoušení nebezpečných vlastností, balení, označování, uvádění na trh, používání, vývozu a dovozu chemických látek nebo látek obsažených ve směsích nebo předmětech; klasifikaci, zkoušení nebezpečných vlastností, balení, označování a uvádění na trh chemických směsí na území České republiky; správnou laboratorní praxi, působnost správních orgánů při zajišťování ochrany před škodlivými účinky látek a směsí. Správnou laboratorní praxí se pro účely tohoto zákona rozumí systém zabezpečování jakosti týkající se organizačního procesu a podmínek, za kterých se plánují, provádějí, sledují, zaznamenávají, archivují a oznamují neklinické studie bezpečnosti látky a směsi pro zdraví a životní prostředí.

Osvědčení vydává Ministerstvo životního prostředí na základě žádosti osoby, která hodlá provádět zkoušení nebezpečných vlastností látky nebo směsi. Státní správu v oblasti uvádění látek nebo látek obsažených ve směsích a v předmětech na trh a v uvádění směsí na trh podle tohoto zákona vykonávají: Ministerstvo životního prostředí, Ministerstvo zdravotnictví, Ministerstvo průmyslu a obchodu, Česká inspekce životního prostředí, krajské hygienické stanice, celní úřady, Státní úřad inspekce práce, Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský (Zákon č. 350/2011 Sb.).

3. 3. 5 Zákon č. 18/1997 Sb.⁴⁷, o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření (atomový zákon) a o změně a doplnění některých zákonů

Pro účely občanskoprávní odpovědnosti za jaderné škody se použijí ustanovení mezinárodní smlouvy, kterou je Česká republika vázána. Ustanovení občanského zákoníku se použijí jen tehdy, nestanoví-li mezinárodní smlouva nebo tento zákon jinak. Státní správu a dozor vykonává Státní úřad pro jadernou bezpečnost (Zákon č. 18/1997 Sb.).

⁴⁶ **Zákon č. 350/2011 Sb.** o chemických látkách a chemických směsích

⁴⁷ **Zákon č. 18/1997 Sb.** o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření (atomový zákon)

3. 3. 6 Zákon č. 22/1997 Sb.⁴⁸, o technických požadavcích na výrobky

Tento zákon upravuje: způsob stanovování technických požadavků na výrobky, které by mohly ve zvýšené míře ohrozit zdraví nebo bezpečnost osob, majetek nebo životní prostředí, popřípadě jiný veřejný zájem, práva a povinnosti osob, které uvádějí na trh nebo distribuují, popřípadě uvádějí do provozu výrobky, které by mohly ve zvýšené míře ohrozit oprávněný zájem; tímto nejsou dotčena ustanovení zvláštních právních předpisů pro provoz výrobků; práva a povinnosti osob pověřených k činnostem podle tohoto zákona, které souvisí s tvorbou a uplatňováním českých technických norem nebo se státním zkušebnictvím; způsob zajištění informačních povinností souvisejících s tvorbou technických předpisů a technických norem, vyplývajících z mezinárodních smluv a požadavků práva Evropských společenství.

Technickým předpisem pro účely tohoto zákona je právní předpis, obsahující technické požadavky na výrobky, popřípadě pravidla pro služby nebo upravující povinnosti při uvádění výrobku na trh, popřípadě do provozu, při jeho používání nebo při poskytování nebo zřizování služby nebo zakazující výrobu, dovoz, prodej či používání určitého výrobku nebo používání, poskytování nebo zřizování služby.

Česká technická norma je dokument schválený pověřenou právníčkou osobou pro opakované nebo stálé použití, vytvořený podle tohoto zákona a označený písmenným označením ČSN, jehož vydání bylo oznámeno ve Věstníku Úřadu pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví. Česká technická norma není právně závazná. Tvorbu a vydávání českých technických norem, jejich změny a zrušení zaručuje stát - Ministerstvo průmyslu a obchodu (Zákon č. 22/1997 Sb.).

⁴⁸ **Zákon č. 22/1997 Sb.** o technických požadavcích na výrobky

3. 3. 7 Zákon č. 183/2006 Sb.⁴⁹, o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon)

Tento zákon upravuje ve věcech územního plánování zejména cíle a úkoly územního plánování, soustavu orgánů územního plánování, nástroje územního plánování, vyhodnocování vlivů na udržitelný rozvoj území, rozhodování v území, možnosti sloučení postupů podle tohoto zákona s postupy posuzování vlivů záměrů na životní prostředí, podmínky pro výstavbu, rozvoj území a pro přípravu veřejné infrastruktury, evidenci územně plánovací činnosti a kvalifikační požadavky pro územně plánovací činnost; dále upravuje ve věcech stavebního řádu zejména povolování staveb a jejich změn, terénních úprav a zařízení, užívání a odstraňování staveb, dohled a zvláštní pravomoci stavebních úřadů, postavení a oprávnění autorizovaných inspektorů, soustavu stavebních úřadů, povinnosti a odpovědnost osob při přípravě a provádění staveb; upravuje podmínky pro projektovou činnost a provádění staveb, obecné požadavky na výstavbu, účely vyvlastnění, vstupy na pozemky a do staveb, ochranu veřejných zájmů a některé další věci související s předmětem této právní úpravy.

Působnost ve věcech územního plánování podle tohoto zákona vykonávají orgány obcí a krajů, ministerstvo a na území vojenských újezdů Ministerstvo obrany (Zákon č. 183/2006 Sb.).

3. 4 Základní právní předpisy pro oblast ochrany zdraví

3. 4. 1 Zákon č. 258/2000 Sb.⁵⁰, o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů – část ochrana zdraví při práci

Tento zákon upravuje: práva a povinnosti fyzických a právnických osob v oblasti ochrany a podpory veřejného zdraví; soustavu orgánů ochrany veřejného zdraví, jejich působnost a pravomoc; úkoly dalších orgánů veřejné správy v oblastech ochrany a podpory veřejného zdraví a hodnocení a snižování hluku z hlediska dlouhodobého průměrného

⁴⁹ Zákon č. 183/2006 Sb. o územním plánování a stavebním řádu

⁵⁰ Zákon č. 258/2000 Sb. o ochraně veřejného zdraví

hlukového zatížení životního prostředí.

Státní správu v ochraně a podpoře veřejného zdraví vykonávají Ministerstvo zdravotnictví, krajské hygienické stanice, Ministerstvo obrany a Ministerstvo vnitra, Ministerstvo dopravy, Ministerstvo pro místní rozvoj, Ministerstvo životního prostředí, krajské úřady (Zákon č. 258/2000 Sb.).

3. 4. 2 Zákon č. 373/2011 Sb.⁵¹, o specifických zdravotních službách, ve znění pozdějších předpisů

Tento zákon upravuje poskytování specifických zdravotních služeb a s tím spojený výkon státní správy, práva a povinnosti pacientů a poskytovatelů zdravotních služeb a práva a povinnosti dalších právnických a fyzických osob v souvislosti s poskytováním specifických zdravotních služeb; zapracovává příslušné předpisy Evropské unie, stanoví obecné zásady radiační ochrany osob v souvislosti s lékařským ozářením, režim provádění radiologických postupů a činností zahrnujících lékařské ozářením a míru odpovědnosti poskytovatelů a zdravotnických pracovníků v souvislosti s těmito postupy a činnostmi a stanoví opatření pro zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (Zákon č. 373/2011 Sb.).

3. 4. 3 Nařízení vlády č. 361/2007 Sb.⁵², kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví při práci

Upravuje rizikové faktory pracovních podmínek, jejich členění, metody a způsob jejich zjišťování, hygienické limity; způsob hodnocení rizikových faktorů z hlediska ochrany zdraví zaměstnance; minimální rozsah opatření k ochraně zdraví zaměstnance; podmínky poskytování osobních ochranných pracovních prostředků; bližší podmínky poskytování ochranných nápojů; bližší hygienické požadavky na pracoviště a pracovní prostředí; bližší požadavky na způsob organizace práce a pracovních postupů při zátěži

⁵¹ Zákon č. 373/2011 Sb. o specifických zdravotních službách

⁵² Nařízení vlády č. 361/2007 Sb., kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví při práci

teplem nebo chladem, při práci s chemickými látkami, směsmi, prachem, olovem, azbestem, biologickými činiteli a při fyzické zátěži; bližší požadavky na práci se zobrazovacími jednotkami; některá opatření pro případ zdolávání mimořádné události, při které dochází ke zvýšení expozice na úroveň, která může vést k bezprostřednímu ohrožení zdraví nebo života zaměstnance exponovaného chemickou látkou, směsí nebo prachem; rozsah informací k ochraně zdraví při práci s olovem, při nadměrné expozici chemickým karcinogenům, mutagenům nebo látkám toxickým pro reprodukci, s biologickými činiteli a při fyzické zátěži; minimální požadavky na obsah školení zaměstnance při práci, která je nebo může být zdrojem expozice azbestu nebo prachu z materiálu obsahujícího azbest (Nařízení vlády č. 361/2007 Sb.).

3. 4. 4 Vyhláška č. 79/2013 Sb.⁵³, o pracovně-lékařských službách a některých druzích posudkové péče

Tato vyhláška zapracovává příslušné předpisy Evropské unie a upravuje v souladu se závazky vyplývajícími z členství v mezinárodních organizacích organizaci, obsah a rozsah pracovně-lékařských služeb, posuzování zdravotní způsobilosti ve vztahu k práci nebo službě a posuzování zdravotní způsobilosti ke vzdělávání a v průběhu vzdělávání, s výjimkou posuzování zdravotní způsobilosti ke sportu a tělesné výchově. Zaměstnavatel může pro výkon práce na svých pracovištích uzavřít písemnou smlouvu o poskytování pracovně-lékařských služeb s více poskytovateli těchto služeb zejména, je-li to vzhledem k počtu zaměstnanců nebo umístění jednotlivých pracovišť účelné. Rozsah pracovně-lékařských služeb se stanoví s ohledem na zdravotní náročnost vykonávaných prací podle jejich zařazení do kategorií podle zákona o ochraně veřejného zdraví, podle obsahu činností (Vyhláška č. 79/2013 Sb.).

⁵³ **Vyhláška č. 79/2013 Sb.** O specifických zdravotních službách (o pracovně-lékařských službách a některých druzích posudkové péče)

3. 5 Povinnosti zaměstnavatele

Mezi nejzásadnější základní povinnosti zaměstnavatele patří zajišťování BOZP ve vztahu ke všem fyzickým osobám, které se zdržují na pracovišti (Neugebauer, 2016). Péče o BOZP uložená zaměstnavateli je nedílnou a rovnocennou součástí pracovních povinností vedoucích zaměstnanců na všech stupních řízení v rozsahu pracovních míst, která zastávají. Musí proto zajistit školení vedoucích zaměstnanců o právních a ostatních předpisech (Šenk, 2012). Je povinen zajistit bezpečnost a ochranu zdraví zaměstnance při práci s ohledem na možná rizika možného ohrožení jejich života a zdraví, která se týkají výkonu práce (Zákoník práce). Musí také hradit náklady spojené se zajišťováním BOZP (úhrada pracovně-lékařských prohlídek, vstupní prohlídky). Zajišťuje také vhodné pracovní podmínky, aby mohli zaměstnanci řádně plnit své pracovní úkoly bez ohrožení zdraví a majetku. Pokud se vyskytnou závady, je zaměstnavatel povinen učinit opatření k odstranění závad. Pokud má ve firmě určenou odborně způsobilou osobu, musí tato opatření k odstranění závad provádět ona (Neugebauer, 2016).

Pro zajištění Bezpečnosti a ochrany zdraví při práci u zaměstnavatele není ani tak zásadní znění jednotlivých právních a ostatních předpisů k zajištění BOZP, jako systém managementu BOZP firmy nebo společnosti. Tomu odpovídají znění jednotlivých právních předpisů řešících BOZP. Ty většinou nestanovují konkrétní požadavky (pouze minimální nebo rámcové), ale předpokládají vyhodnocení konkrétních podmínek u zaměstnavatele a na jejich základě stanovení konkrétních požadavků k zajištění BOZP. Zaměstnavatel tak musí vytvořit svůj systém zajištění ve své firmě nebo společnosti, nikoliv se ptát, co po něm požaduje právní předpis (ten prakticky vzato požaduje vytvoření vlastního systému k naplnění požadavků BOZP v závislosti na konkrétních podmínkách ve firmě nebo společnosti, jež by měl mít za cíl trvalé zlepšování pracovních podmínek zaměstnavatele, dále je povinen vytvářet bezpečné a zdraví neohrožující pracovní prostředí a pracovní podmínky vhodnou organizací BOZP. Zajištění je především v jeho zájmu (Neugebauer, 2016).

Zaměstnavatel je povinen zajistit zaměstnancům školení o právních a ostatních předpisech k zajištění BOZP, které doplňují jejich odborné předpoklady a požadavky pro výkon práce, které se týkají jimi vykonávané práci a vztahují se k rizikům, s nimiž může

přijít zaměstnanec do styku na pracovišti, na kterém je práce vykonávána, a soustavně vyžadovat a kontrolovat jejich dodržování. Školení je zaměstnavatel povinen zajistit při nástupu zaměstnance do práce anebo při změně pracovního zařazení a druhu práce, při zavedení nové technologie nebo změny výrobních a pracovních prostředků nebo změny technologických anebo pracovních postupů, dále v případech, které mají nebo mohou mít podstatný vliv na BOZP. Zaměstnavatel je povinen určit obsah a četnost školení o právních a ostatních předpisech, způsob ověřování znalostí zaměstnanců a vedení dokumentace o provedení školení. Školení BOZP může být pravidelně opakováno, pokud to vyžaduje povaha rizika a jeho závažnost (Šenk, 2012).

Povinnosti zaměstnavatele v oblasti BOZP:

Zajistit školení BOZP a požární ochrany

Školení bezpečnosti práce a požární ochrany jsou povinná pro všechny zaměstnance. Provádí se před nástupem na pracovní pozici a dále pak opakovaně v pravidelných intervalech. Předmětem školení BOZP by mělo být seznámení s riziky práce na pracovišti, ohrožující bezpečnost a zdraví zaměstnance. Předmětem školení PO by mělo být seznámení s nebezpečím vzniku požáru při činnostech, které jsou spojeny s místem výkonu jejich práce. Určení zaměstnanci mohou být dále školeni jako odborná příprava pro zvýšené požární nebezpečí (požární hlídka, preventista požární ochrany).

Zpracovat a vést dokumentaci BOZP a požární ochrany

Dokumentace BOZP a požární ochrany je soubor dokumentů, zajišťujících prevenci před riziky z pracovní činnosti a ochranou před požárem. Pro každou společnost je povinná a vždy zpracovaná na míru. Mezi základní části BOZP patří například Kategorizace prací, Registr rizik, Traumatologický plán. Z části požární ochrany se dále jedná o Začlenění do požárního nebezpečí, požární poplachové směrnice, Evakuačního plánu, Požární knihy.

Vybavit pracoviště požárním zařízením

Podle stupně požárního nebezpečí je prostor povinně vybaven prostředky pro zdolávání požáru. Mezi základní vybavení patří požární uzávěry, požární vodovody, požární hasicí přístroje, elektronické hasicí přístroje.

Dokumentovat a zajistit prevenci pracovních úrazů

Zaměstnavatel je povinen zřídit a vést Knihu úrazů, ve které se evidují všechny úrazy, které se zaměstnancům stanou v rámci pracovní činnosti. Tyto úrazy je nutné prošetřit, zdokumentovat a nahlásit na příslušná místa, a dále je zaměstnavatel povinen provést opatření proti opakování úrazu.

Poskytnout osobní ochranné pracovní prostředky

Zákoník práce stanovuje povinnost zaměstnavatele poskytnout zaměstnancům vhodné osobní ochranné pracovní prostředky, a to v případech, nelze-li možná rizika jejich práce odstranit nebo dostatečně omezit prostředky kolektivní ochrany nebo opatřeními v organizaci práce.

Instalovat bezpečnostní signály a značení

Bezpečnostní značení pracovišť slouží jako prostředek pro komunikaci informací o bezpečnosti práce a ochraně zdraví a požární ochraně. Patří mezi ně např. výstražné cedulky, zákazové značky, označení východů nebo světelné či zvukové signály.

Zajistit roční prověrky BOZP a požární ochrany

Nejméně jednou ročně je zaměstnavatel povinen organizovat prověrku bezpečnosti práce a ochrany zdraví při práci a preventivní kontrolu požární ochrany na všech svých pracovištích (známé také jako Audit BOZP a požární ochrany).

Zajistit pracovně-lékařské služby

Každý zaměstnanec se před nástupem na pracovní pozici musí podrobit také lékařské prohlídce u registrujícího lékaře, se kterým má zaměstnavatel uzavřenou smlouvu o poskytování pracovně-lékařské služby. Prohlídka se dále opakuje dle pracovního zaměření a věku zaměstnance.

Provádět údržbu a revize

Podle provozních činností je dále zaměstnavatel povinen provádět revize a kontroly dalších zařízení, jakými jsou například revize elektrických spotřebičů, revize regálů, revize žebříků, revize strojů a zařízení apod (<http://www.bozp.cz/pruvodce-bozp-zamestnavatel/>).

ODBORNĚ ZPŮSBILÁ OSOBA

K hájení svých zájmů si může každý podnikatel zajistit odborně odpovědnou (způsobilou) osobu (bezpečnostního technika) k zajišťování úkolů v prevenci rizik (Neugebauer, 2016). Za BOZP v organizaci neodpovídá bezpečnostní technik organizace ani odborně způsobilá osoba v plnění úkolů v prevenci rizik, ale odpovědnost za BOZP mají všichni vedoucí zaměstnanci (Šenk, 2012). Ovlivňuje to počet zaměstnanců. Společnost do 25 zaměstnanců může zajišťovat zaměstnavatel sám, pokud k tomu má potřebné znalosti, od 26 do 500 zaměstnanců může zajišťovat zaměstnavatel sám (pokud je odborně způsobilá osoba) nebo prostřednictvím odborně způsobilé osoby, nad 500 zaměstnanců vždy odborně způsobilou osobou.

Bezpečností technik se zabývá technickou bezpečností a srovnáním stavu pracovišť, strojů a zařízení s platnými bezpečnostními předpisy a s předpisy na ochranu zdraví. Ve spolupráci s vedoucími zaměstnanci zjišťuje, co by se mohlo stát (rizika práce) a navrhuje opatření, aby se tak nestalo, nebo stalo s co nejmenší pravděpodobností nebo následky. Působí tedy preventivně. Zabývá se i předpisy, které jsou jenom základem. Nejsou a ani nemohou být vyčerpávající tak, aby postihovaly všechny okolnosti práce.

Jeho úkolem je zjistit i ty nepříznivé okolnosti práce, které nepostihují předpisy a které vyplývají z místních podmínek nebo z nedostatečnosti předpisů. Spolupracuje při zajišťování úkolů v prevenci rizik s ostatními odborníky, s odbory, případně se zástupcem zaměstnanců pro BOZP.

Zaměstnavatel je povinen:

poskytnout odborně způsobilé osobě potřebné prostředky a čas k zajišťování úkolů v prevenci rizik; zajistit potřebný počet odborně způsobilých osob;

poskytnout informace a dokumentaci o všem, co může mít vliv na BOZP, o poskytnutých informacích zaměstnancům jiného zaměstnavatele;

poskytnout písemnosti o pracovních úrazech a nemocech z povolání a součinnost při předcházení ohrožení života a zdraví na svých pracovištích, při přijímání ochranných opatření na pracovištích s ohrožením zdraví, při výběru a volbě ochranných zařízení (Kočí, Kopecká, Stiebitz, 2013).

ZÍSKÁNÍ ODBORNÉ ZPŮSOBILOSTI

Fyzická osoba, která chce získat kvalifikaci odborně způsobilé osoby, musí mít alespoň středoškolské vzdělání s maturitou, odbornou praxi 3 roky (1 rok při vysokoškolském vzdělání) v oboru, v kterém bude zajišťovat úkoly v prevenci rizik nebo v oblasti BOZP a mít osvědčení o vykonané zkoušce odborné způsobilosti.

Zkoušky odborné způsobilosti pro hodnocení rizik zajišťují akreditované osoby, které získaly akreditaci od Ministerstva práce a sociálních věcí. Na základě přihlášky uchazeče se provádí neveřejná zkouška před tříčlennou komisí akreditované organizace. Zkouška se skládá z části písemné a ústní. Písemná část zkoušky se skládá ze zpracování testu a předložení písemné práce z hodnocení rizik. V ústní části zkoušky odpovídá uchazeč na otázky, které si vylosoval, případně doplňující otázky členů komise, představí a obhájí svou písemnou práci. Komise hodnotí uchazeče z jednotlivých částí zkoušky, způsobem vyhověl nebo nevyhověl. V případě, že uchazeč vyhověl, získá osvědčení.

Osvědčení o získání kvalifikace odborně způsobilé osoby opravňuje vykonávat tuto činnosti u všech právnických a fyzických osob bez ohledu na obor činnosti. Proto ani zkouška nemůže být zaměřena pouze na obor činnosti, ve kterém má uchazeč praxi nebo nyní pracuje.

Podrobnosti o získání akreditace pro provádění zkoušek odborné způsobilosti a průběhu zkoušek odborné způsobilosti pro hodnocení rizik obsahuje nařízení vlády č. 592/2006 Sb.⁵⁴, o podmínkách akreditace a provádění zkoušek odborné způsobilosti.

Okruh teoretických znalostí pro zkoušku odborně způsobilé osoby uvádí příloha č. 1 nařízení vlády č. 592/2006 Sb.: právní předpisy o BOZP, zejména zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, část pátá, zákon č. 309/2006 Sb. a nařízení vlády k jejich provádění; právní předpisy o ochraně zdraví; znalost zásad pro identifikaci nebezpečí hodnocení rizik, jejich odstranění, případně minimalizaci a přecházení pracovním úrazům a nemocem z povolání; dovednost v posouzení otázek BOZP, rizik a zpracování stanovené dokumentace; znalost v oblasti poskytování osobních ochranných prostředků, jejich používání, kontroly a vedení dokumentace.

Náklady na zkoušku a vydání osvědčení hradí uchazeč o vykonání zkoušky nejpozději 7 kalendářních dnů před zkouškou (Kočí, Kopecká, Stiebitz, 2013).

Zaměstnavatel však není jediným, kdo má mít zájem na zajištění BOZP. Dalším v řadě je zaměstnanec (Neugebauer, 2016).

3. 6 Povinnosti zaměstnance

Práva a povinnosti zaměstnance při zajištění BOZP stanovuje Zákoník práce (Zákoník práce). Zaměstnanec má právo na zajištění BOZP, na informace o rizicích jeho práce a na informace o opatřeních na ochranu před jejich působením. Důležité je, aby informace byla pro zaměstnance srozumitelná (Šenk, 2012). Zaměstnanec může odmítnout výkon práce, o níž si myslí, že ohrožuje jeho život a zdraví, popřípadě může dojít k ohrožení jiných osob (Zákoník práce).

⁵⁴ Nařízení vlády č. 592/2006 Sb. O podmínkách akreditace a provádění zkoušek odborné způsobilosti

V zájmu zaměstnance je chránit si své zdraví jako součást svého potenciálu uplatnění na trhu práce. Zaměstnanci by měli mít zájem chránit si své zdraví a zájem podílet se na zajištění BOZP ve firmě, například zvolením si vhodného zástupce pro oblast bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Znalost základních povinností vyplývajících z právních a ostatních předpisů a požadavků zaměstnavatele k zajištění BOZP je nedílnou součástí kvalifikačních předpokladů každého zaměstnance (Neugebauer, 2016).

Zaměstnanec je povinen účastnit se školení zajišťovaných zaměstnavatelem zaměřených na BOZP, včetně ověření svých znalostí (Zákoník práce). Pokud zaměstnanec úspěšně neabsolvuje test znalostí k zajištění BOZP, nemá dostatečnou kvalifikaci pro výkon své funkce (Neugebauer, 2016).

Pravidelně se musí podrobit pracovně-lékařským prohlídkám, vyšetřením nebo očkováním, které jsou stanoveny zvláštním předpisem, dodržovat právní a ostatní předpisy a pokyny zaměstnavatele (o pokynech musí být vedena dokumentace), řídit se zásadami bezpečného chování na pracovišti, informacemi zaměstnavatele a při práci dodržovat stanovené pracovní postupy, používat stanovené pracovní prostředky, dopravní prostředky, osobní ochranné pracovní prostředky a ochranná zařízení a svévolně je neměnit a nevyřazovat z provozu. Zaměstnanec dále nesmí požívat na pracovišti alkoholické nápoje, návykové látky a zároveň nevstupovat pod jejich vlivem na pracoviště. Je povinen se podrobit na pokyn zaměstnavatele nebo oprávněného vedoucího zaměstnance, zda není pod vlivem alkoholu nebo jiných návykových látek (Zákoník práce). Není tedy povinen podrobit se zjištění, zda není pod vlivem alkoholu na pokyn odborně způsobilé osoby k zajišťování úkolů v prevenci rizik, jak se někteří vedoucí zaměstnanci chybně domnívají, neboť se nejedná o vedoucího zaměstnance (Neugebauer, 2016).

Velmi důležitou povinností každého zaměstnance je oznamovat svému nadřízenému vedoucímu zaměstnanci nedostatky a závady na pracovišti, které ohrožují nebo by bezprostředně a závažným způsobem mohly ohrozit bezpečnost nebo zdraví zaměstnanců při práci. S ohledem na druh vykonávané práce se má zaměstnanec podle svých možností podílet na odstraňování nedostatků zjištěných při kontrolách. Musí bezodkladně oznámit svému nadřízenému svůj pracovní úraz, jakož i úraz jiného zaměstnance, popřípadě jiné fyzické osoby, kterého byl svědkem a je povinen spolupracovat při objasnění jeho příčin (Zákoník práce).

3. 7 BOZP a stát

Na zajištění BOZP se podílí i stát. Ten se chrání nejen před zvyšováním sociálních výdajů, ale ochraňuje tak i své investice do občanů této země (náklady na vzdělávání, lékařskou péči v dětství). K ochraně svých zájmů zřídil kontrolní mechanismus - Inspekci práce pro oblast bezpečnosti práce a orgány ochrany veřejného zdraví pro oblast ochrany zdraví při práci (např. Státní úřad pro jadernou bezpečnost) a stanovil některým zaměstnavatelům povinnost zajistit si odborně způsobilou osobu k zajišťování úkolů v prevenci rizik (tato osoba, kromě zájmů zaměstnavatele, chrání do jisté míry i zájmy státu, ne však zaměstnance). Stát tak zároveň plní svou roli ochránce celospolečenských zájmů (Neugebauer, 2016).

3. 8 Orgány zajišťující kontrolu v oblasti BOZP

V oblasti BOZP jsou ústředními orgány státní správy Ministerstvo práce a sociálních věcí a Ministerstvo zdravotnictví pro obory těžby surovin a výroby výbušnin - Český báňský úřad (ČBÚ⁵⁵). Ústřední orgány státní správy vydávají prováděcí předpisy BOZP. Speciální zákony zřizují jednotlivé orgány státní správy, které kontrolují, jak jsou dodržovány povinnosti zaměstnavatelů vyplývající z právních předpisů (Kočí, Kopecká, Stiebitz, 2013).

Orgány inspekce práce

Orgány inspekce práce, jejich oprávnění a povinnosti upravuje zákon č. 251/2005 Sb.,⁵⁶ o inspekci práce. Zákon zřizuje kontrolní orgány pro ochranu pracovních vztahů, pracovních podmínek, jejichž součástí je i bezpečnost práce a technických zařízení (Kočí, Kopecká, Stiebitz, 2013).

⁵⁵ ČBÚ – Český báňský úřad

⁵⁶ Zákon č. 251/2005 Sb. o inspekci práce

Správní úřady

Státní úřad inspekce práce (SÚIP⁵⁷) má sídlo v Opavě a spadá přímo pod Ministerstvo práce a sociálních věcí. V čele SÚIP stojí generální inspektor, který má pod sebou náměstka, interního auditora a šest odborů – Kancelář generálního inspektora, Odbor ekonomicko-správní, Odbor právní, Odbor bezpečnosti práce, Odbor pracovních vztahů a pracovních podmínek a Odbor informatiky. Hlavní náplní práce úřadu je kontrola dodržování povinností plynoucích z pracovně-právních předpisů. V případě zjištění nedostatků je úřad oprávněn vyžadovat jejich odstranění a ukládat pokuty.

Pod náměstka generálního inspektora spadá osm *Oblastních inspektorátů práce (OIP⁵⁸)*, které jsou rozděleny podle krajů, ve kterých působí: OIP Praha, OIP Středočeský kraj, OIP Jihočeský kraj a Vysočina, OIP Plzeňský a Karlovarský kraj, Ústecký a Liberecký kraj, OIP Královehradecký a Pardubický kraj, OIP Jihomoravský a Zlínský kraj, OIP Moravskoslezský a Olomoucký kraj.

Inspektoři provádějí kontroly dodržování příslušných právních předpisů a vymezují sankce za jejich případné porušení. Inspektoři se také věnují osvětové a poradenské činnosti. Cílem není trestání, ale předcházení negativním jevům, jako jsou pracovní úrazy, nemoci z povolání nebo havárie technických prostředků a snaha o zdolávání následků těchto jevů. Kontroly jsou vykonávány podle stanoveného pořadí nebo po oznámení ze strany zaměstnance na podezření z porušení pracovně-právních předpisů.

Kromě kontrol patří k základním úkolům Úřadu i inspektorátů poradenská, konzultační a osvětová činnost. Hlavním cílem práce Úřadu a inspektorátů je a musí být prevence, tedy snaha o předcházení negativním jevům – pracovním úrazům, nemocem z povolání a haváriím technických zařízení – a snaha o co nejlepší přípravu na zdolávání následků takových dějů, pokud k nim dojde (<http://www.suip.cz/>).

57 **SÚIP** – Státní úřad inspekce práce

58 **OIP** – Oblastní inspektorát práce

Organizace dozoru nad vyhrazenými technickými zařízeními

Státní odborný dozor nad bezpečností vyhrazených technických zařízení vykonávají organizace státního odborného dozoru zřízené Ministerstvem práce a sociálních věcí (Kočí, Kopecká, Stiebitz, 2013).

Jedinou organizací dozoru je *Technická inspekce ČR (TIČR)*⁵⁹ vykonávající státní odborný dozor nad bezpečností vyhrazených technických zařízení v rozsahu zákona č. 174/1968 Sb.⁶⁰, o státním odborném dozoru nad bezpečností práce. Provádějí kontroly vyhrazených technických zařízení převážně ve stadiu přípravy, montáží a uvádění do provozu. Vyhrazenými technickými zařízeními jsou zařízení se zvýšenou mírou ohrožení zdraví a bezpečnosti osob a majetku, která podléhají dozoru podle tohoto zákona. Jsou to technická zařízení tlaková, zdvihací, elektrická a plynová (<https://www.ticr.eu>)

Orgány státního zdravotního dozoru

Výkon státního zdravotního dozoru orgány ochrany veřejného zdraví zajišťuje Ministerstvo zdravotnictví, krajské hygienické stanice, Ministerstvo obrany, Ministerstvo vnitra a jsou stanoveny Zákonem č. 258/2000 Sb.⁶¹, o ochraně veřejného zdraví

Krajská hygienická stanice vykonává státní zdravotní dozor nad dodržováním předpisů k ochraně veřejného zdraví včetně ochrany zdraví při práci před riziky, rozhodování o kategorizaci prací, stanovení rizikových prací, stanovení podmínek pro výkon rizikových prací – sledování faktorů, lékařské prohlídky (vstupní, periodické, po skončení, aj.), sledování zaměstnanců, ověřování podmínek vzniku onemocnění pro účely posuzování nemoci z povolání, stanovení hygienických limitů faktorů pracovních podmínek, dozor nad plněním povinnosti zajištění pracovně-lékařské péče (www.khs.cz).

Státní zdravotní ústav je příspěvkovou organizací ministerstva zdravotnictví. Statutárním orgánem ústavu je ředitel, kterého jmenuje a odvolává na návrh hlavního hygienika České republiky ministr zdravotnictví. Sídlem ústavu je Praha. Ústav je zřízen k přípravě podkladů pro národní zdravotní politiku, pro ochranu a podporu zdraví, k zajištění

59 **TIČR** – Technická inspekce České republiky

60 **Zákon č. 174/1968 Sb.** o státním odborném dozoru nad bezpečností práce

61 **Zákon č. 258/2000 Sb.** o ochraně veřejného zdraví

metodické a referenční činnosti na úseku ochrany veřejného zdraví, k monitorování a výzkumu vztahů životních podmínek a zdraví, k mezinárodní spolupráci, ke kontrole kvality poskytovaných služeb k ochraně veřejného zdraví, k postgraduální výchově v lékařských oborech ochrany a podpory zdraví a pro zdravotní výchovu obyvatelstva.

Státní zdravotní ústav je zdravotnické zařízení a je oprávněn zpracovávat za účelem přípravy podkladů pro tvorbu státní zdravotní politiky a sledování dlouhodobých trendů výskytu infekčních a jiných hromadně se vyskytujících onemocnění údaje o zdraví fyzických osob v souvislosti s předcházením vzniku a šíření infekčních onemocnění, ohrožení nemocí z povolání a jiných poškození zdraví z práce, o expozici fyzických osob škodlivinami v pracovním a životním prostředí a o epidemiologii drogových závislostí a předávat je orgánům ochrany veřejného zdraví (www.szu.cz)

3. 9 Významné dny BOZP

Bezpečnost a ochrana zdraví při práci má svůj Světový den, který se slaví 28. dubna. Na tento den zároveň připadá Mezinárodní den smutku (vzpomínka na ty, kteří přišli při práci o život, nebo byli zraněni). Nejedná se o jediný významný den spojený s BOZP. Mezi další významné dny patří např. Mezinárodní den boje proti hluku (Zelený čtvrtek), Světový den zdraví (7. dubna), Světový den úrazů (17. října) a Evropský týden BOZP (43. kalendářní týden). V rámci tohoto týdne jsou mimo jiné již tradičně na národní úrovni oceněny „Cenou za správnou praxi“ společnosti, které přijdou s inovativním přístupem k řešení otázek BOZP (evropští vítězové jsou vyhlášeni na jaře následujícího roku). Také jsou uděleny ceny v soutěži „Podnik podporující zdraví“ (ve dvou kategoriích – pro velké podniky, pro malé a střední podniky). Své ocenění mohou získat i osoby odborně způsobilé k zajišťování úkolů v prevenci rizik (technici BOZP). Ti mohou být úspěšní v soutěži „Profesionál BOZP“ (přínos k zajištění prevence rizik za uplynulé roky), jejíž vítězové (ze dvou kategorií: výkon činnosti v pracovně-právním vztahu a výkon činnosti jako OSVČ) jsou opět vyhlášeni v rámci Evropského týdne BOZP. Ocenění také převezmou zástupci společností, které splní podmínky národního programu „Bezpečný podnik“ (zavedení a trvalé zlepšování systému managementu BOZP podle tohoto programu). Svůj významný den mají i hasiči. Je jim 4. květen, svátek sv. Floriána, který je jejich patronem (Neugebauer, 2016).

Praktická část

Pro zpracování praktické části diplomové práce byla zvolena společnost zabývající se stavbou a úpravami vozovek a výrobou asfaltových emulzí a obalovaných asfaltových směsí – Vialit Soběslav, spol. s r. o.

4. 1 Charakteristika společnosti Vialit Soběslav, spol. s r. o.

Firma Vialit Soběslav, spol. s r. o. vznikla k 1. 4. 1991 jako podnik se zahraniční účastí. V současné době firmu vlastní dva právnické subjekty, a to Vialit Asphalt Braunau - 51 % a Viasfalt s. r. o. - 49 %. Majetkové podíly obou právních subjektů, tj. rakouského i českého jsou prakticky vyrovnané. Původní záměr při založení firmy bylo doplnění nabídky na českém trhu v oblasti kationaktivních asfaltových emulzí. Tento záměr se plně zdařil a firma je tak v současné době, když ne největším, tak jedním ze dvou největších výrobců asfaltových emulzí.

Postupem času se firma začala zabývat i vlastním zpracováním emulzí při opravách i výstavbě nových komunikací. Současný výrobní program tak nabízí zhruba šestnáct druhů emulzí, a to pro pokládku typu Slurry Seal, pokládku mikrokoberců, nátěrovou technologii, infiltrační postřiky, recyklaci živičných materiálů a ruční a strojní výspravy. Všechny druhy emulzí jsou dodávány jak v nemodifikovaném, tak v modifikovaném provedení. V oblasti stavebních prací firma provádí pokládku typu Slurry Seal, nátěrové technologie, penetrace, mikrokoberce, infiltrační postřiky a ruční a strojní výspravy včetně pokládky teplé obalové směsi finišerem. Mimo výrobu emulzí a stavebních prací firma rovněž produkuje pro celý český trh studenou obalovanou směs. V roce 1998 byl založen další provoz, a to v Albrechticích u Karviné, kde jsou vyráběny nejenom emulze, ale je zde i zajišťována část stavební výroby.

V současné době je u společnosti zaměstnáno 69 stabilních pracovníků, kteří jsou v případě vyšší poptávky doplňováni z řad brigádníků. V loňském roce se roční objem produkce zvýšil na 230 mil. Kč. Společnost je od samého data založení do současné doby zisková a rovněž netrpí ani závažnějšími problémy v oblasti financování. Pro letošní rok jsou podniknuty takové kroky, které by umožnily další nárůst celkové produkce firmy a její další stabilizaci na českém trhu. Vysoká kvalita práce a profesionalita řízení jsou hlavní zárukou spokojenosti všech klientů.

Vialit Soběslav, spol. s r. o. se již více než dvacet let zabývá výstavbou a speciálními úpravami vozovek po celé České republice. Společnost je držitelem certifikátu systému jakosti dle ČSN EN ISO 9001 a ČSN EN 14001. Společnost je na trhu velice úspěšná s výrobou kationaktivních emulzí, které produkují dvě na sobě nezávislé emulgační stanice v Soběslavi a Albrechticích u Karviné. Současný výrobní program tak nabízí dvě desítky druhů emulzí, jak v modifikovaném tak i nemodifikovaném provedení. S tím jsou spojeny další práce, a to nátěrové technologie, infiltrační postřiky, ruční a strojní opravy komunikací. Nedílnou součástí jsou i pokládky mikrokoberců.

V roce 2007 byl provoz v Soběslavi rozšířen o obalovnu živičných směsí Teltomat V, která vyrábí obalované směsi dle ČSN EN 13108-1 a studené obalované směsi dle stavebního technického osvědčení č. 238-STO/525-2/2012. Dalším prvkem nabídky prací na trhu je vnitrostátní i mezinárodní kamionová doprava, kterou zajišťuje firma Silnice M+P.

Firma Vialit Soběslav, spol. s r. o. provádí výstavby, opravy a úpravy místních komunikací a lesních cest a vozovek, vyrábí a prodává silniční asfaltové emulze a studenou obalovanou směs.

Motto firmy zní: „My stavíme cesty. Cesty k úspěchu. Protože naší vášní jsou asfaltové technologie. Se způsobilostí v oboru a inovacemi pro budoucnost. My píšeme dějiny, které hýbou světem v tom pravém slova smyslu“.

4. 2 Školení BOZP ve společnosti Vialit Soběslav, spol. s r. o.

Školení BOZP je rozčleněno na několik důležitých částí, které budou vysvětleny bezpečnostním technikem při nástupu nového zaměstnance do firmy, při pravidelném školení zaměstnanců jednou za rok, a nebo při výjimečné situaci vzniklé nenadálou událostí. Každý z přítomných je uveden v prezenční listině účastníků školení BOZP a PO a ochrany ŽP

ÚČEL ŠKOLENÍ

Zajištění školení o právních a ostatních předpisech k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, které doplňují odborné předpoklady zaměstnanců a požadavky pro výkon práce, které se týkají jimi vykonávané práce a vztahují se k rizikům, s nimiž může přijít zaměstnanec do styku na pracovišti, na kterém je práce vykonávána. Seznámení s organizací a řízením BOZP a požární ochrany na pracovišti, se systémem prevence rizik a zásadami bezpečné práce.

POUŽITÁ LITERATURA

Právní a ostatní předpisy k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (zejména předpisy na ochranu života a zdraví, předpisy hygienické a technické, technické dokumenty a technické normy, stavební předpisy, dopravní předpisy, předpisy o požární ochraně, předpisy o zacházení s hořlavinami a chemickými látkami), které upravují otázky týkající se ochrany života a zdraví. Zpracovaná dokumentace BOZP a požární ochrany, informace a pokyny zaměstnavatele – platné ke dni provedení školení.

PODROBNÝ OBSAH ŠKOLENÍ (viz Příloha č. 4)

Každý zaměstnanec, který nastoupí nebo pracuje ve společnosti musí alespoň jednou za rok absolvovat školení bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, které vede bezpečnostní technik. Nejdříve seznámí zaměstnance s průběhem školení, co a jak se bude probírat. Poté přistoupí k jednotlivým tématům, která jsou dle jeho názoru pro daný podnik rozhodující a důležitá. Nejdříve se zabývá otázkou bezpečnosti a ochrany zdraví při práci z hlediska Zákoníku práce a vyzdvihne určité důležitosti, které musí každý respektovat a dodržovat. Seznámí je blíže s určitými paragrafy uvedenými v Zákoně.

V dalším průběhu školení seznámí z rozdílnosti jednotlivých úseků a každý se na základě toho musí řídit při vlastní práci. Dále seznámí každého pracovníka s ochranou vlastního zdraví a také jak předcházet vzniku pracovních úrazů, ekologických havárií, požárních katastrof a dalších negativních důsledků. Nedílnou součástí jsou také výčty

zakázaných prací.

V tomto podniku je velmi důležité dbát na zdravotní prevenci a každý musí alespoň jednou za dva roky projít preventivní lékařskou kontrolou. Na vybraných pracovištích, nebo od určitého věku zaměstnance je tato preventivní kontrola prováděna jedenkrát ročně. Zaměstnanci pracující jako řidiči motorových vozidel musí pravidelně docházet na vyšetření zraku a absolvovat pravidelné řidičské školení.

Každý pracovník musí být vybaven osobními ochrannými pracovními pomůckami, podle toho, na jakém úseku v podniku pracuje. Seznam jednotlivých pomůcek je uveden níže.

Dále bezpečnostní technik seznámí během školení s tím, zda došlo k nějakému pracovnímu úrazu nebo nějaké havárii, a případně rozebere příčiny vzniku, důsledky a preventivní opatření, aby se toto již neopakovalo. Pokud dojde k nenadálé situaci, každý musí umět, jak správně poskytnout základní první pomoc.

Dále seznámí pracovníky se zásadami požární ochrany a její prevencí. Každý zaměstnanec by měl vědět o umístění hasicích přístrojů a umět ho správně používat.

Na závěr školení každý obdrží zkušební bezpečnostní test, který musí vypracovat a odevzdat k vyhodnocení bezpečnostnímu technikovi, který ho musí mít založen pro případnou kontrolu vyšších orgánů.

4. 3 Bezpečnost a ochrana zdraví při práci na jednotlivých úsecích podniku

Tabulka č. 1: Přehled vynaložených finančních prostředků na BOZP ve Vialit Soběslav, spol. s r. o. v letech 2012-2016 v Kč

Rok	Vynaložené prostředky
2012	145372
2013	128227
2014	221482
2015	248590
2016	209517

Zdroj: Podnikové materiály,
Vlastní zpracování

Rok 2012 ve své práci považuji za základní rok sledování vynakládání prostředků do oblasti BOZP.

Ve druhém sledovaném roce bylo vynaloženo nejméně finančních prostředků do oblasti BOZP z důvodu, že bylo přijato nejméně zaměstnanců oproti ostatním sledovaným rokům.

V roce 2012 bylo přijato o něco více zaměstnanců než v roce 2013 z důvodu rozšíření společnosti. Proto došlo k nárůstu finančních prostředků do oblasti BOZP a tím k větší ochraně zaměstnanců.

V roce 2013 bylo vynaloženo nejmenší množství prostředků z důvodu finanční krize, nebyli přijímáni noví zaměstnanci a tudíž nedocházelo k rozšíření společnosti.

Naopak v roce 2014 byl rapidní nárůst z důvodu přijímání většího množství pracovníků a jejich vybavení prostředky BOZP.

V roce 2015 došlo k rapidnímu nárůstu z důvodu změny ve vedení společnosti a také ke změně v obsazení bezpečnostního technika. Z tohoto důvodu muselo být investováno také na kurz školení bezpečnostního technika, aby mohl mít potřebné vzdělání a mohl vykonávat tuto funkci a školit ostatní zaměstnance společnosti a zodpovídat za správné fungování BOZP.

V roce 2016 docházelo ke stabilizaci pracovníků, noví zaměstnanci nebyli přijímáni,

tudíž finanční prostředky nebylo nutno vynakládat na rozšíření BOZP. Společnost vynaložila každým rokem přibližně stejné množství finančních prostředků do oblasti BOZP a osobního vybavení pracovníků ochrannými prostředky na jednotlivce.

Vialit Soběslav, spol. s r. o. je rozčleněn na tři různé úseky z hlediska dodržování bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Každý úsek má svá specifika, ve kterých se musí dodržovat zásady BOZP, Požární ochrany a ochrany životního prostředí.

4. 3. 1 Dopravně provozní úsek

Tento úsek se zabývá výstavbou a opravami pozemních komunikací. Zahrnuje technologie pokládky obalované směsi, asfaltové nátěry, penetrace a mikrokoberce včetně dopravy materiálu na stavby. Řidiči převážející horký asfalt (150°C) musí mít absolvováno školení ADR. Na jihu Čech toto školení provádí firma Jihotrans České Budějovice.

Zaměstnanci musí dodržovat dopravně provozní řád, který upravuje podmínky pro pohyb zaměstnanců a dopravních prostředků v areálu společnosti tak, aby se v co největší míře omezila možnost vzniku pracovních úrazů zaměstnanců. Dále tento dopravně provozní řád upozorňuje na konkrétní pracovní rizika možného ohrožení života a zdraví při práci v daném prostředí a uvádí možnosti jejich snížení.

Obsluhovat dopravní prostředky mohou pouze k tomu příslušným vedoucím pracovníkem pověřeni pracovníci, starší 18 let, odborně a zdravotně způsobilí pro tuto činnost. O jejich odborné způsobilosti rozhodují pracovníci, do jejichž kompetence patří personální záležitosti, ve spolupráci s vedoucím pracovníkem příslušného úseku, o zdravotní způsobilosti pracovníka rozhoduje lékař. Podrobnější požadavky na kvalifikaci řidičů a jejich zdravotní způsobilost jsou uvedeny v organizační směrnici Zajištění BOZP při provozu, údržbě a opravách motorových vozidel.

Pro provoz na komunikacích ve společnosti platí stejná pravidla silničního provozu jako na veřejných pozemních komunikacích. V celém areálu společnosti je povolena maximální rychlost motorových vozidel 20 km/h, která je vyznačena dopravní značkou umístěnou u vjezdu do areálu společnosti s výjimkou váhy, kde je povolena rychlost 5 km/h. V areálu se pohybuje nakladač a vysokozdvizný vozík a v celém areálu je povolen

obousměrný provoz. Výjezdy z hal a objektů se považují vždy za vedlejší silnici. Řidič musí při tomto vyjíždění vždy dát přednost vozidlům pohybujícím se po komunikaci, na níž chce vyjet.

Podnik zaměstnancům pracujícím na dopravně provozním úseku poskytuje osobní ochranné pracovní prostředky. Způsob, podmínky a doba používání osobních ochranných pracovních prostředků jsou stanoveny v organizační směrnici k poskytování OOPP na základě stanovených rizik. Řidič, případně jiní pracovníci, kteří při odstraňování poruchy, ke které došlo během jízdy na pozemní komunikaci, musí na komunikaci vstoupit, musí používat výstražné vesty s vysokou viditelností. Podrobnější požadavky týkající se hospodaření a používání osobních ochranných pracovních prostředků jsou uvedeny v organizační směrnici Zajištění BOZP při provozu, údržbě a opravách motorových vozidel a směrnici Poskytování OOPP, mycích, čistících a dezinfekčních prostředků. Za organizační zajištění a kontrolu zjišťování a vyhodnocování pracovních rizik a za stanovení efektivních opatření k jejich odstranění, je zodpovědný bezpečnostní technik. Zodpovědnost za dodržování a kontrolu plnění ustanovení dopravně provozního řádu mají všichni pracovníci v rozsahu svých povinností vyplývajících z jejich pracovního zařazení.

Dopravně provozní řád platí pro všechny zaměstnance společnosti, jakož i pro osoby, které se s vědomím zaměstnavatele ve společnosti zdržují a byli s ním seznámeni. Bezprostředně po vydání tohoto dopravně provozního řádu musí být s jeho obsahem v potřebném rozsahu seznámeni všichni pracovníci společnosti. Zodpovědnost za splnění tohoto požadavku mají vedoucí pracovníci na všech stupních řízení. Dopravně provozní řád musí být neprodleně po svém vydání prokazatelným způsobem předán i zástupcům jiných firem, jejichž pracovníci s vědomím zaměstnavatele ve společnosti pracují. Zodpovědnost za splnění tohoto požadavku má příslušný vedoucí pracovník. Zástupci cizích firem zajistí, aby jejich zaměstnanci byli s tímto dopravně provozním řádem v potřebném rozsahu seznámeni a aby jeho ustanovení plnili.

4. 3. 2 Provozní úsek emulgační stanice

Emulgační stanice zajišťuje výrobu a prodej asfaltových emulzí podle stanovených receptur, pro potřebu podniku i pro zákazníky zvenčí. Emulze slouží jako pojivo při opravách silničních komunikací, případně jako izolační materiál. Provoz emulgační stanice je poloautomatický, řízený elektronicky nebo ručním ovládním z řídicího centra. Zahrnuje práci s chemickými látkami a horkými asfalty. Proto zde platí bezpečnostní předpisy jako v chemickém průmyslu.

Zaměstnanci musí dodržovat určité požadavky na BOZP a Požární ochrany při provozu a údržbě zařízení. Musí dbát na zákaz vstupu nepovolaných osob do prostoru emulgační stanice, pohyb cizích osob v areálu je možný pouze v doprovodu vedoucího nebo zaměstnance stanice, rozmístění výstražných a informačních tabulek na pracovišti, dodržování platných předpisů BOZP a Požární ochrany, rozmístění hasících přístrojů a zabezpečení volného přístupu k nim, zabezpečení volného přístupu k stanicím a ovládacím místům rozvodu plynu, elektrickým rozvaděčům a vypínačům, znovu instalovat všechny kryty pohyblivých částí zařízení, které byly odstraněny při opravách, při práci zajistit požární bezpečnost a provést opatření proti úrazu elektrickým proudem, udržování pořádku a čistoty, po ukončení práce vypnout elektrická zařízení emulgační stanice které nemusí být zapnuty pro provoz stanice, při práci s chemikáliemi dbát pokynů uvedených v bezpečnostních listech, které jsou součástí dodávek od výrobců, případně pokynů zpracovaných v Pravidlech o bezpečnosti a ochraně zdraví a ochraně životního prostředí, při práci nejíst, nepít, nekouřit, před jídlem a pitím a po ukončení práce provést očištění pokožky rukou.

Všichni pracovníci musí dbát zvýšení opatrnosti v prostorech stanice, skladu chemických látek a v přilehlých prostorech emulgační stanice. Při odstávce zařízení a za účelem údržby nebo oprav, musí být na zařízení vypnut hlavní vypínač elektrického proudu. Opravy skladových uzavřených zařízení na asfalty a emulze musí být před vstupem pracovníků odvětrány a vychlazeny, pracovníci stanice musí být obeznámeny s bezpečnostními a požárními předpisy, s provozním řádem a obsluhou zařízení stanoviště obsluhy musí být udržováno v čistotě. Nepoužívat otevřeného ohně v blízkosti hořlavých látek. Jednotlivé části emulgační stanice a skladu chemických látek musí být vybaveny

bezpečnostními značkami a tabulkami podle požadavků na zajištění BOZP a Požární ochrany. Části strojního zařízení, kde hrozí nebezpečí zachycení a úrazu musí být chráněny kryty.

V prostorách emulgační stanice jsou rozděleny úkoly prováděné každý den, měsíčně a ročně. Mezi prováděné denní úkoly je nutné po skončení provozu úklid strojního zařízení a přilehlých prostorů, provádět běžnou kontrolu a údržbu. Mezi měsíční úkoly patří kontrola nouzových vypínačů elektrických zařízení a ročním úkolem je celková oprava a údržba zařízení.

4. 3. 3 Provozní úsek obalovny

Tento úsek je zaměřen na výrobu horkých obalovaných asfaltových směsí, dále výrobou obalovaných směsí používaných za studena, ať už na bázi asfaltu nebo asfaltové emulze. V obalovně lze vyrábět asfaltobetonové směsi podle stanovených receptur a tyto dodávat do dopravních prostředků. Provoz obalovny je automatický, řízený počítačem nebo ručním ovládním z řídicího panelu. Veškeré ovládní obalovny je prováděno z velínu, ve kterém jsou zabudovány veškeré ovládací, kontrolní a signální prvky.

Každý zaměstnanec pracující na úseku obalovny, musí dodržovat zásady BOZP a Požární ochranu při provozu a údržbě zařízení obalovací soupravy. Mezi požadavky, které je nutné dodržovat patří zákaz vstupu nepovolaných osob do prostoru obalovny a pohyb pod dráhu výtahového vozíku a pohyb cizích osob v areálu je možný pouze v doprovodu vedoucího nebo zaměstnance obalovny, rozmístění výstražných a informačních tabulek na pracovišti, dodržování platných předpisů BOZP a Požární ochrany, rozmístění hasících přístrojů a zabezpečení volného přístupu k nim, zabezpečení volného přístupu k stanicím a ovládacím místům rozvodu plynu, elektrickým rozvaděčům a vypínačům, znovu instalovat všechny kryty pohyblivých částí zařízení, které byly odstraněny při opravách, při svářečských pracích zajistit požární bezpečnost a provést opatření proti úrazu elektrickým proudem, udržování pořádku a čistoty, po ukončení práce vypnout elektrická zařízení obalovny, při práci nejíst, nepít, nekouřit, před jídlem a pitím a po ukončení práce provést očistu a ošetření pokožky rukou. Mezi další povinnosti všech pracovníků obalovací soupravy patří dbát na zvýšenou opatrnost především v prostorech sušícího bubnu, zejména při uvádění hořáku do provozu, výtahové dráhy, kam

je zakázán vstup, vyjma případů spojených s čištěním a údržbou zásobníků sypkých hmot.

Úkoly prováděné na úseku obalovny lze rozdělit na denní, týdenní, měsíční, půlroční a roční. Denně po skončení provozu provést úklid strojního zařízení a prostoru obalovny, provést běžnou údržbu, kontrolu a mazání. Každý týden provádět kontrolu ventilátoru, výtahu elevátoru, sítí třídění a lan výtahového zařízení. Měsíčně kontrolovat nouzové vypínače elektrického zařízení a řetězy elevátoru. Každých 6 měsíců promazávat valivá ložiska. Ročně opravovat zařízení a vyměňovat oleje.

4. 4 Vyhodnocení rizik při jednotlivých činnostech v podniku a přidělování OOPP

Každý zaměstnanec dostává k vykonávání své práce určité ochranné prostředky k ochraně svého zdraví. Záleží na tom, v jakém úseku se pohybuje.

Diskuse: Rizika, která mohou nastat při práci za silničního provozu se neustále zvyšují, provoz na komunikacích nepřiměřeně houstne, řidiči jsou stále méně ohleduplní vůči pracovníkům výstavby. Z tohoto důvodu se pracovníci chrání používáním reflexních prvků na svých oblecích, reflexních bund a vest. Neustále musí mít na paměti zásadu být viděn s co největší vzdáleností i za nepříznivých povětrnostních podmínek a snížené viditelnosti např. mlha, tma, atd. Mezi další rizika patří práce v bezprostřední blízkosti projíždějících vozidel a strojů, při práci s prašným kamenivem, tekutým horkým asfaltem (150°C) a tekutou asfaltovou emulzí. Další skupiny pracovníků sice nepřicházejí do styku s hustým silničním provozem, ale starají se o výrobu obalované asfaltové směsi a výrobu asfaltových emulzí. Tito pracovníci přicházejí do styku s horkým asfaltem, různými chemikáliemi, kamením. Proto se musí chránit odpovídajícím způsobem (helma s ochranným štítem, brýle, gumové rukavice, respirátor). Nad riziky jednotlivých pracovních zařazení se zamýšlím u každé tabulky.

4. 4. 1 Pro obsluhy pokládek kalových zákrytů, mikrokoberců, živičných nátěrů, asfaltových směsí (dělníci stavební výroby)

RIZIKO

Fyzikální:

Mechanické: úder, náraz, velké znečištění,
sražení projíždějícím vozidlem snížená viditelnost
Tepelné: chlad, mokro, déšť, sluneční záření

Chemické:

Aerosoly

krátkodobě zvýšená prašnost při práci s drobným kamenivem

Tabulka č. 2: Každoroční přidělení OOPP ve Vialit Soběslav, spol. s r. o. na základě vyhodnocení rizik pro obsluhy pokládek kalových zákrytů, mikrokoberců, živičných nátěrů, asfaltových směsí

Hlava	Čepice letní Čepice zimní
Tělo	Ochranný pracovní oblek s reflexními prvky Tričko Bunda s reflexními prvky Pogumovaný plášť nebo pláštěnka Výstražná vesta s výstražnými prvky při práci na staveništi
Nohy	Bezpečnostní obuv letní, zimní Obuv kožená filcová nebo gumovo filcová Obuv gumová dělníci pracující při pokládce obalových asfaltových směsí - obuv s izolační podrážkou
Ruce	Rukavice pracovní kožené, při práci s vibrační deskou antivibrační rukavice
Sluch	Sluchadla nebo ucpávky do uší při práci s bouracím kladivem
Dýchací orgány	Respirátor proti prachu je-li práce v uzavřených prostorech
Zrak	Ochranný štít - pokud přepouští kapaliny asfaltové emulze
Mycí a čisticí prostředky	Mýdlo 100gr/měsíc, čisticí pasta 600 gr/měsíc, ochranná mast (indulona) 100ml/měsíc, ručník 2ks

Zdroj: Podnikové materiály, Vlastní zpracování

Diskuse: Obsluhy pokládek kalových zákrytů a mikrokoberců jsou vybaveni ochrannými

pomůckami, které mají sloužit jeden rok. Po roce dostávají pomůcky nové, v některých případech vylepšené podle nových pravidel. Pokud ochranná pomůcka jeví během kalendářního roku vysoké opotřebení je vyměněna za novou.

Zaměstnanci pracující na opravách a výstavbě silnic jsou vybavováni určitými ochrannými prostředky a pomůckami.

K ochraně hlavy slouží čepice letní nebo čepice zimní, podle toho v jakém ročním období pracují. Čepice letní je vybavena kšiltem proti slunečnímu záření a otvory pro větrání hlavy. Naopak čepice zimní je zateplená a má především zabránit úniku tepla z oblasti mozku.

K ochraně těla slouží ochranné pracovní obleky s reflexními prvky, které mají chránit zaměstnance před projíždějícími vozidly na pozemních komunikacích. Jsou v oranžové barvě s šedivými reflexními pruhy na nohavicích a rukávech. V letním i zimním období dostávají zaměstnanci trička v červené barvě bez reflexních prvků. Pro zimní a chladnější období roku slouží zateplené bundy s reflexními prvky k ochraně a bezpečnosti. V případě nepříznivého počasí a deště jsou pracovníci vybaveni pogumovanými pláštěmi nebo pláštěnkami. V jakémkoli ročním období musí každý používat reflexní vesty s výstražnými prvky při práci na staveništi.

K ochraně dolních končetin dostávají pracovníci bezpečnostní obuv letní nebo zimní, podle toho v jakém ročním období pracují. Letní obuv je lehká a vzdušná oproti obuvi zimní, která má především zabudovanou teplou vložku. Pro nepřízeň počasí jsou zaměstnanci vybaveni na letní období gumovou obuví, na zimní období pogumovanou filcovou obuví nebo koženou filcovou obuví. Pracovníci, kteří pokládají teplé obalové asfaltové směsi jsou vybaveni obuví s izolační podrážkou.

K ochraně rukou je vhodné používat kožené pracovní rukavice, které mají chránit před zraněním. Zaměstnanci pracující s vibrační deskou, mají používat antivibrační rukavice.

Pro ochranu sluchu je nutné používat ucpávky do uší nebo sluchátka při práci s bouracím kladivem.

Před znečištěním dýchacího ústrojí je nutné používat pomůcky k ochraně jako je respirátor, případně dýchací přístroj.

Před vniknutím chemických látek do očí slouží ochranný štít, který se nasazuje při

přepouštění emulzí a chemických látek.

Pracovníci fasují prostředky osobní hygieny jednou za měsíc mýdo, mycí pastu, ochrannou mast a ručník.

4. 4. 2 Pro obsluhy pokládek obalovaných asfaltových směsí (strojník finišeru)

RIZIKO

Fyzikální:

Mechanické: úder, náraz, velké znečištění, sražení projíždějícím vozidlem (snížená viditelnost)

Vibrace: u strojníka finišeru zvýšené vibrace těla při některých úkonech

Tepelné: chlad, mokro, déšť, sluneční záření, mokro

Chemické:

Aerosoly

Výskyt rizika: při práci za silničního provozu, v bezprostřední blízkosti vozidel a strojů, při práci s kamenivem, popálení horkou asfaltovou směsí, práce za nepříznivého počasí (horko, vítr, déšť, chlad)

Tabulka č. 3: Každoroční přidělení OOPP ve Vialit Soběslav, spol. s r. o. na základě vyhodnocení rizik pro obsluhu pokládek obalovaných asfaltových směsí

Hlava	Čepice letní Čepice zimní
Tělo	Ochranný pracovní oblek s reflexními prvky Tričko Bunda s reflexními prvky, nebo oblek, pokud pracuje v podzimním a zimním období Pogumovaný plášť nebo pláštěnka Výstražná vesta s výstražnými prvky při práci na staveništi
Nohy	Obuv s tepelně izolační podrážkou je-li práce s asfaltovou obalovanou směsí Obuv kožená filcová nebo gumovo filcová, obuv gumová
Ruce	Rukavice pracovní kožené, při práci s vibrační deskou antivibrační rukavice

Dýchací orgány	
Sluch	Při práci s bouracím kladivem nutno použít sluchadla či ucpávky uší
Zrak	
Mycí a čisticí prostředky	Mýdlo 100gr/měsíc, čisticí pasta 600 gr/měsíc, ochranná mast (indulona) 100ml/měsíc, ručník 2ks

Zdroj: Podnikové materiály, Vlastní zpracování

Diskuse: Obsluha pokládky asfaltových směsí dostává prakticky stejnou výbavu jako obsluha předešlá, navíc dostávají pro práci s bouracím kladivem ochrany sluchu a jiný druh obuvi. Jinak platí to samé, co pro obsluhu předešlou, co se týká výměny materiálu opotřebením.

Pracovníci pokládky obalovaných asfaltových směsí nejsou oproti pracovníkům pracujících na opravách a výstavbě silnic vybaveni ochrannými pomůckami dýchacích orgánů a zraku.

4. 4. 3 Pro řidiče vozidel a obsluhy stavebních strojů (řidič, strojník)

RIZIKO

Fyzikální:

Mechanické: opotřebením, oděr (obsluha a údržba strojů), velké znečištění povrchu těla, sražení projíždějícím vozidlem (snížená viditelnost)

Tepelné: chlad, sluneční záření, mokro, déšť

Hluk: možnost zvýšené hladiny hluku u některých strojů (grader SHM/120)

Chemické:

Aerosoly:

Kapaliny: možnost potřísnění, opaření

Výskyt rizika: při práci za silničního provozu, při obsluze stavebních strojů, při práci s kamenivem, asfaltovou emulzí, a asfaltovou obalovanou směsí, horkým asfaltem, práce za nepříznivého počasí (horko, vítr, déšť, chlad)

Tabulka č. 4: Každoroční přidělení OOPP ve Vialit Soběslav, spol. s r. o. na základě vyhodnocení rizik pro řidiče vozidel a obsluhy stavebních strojů

Hlava	Čepice letní Čepice zimní
Tělo	Ochranný pracovní oblek s reflexními prvky Tričko Bunda s reflexními prvky, oblek Pogumovaný plášť nebo pláštěnka Výstražná vesta s výstražnými prvky při práci na staveništi
Nohy	Obuv s tepelně izolační podrážkou při obsluze finišeru silničního válce, práce s asfaltovou obalovanou směsí Obuv kožená filcová nebo gumovo filcová, obuv gumová Bezpečnostní obuv penetrační čety, pokládky mikrokoberců
Ruce	Rukavice pracovní kožené, pro řidiče přepravující tekuté látky jako asfaltová emulze latexové rukavice, asfalty kožené pevné rukavice
Dýchací orgány	
Zrak	Ochranná přilba se štítem, brýlemi, pogumovaným krytem pro zakrytí zátylku (celé jako komplet)- použití při manipulaci s asfaltem, stáčení cisteren, čištění asfaltových filtrů, a práce na jiných zařízeních, ze kterých je možné potřísnění obličeje asfaltem
Sluch	Chrániče sluchu u některých stavebních strojů (grader)
Mycí a čisticí prostředky	Mýdlo 100gr/měsíc, čisticí pasta 600 gr/měsíc, ochranná mast (indulona) 100ml/měsíc, ručník 2ks

Zdroj: Podnikové materiály, Vlastní zpracování

Diskuse: Řidiči nákladních aut a stavebních strojů, kteří se převážně pohybují na staveništích a komunikacích jsou navíc vybaveni výstražnými vestami popř. zimními bundami s reflexními prvky. Stejně jako obsluha pokládky obalovaných směsí dostávají prostředky na ochranu sluchu. Všechny tyto pomůcky jsou po opotřebením vyměněny za nové.

Zaměstnanci pracující jako řidiči vozidel a obsluhy stavebních strojů oproti zaměstnancům pracujících na opravách a výstavbě silnic a obsluze pokládky obalovaných asfaltových směsí mají navíc k ochraně nohou bezpečnostní obuv penetrační čety,

pokládky mikrokoberců. Ochranné prostředky k ochraně dýchacích orgánů nemusí používat, ale mají pro ochranu zraku ochrannou přilbu se štítem, brýlemi a pogumovaným krytem zátylku. Použití při manipulaci s asfaltem, stáčení cisteren, čištění asfaltových filtrů a práce na jiných zařízeních je možné potřísnění obličeje horkým asfaltem.

4. 4. 4 Pro obsluhu obalovny živičných směsí (operátor obalovny živičných směsí)

RIZIKO

Fyzikální:

Mechanické: úder, náraz, velké znečištění, sražení projíždějícím vozidlem (snížená viditelnost)

Tepelné: chlad, teplo, potřísnění horkou látkou (opaření, popálení)

Chemické:

Aerosoly:

Kapaliny: tuhé látky, kapaliny (nadměrné znečištění povrchu těla)

Výskyt rizika: při práci, při provozu techniky, obsluze a údržbě strojního zařízení, při práci s asfaltem, asfaltovou emulzí, práci i mimo objekt ve volném prostoru a za nepříznivého počasí (horko, chlad, déšť)

Tabulka č. 5: Každoroční přidělení OOPP ve Vialit Soběslav, spol. s r. o. na základě vyhodnocení rizik pro obsluhu obalovny živičných směsí

Hlava	Čepice letní Čepice zimní Ochranná přilba (při práci, kde je použit jeřáb)
Tělo	Ochranný pracovní oblek s reflexními prvky možno i bez reflexních prvků Tričko Prošívaný kabát či bunda, nebo oblek Pogumovaný plášť nebo pláštěnka Výstražná vesta s výstražnými prvky při práci na staveništi Práce ve výškách - používat prostředky osobní ochrany (ochranný postroj)

Nohy	Obuv kožená filcová nebo gumovo filcová, obuv gumová Bezpečnostní obuv
Ruce	Rukavice pracovní kožené
Dýchací orgány	Respirátor proti prachu při pracích na opravách zařízení možnost zasažení organismu kamenným prachem v uzavřených prostorech
Zrak	Ochranná přilba se štítem, brýlemi, pogumovaným krytem pro zakrytí zátylku (celé jako komplet) - použití při manipulaci s asfaltem, stáčení cisteren, čištění asfaltových filtrů, a práce na jiných zařízeních, ze kterých je možné potřísnění obličeje asfaltem
Mycí a čisticí prostředky	Mýdlo 100gr/měsíc, čisticí pasta 600 gr/měsíc, ochranná mast (indulona) 100ml/měsíc, ručník 2ks

Zdroj: Podnikové materiály, Vlastní zpracování

Diskuse: Oproti zaměstnancům pracujících na předešlých úsecích dostávají pracovníci obalovny živičných směsí navíc ochrannou přilbu se štítem, brýlemi, respirátor kvůli prašnému prostředí a zabezpečovací prvky pro práci ve výškách. Respirátory proti prachu jsou měněny při každém použití.

Zaměstnanci pracující na obsluze obalovny živičných směsí mají navíc oproti zaměstnancům pracujících na komunikacích ochrannou přilbu při pracech, kde je použit jeřáb, dále mají používat při práci ve výškách ochranný postroj.

4. 4. 5 Pro obsluhu emulgační stanice (operátor emulgační stanice)

RIZIKO

Fyzikální:

Mechanické: úder, náraz, velké znečištění, sražení projíždějícím vozidlem (snížená viditelnost), možnost pohybu pracovníka po staveništi z důvodu odběru vzorků, řešení technologických postupů při práci

Tepelné: chlad, teplo, potřísnění horkou látkou (opaření, popálení)

Chemické:

Aerosoly:

Kapaliny: tuhé látky, kapaliny (nadměrné znečištění povrchu těla)

Výskyt rizika: při práci při provozu techniky, obsluze a údržbě strojního zařízení, při práci s asfalty, asfaltovou emulzí, práci i mimo objekt ve volném prostoru a za nepříznivého počasí (horko, chlad, déšť)

Tabulka č. 6: Každoroční přidělení OOPP ve Vialit Soběslav, spol. s r. o. na základě vyhodnocení rizik pro obsluhu emulgační stanice

Hlava	Čepice letní Čepice zimní
Tělo	Ochranný pracovní oblek s reflexními prvky možno i bez reflexních prvků Prošívaný kabát či bunda, oblek Pogumovaný plášť nebo pláštěnka Výstražná vesta s výstražnými prvky při práci na staveništi
Nohy	Obuv kožená filcová nebo gumovo filcová, obuv gumová Bezpečnostní obuv
Ruce	Rukavice pracovní kožené při práci s živicí (asfaltem), latexové nebo gumové při práci s chemickými látkami
Dýchací orgány	
Zrak	Obličejový štít – použití při práci s chemickými látkami, ochranná přilba se štítem, brýlemi, pogumovaným krytem pro zakrytí zátylku (celé jako komplet) - použití při manipulaci s asfaltem, stáčení cisteren, čištění asfaltových filtrů, a práce na jiných zařízeních, ze kterých je možné potřísnění obličeje asfaltem
Mycí a čisticí prostředky	Mýdlo 100gr/měsíc, čisticí pasta 600 gr/měsíc, ochranná mast (indulona) 100ml/měsíc, ručník 2ks

Zdroj: Podnikové materiály, Vlastní zpracování

Diskuse: Jelikož obsluha emulgační stanice pracuje nejen s horkými asfalty, ale i s chemickými látkami dostávají navíc rukavice gumové, obličejový štít a musí dbát zvýšené opatrnosti při výrobě a používání chemických směsí. Tyto pomůcky jsou při velkém opotřebení rovněž vyměněny.

Zaměstnanci pracují na emulgační stanici mají oproti zaměstnancům ostatních úseků gumové rukavice při práci s chemickými látkami.

4. 4. 6 Při provádění opravárenských a údržbářských pracích

RIZIKO

Fyzikální:

Mechanické: oděr, opotřebení, naražení, zachycení točivých částí strojů (obsluha strojního zařízení), znečištění povrchu těla, popálení, zasažení zraku, pád předmětu na hlavu, naražení zaměstnance, při práci nad volnou hloubkou a výškou, při opravách a čištění obalovny živичných směsí,

Tepelné: chlad, teplo, potřísnění horkou látkou (opaření, popálení)

Chemické: -

Záření: ionizující záření, poškození zraku sváření plamenem, práce s bruskou, soustruhem, vrtačkou

Kapaliny: tuhé látky, kapaliny (nadměrné znečištění povrchu těla)

Výskyt rizika: práce při údržbě strojního zařízení, přimáčknutí, přiražení, při práci na dílenských strojích s kovovým materiálem, s ručním náradím a nástroji, v prostředí a asfalty možnost popálení, asfaltovou emulzí potřísnění, kamenným prachem

Tabulka č. 7: Každoroční přidělení OOPP ve Vialit Soběslav, spol. s r. o. na základě vyhodnocení rizik při provádění opravárenských a údržbářských pracích

Hlava	Čepice letní Čepice zimní
Tělo	Ochranný pracovní oblek s reflexními prvky možno i bez reflexního prvku prošívaný kabát, bunda s reflexními prvky Pogumovaný plášť nebo pláštěnka Výstražná vesta s výstražnými prvky při práci na staveništi V případě svářečských prací je možno zástěra nebo svářečský pracovní oblek Práce ve výškách - používat prostředky osobní ochrany pro práce ve výškách, kdy je možné nebezpečí pádu z výšky
Nohy	Obuv kožená filcová nebo gumovo filcová, obuv gumová Bezpečnostní obuv
Ruce	Rukavice pracovní kožené, gumové latexové, svářečské

Dýchací orgány	Respirátor proti prachu při pracích na opravách zařízení možnost zasažení organismu kamenným prachem v uzavřených prostorech
Zrak	Svářečská kukla, svářečské brýle, obličejový štít, ochranné brýle dané pomůcky používat dle druhu přidělené práce
Mycí a čisticí prostředky	Mýdlo 100gr/měsíc, čisticí pasta 600 gr/měsíc, ochranná mast (indulona) 100ml/měsíc, ručník 2ks

Zdroj: Podnikové materiály, Vlastní zpracování

Diskuse: Pracovníci oprav a údržby jsou vybaveni svářečskými rukavicemi, koženou zástěrou a ochrannými svářečskými brýlemi a svářečským štítem. Při opotřebením jsou tyto pomůcky rovněž vyměněny.

Zaměstnanci pracující na opravách a údržbě mají oproti ostatním úsekům navíc na ochranu těla při provádění svářečských prací koženou zástěru a na ochranu rukou ještě svářečské rukavice. K ochraně zraku musí používat svářečskou kuklu nebo svářečské brýle.

4. 4. 7 Pro technicko-hospodářské pracovníky stavební technik, stavební technik ve výrobních profesích, finišer, penetrace, mikroborec, obalovna živičných směsí

RIZIKO

Fyzikální:

Mechanické: úder, náraz, sražení projíždějícím vozidlem

Tepelné: chlad, teplo,

Výskyt rizika: pohyb v prostředí dělnických profesí, s asfalty, asfaltovou emulzí, pohyb v prostorech projíždějících vozidel, strojů

Tabulka č. 8: Každoroční přidělení OOPP ve Vialit Soběslav, spol. s r. o. na základě vyhodnocení rizik pro technicko-hospodářské pracovníky

Hlava	Čepice letní Čepice zimní
Tělo	Letní bunda možno v provedení softshel, bunda zimní, zimní s reflexními prvky, pracovní kalhoty Výstražná vesta s výstražnými prvky při práci na staveništi

Nohy	Pracovní kožená nemusí být v provedení pro dělnické profese
Ruce	Rukavice pracovní, zimní, pogumované tenké
Mycí a čistící prostředky	Mýdlo 100gr/měsíc, čistící pasta 600 gr/měsíc, ochranná mast (indulona) 100ml/měsíc, ručník 2ks

Zdroj: Podnikové materiály, Vlastní zpracování

Diskuse: Technicko-hospodářští pracovníci mají oproti ostatním úsekům nejméně ochranných pomůcek, protože nevykonávají tak náročnou pracovní náplň. Většinou používají svoje civilní věci i při výkonu práce.

4.5 Havarijný plán

Společnost Vialit, spol. s r. o. má v rámci bezpečnosti a ochrany zdraví na pracovišti vypracovaný havarijný plán uživatele závadných látek, schválený orgány státní správy (Městský úřad Soběslav, Odbor životního prostředí).

Hlavní výrobní činností společnosti je výroba a prodej stavebních hmot pro silniční práce (výrobky na bázi asfaltu a minerálních olejů, asfaltové emulze, třídění drceného materiálu – kameniva a směsi výše uvedených výrobků). V provozovně společnosti se vyskytují závadné látky, které jsou uvedené v tabulce č. 8 jako přehled a jednotlivé bezpečnostní listy, které jsou uloženy na emulgační stanici. Způsob nakládání se závadnými látkami ve všech provozovaných objektech vylučuje přímé ohrožení jakosti povrchových a podzemních vod, ohrožení půdy a nemůže dojít k havárii většího rozsahu. Provoz zajišťuje obsluha pracoviště, skladník nebo jiný pověřený pracovník společnosti. Vedoucí pracoviště provádí min. 1 x měsíčně kontrolu vedení provozního deníku.

Základní prostředky na likvidaci havárie jsou uloženy na místech, kde se závadnými látkami nakládá (sorbent nebo dřevěné piliny, havarijný vak, savá textilie, ruční kalové čerpadlo, polyetylenové pytle, kbelík, smeták a lopata).

V zájmu bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v souvislosti s likvidací havárie jsou pracovníci povinni:

- při práci si počínat tak, aby neohrožovali své zdraví ani zdraví svých spolupracovníků
- osvojit si a dodržovat bezpečnostní a hygienické předpisy v rozsahu své činnosti a

pracovního zařazení

- vždy nosit osobní ochranné pracovní pomůcky
- při odstraňování následků havárie je zakázáno jíst, pít a kouřit
- dodržovat předepsané postupy jednotlivých prací
- plnit příkazy a pokyny vedoucího vydané v zájmu bezpečnosti a ochrany zdraví při práci
- dodržování zákazu obsluhy strojů a zařízení pracovníky, kteří pro tyto výkony nemají školení
- nedostatky a závady, ohrožující bezpečnost práce hlásit vedoucímu, případně ihned učinit opatření k jejich odstranění
- na pracovišti zachovávat pořádek a čistotu
- žádná osoba se nesmí na pracovišti společnosti zdržovat pod vlivem alkoholu nebo jiných návykových látek
- každý úraz, i když nezpůsobí pracovní neschopnost, oznámit přímému nadřízenému a zaevidovat v knize úrazů v souladu s § 1 NV 494/2001 Sb., která je uložena u vedoucího
- v případě úrazu je povinností provést základní ošetření přímo na pracovišti

Osobní ochranné pracovní pomůcky jsou vydávány na základě vyhodnocení rizik a je řešeno samostatným předpisem společnosti.

Pracoviště jako takové je vybaveno:

- nástěnná lékárnička (je umístěna v kanceláři mistra)
(v lékárničce musí mimo jiné být: obvazový materiál, gumový obvaz na poraněné cévy, nůžky, leukoplast, Septonex, živočišné uhlí, Opthal na výplach očí)
- ochranná mast
- ruční svítilna
- vhodný přenosný hasicí přístroj

- piktogramy pro používání OOPP

Pracovníci podílející se na provozu musí absolvovat úvodní školení bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, první pomoci při úrazech, školení o nakládání s nebezpečnými chemickými látkami a přípravky a opakovaná školení BOZP. Školení v oblasti BOZP je řešeno samostatným předpisem společnosti.

Společnost má v rámci havarijního plánu řešenu i otázku požární ochrany.

Organizace protipožární ochrany:

- v celém prostoru je zákaz kouření.
- pracovníci musí ovládat požární techniku, znát její rozmístění a její účinné použití při

likvidaci požáru.

- pracovníci musí znát základní požární předpisy a směrnice
- kontrolují stav protipožárního zabezpečení objektu
- případné nedostatky hlásí svému nadřízenému

Činnosti při vzniku požáru

Pracovník, který zjistí vznik požáru, musí neprodleně:

- hasit oheň hasicím zařízením, které je nainstalováno na pracovišti
- počínat si podle pokynů požární směrnice
- ihned hlásit vznik požáru

Schválený havarijní plán je uložen tak, aby byl dostupný v případě havárie. Jeho součástí je i prohlášení pracovníků, kteří se závadnými látkami pracují nebo v případě havárie zasahují, že byli s obsahem havarijního plánu seznámeni.

Kopie havarijního plánu jsou umístěny u těchto osob společnosti a na těchto místech:

- vedoucí pracovník provozu, kde se vyskytují závadné látky (emulgační stanice)
- požární technik, bezpečnostní technik.

Havarijní řád nabývá účinnosti dnem jeho vydání. Kontrolu aktuálnosti je povinen provádět vedoucí minimálně jedenkrát za rok. V případě změny, která je tak závažná, že údaje v havarijním řádu jsou neplatné, je nutno provést aktualizaci do 1 měsíce od vzniklé skutečnosti. Podle závažnosti změn pracovník ekologie proškolí zaměstnance o aktualizaci havarijního plánu.

4. 6 Výsledky dotazníku

Dotazníkové šetření bylo provedeno v říjnu 2017. Celkem bylo osloveno 65 zaměstnanců společnosti, kteří odpovídali na 14 otázek, které byly uvedeny v dotazníku. Jednotlivé odpovědi jsou rozebrány v následujících tabulkách a grafech.

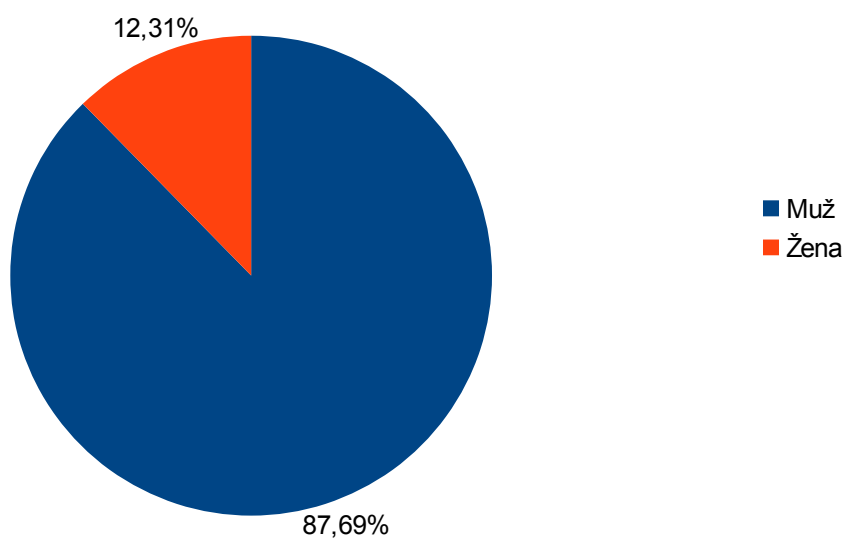
1. Pohlaví

Tabulka č. 9:

	Počet zaměstnanců	Počet procent
Muž	57	87,69
Žena	8	12,31

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf č. 1: Pohlaví

Zdroj: Vlastní zpracování

Diskuse: Dle výsledků výzkumu vyplývá, že jde převážně o podnik zaměřený na muže, ženy v tomto podniku se vyskytují jen málo. Je to dáno tím, že se podnik zabývá stavbou a úpravami vozovek a výrobou asfaltových emulzí a obalovaných asfaltových směsí.

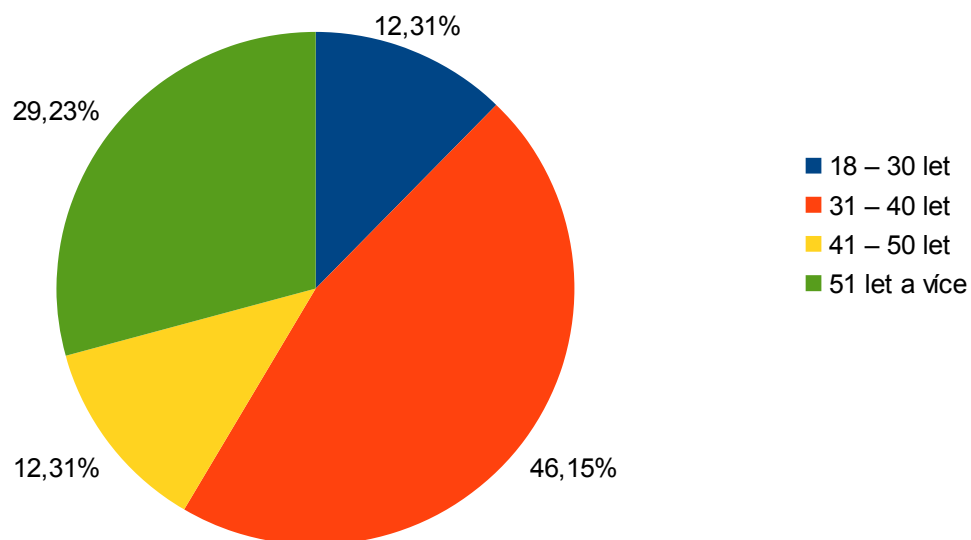
2. Váš věk

Tabulka č. 10:

	Počet zaměstnanců	Počet procent
18 – 30 let	8	12,31
31 – 40 let	30	46,15
41 – 50 let	8	12,31
51 let a více	19	29,23

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf č. 2: Váš věk

Zdroj: Vlastní zpracování

Diskuse: Jelikož se struktura zaměstnanců podniku moc nemění, věkový průměr se zvyšuje. Nejvíce zaměstnanců tvoří věková skupina mezi 31 – 40 lety a poté následují zaměstnanci nad 51 let věku.

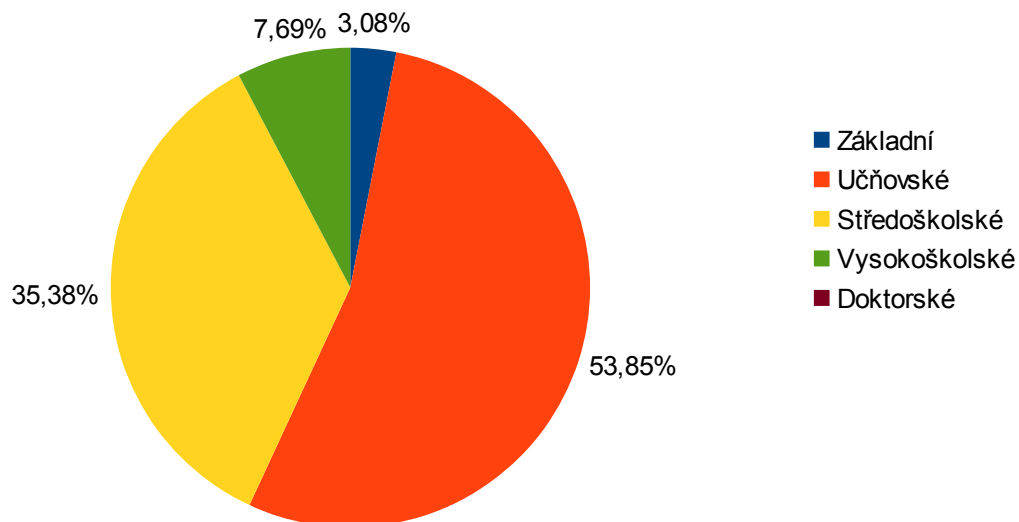
3. Stupeň dosaženého vzdělání

Tabulka č. 11:

	Počet zaměstnanců	Počet procent
Základní	2	3,08
Učňovské	35	53,85
Středoškolské	23	35,38
Vysokoškolské	5	7,69
Doktorské	0	0,00

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf č. 3: Stupeň dosaženého vzdělání

Zdroj: Vlastní zpracování

Diskuse: Nejvíce zaměstnanců má učňovské vzdělání, které k výkonu profesí v tomto podniku je plně dostačující. Dále následují pracovníci se středoškolským vzděláním, kteří pracují v zodpovědnějších funkcích.

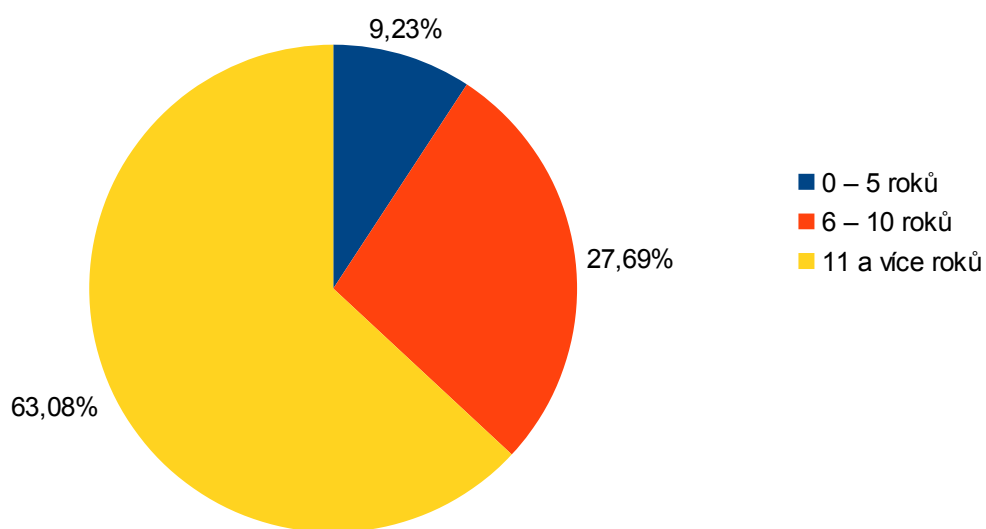
4. Jak dlouho pracujete u společnosti

Tabulka č. 12:

	Počet zaměstnanců	Počet procent
0 – 5 roků	6	9,23
6 – 10 roků	18	27,69
11 a více roků	41	63,08

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf č. 4: Jak dlouho pracujete u společnosti

Zdroj: Vlastní zpracování

Diskuse: Jak jsem již okomentovala v grafu č. 2 je zřejmé, že struktura zaměstnanců se mnoho nemění a proto, největší skupinu tvoří zaměstnanci pracující u firmy 11 a více roků.

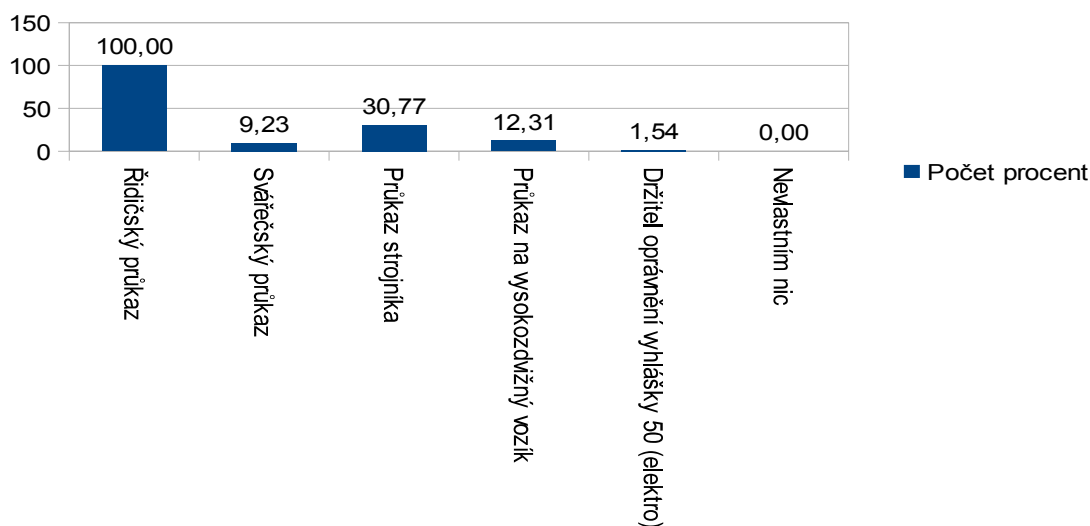
5. Vlastníte tato oprávnění

Tabulka č. 13:

	Počet zaměstnanců	Počet procent
Řidičský průkaz	65	100,00
Svářečský průkaz	6	9,23
Průkaz strojníka	20	30,77
Průkaz na vysokozdvižný vozík	8	12,31
Držitel oprávnění vyhlášky 50 (elektro)	1	1,54
Nevlastním nic	0	0,00

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf č. 5: Vlastníte tato oprávnění

Zdroj: Vlastní zpracování

Diskuse: Jelikož se jedná o firmu na výstavbu a opravu silnic, řidičský průkaz vlastní každý zaměstnanec. Podle druhu vykonávané práce se liší i počty dalších oprávnění. Z dalších oprávnění je nejvíce pracovníků vlastníky průkazu strojníka. Pouze 1 zaměstnanec vlastní oprávnění vyhlášky 50 (elektro), tudíž může provádět opravy elektrických zařízení.

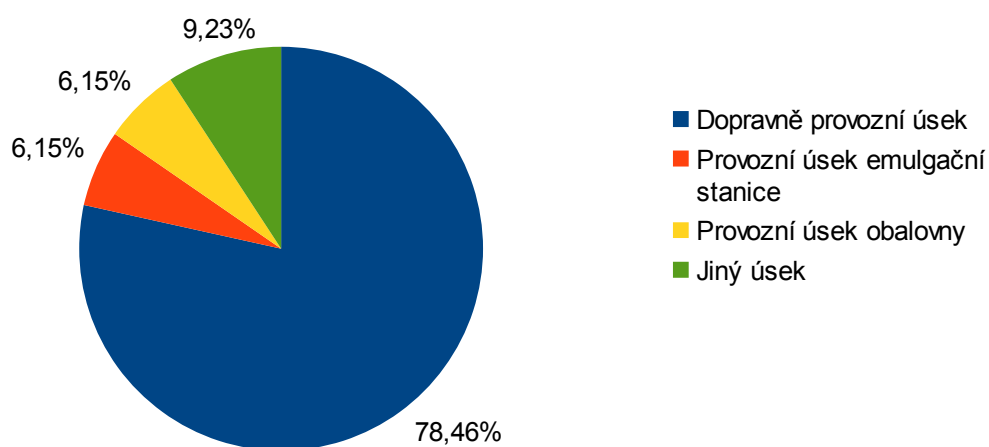
6. Na jakém provozním úseku pracujete

Tabulka č. 14:

	Počet zaměstnanců	Počet procent
Dopravně provozní úsek	51	78,46
Provozní úsek emulgační stanice	4	6,15
Provozní úsek obalovny	4	6,15
Jiný úsek	6	9,23

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf č. 6 Na jakém provozním úseku pracujete

Zdroj: Vlastní zpracování

Diskuse: Z hlediska zaměření podniku je nejvíce zastoupena skupina zaměstnanců pracujících na dopravně provozním úseku. Mezi jiný úsek patří pracovníci vykonávající administrativní činnost (převážně ženy).

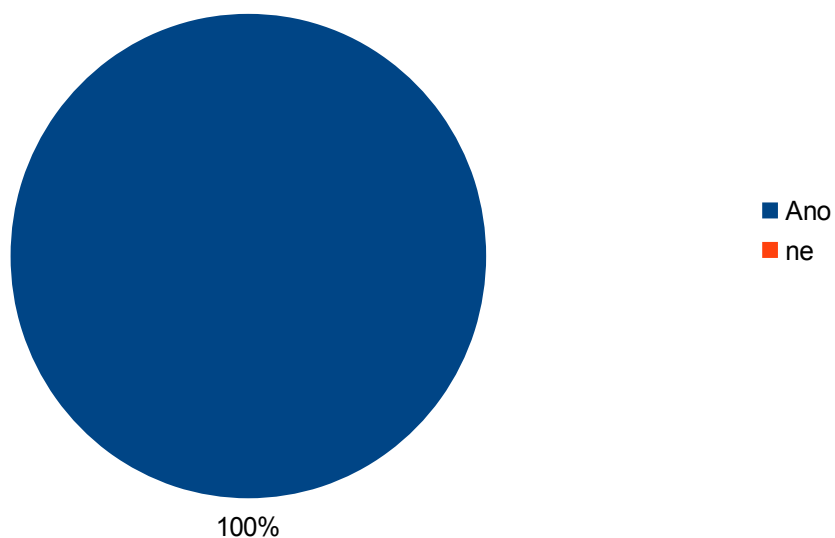
7. Víte co znamená pojem „bezpečnost a ochrana zdraví při práci“

Tabulka č. 15:

	Počet zaměstnanců	Počet procent
Ano	65	100
ne	0	0

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf č. 7: Víte co znamená pojem "bezpečnost a ochrana zdraví při práci"

Zdroj: Vlastní zpracování

Diskuse: Ve sledovaném podniku je vidět, že všichni zaměstnanci mají přehled o tom, co znamená pojem „bezpečnost a ochrana zdraví při práci“. Je to dáno tím, že mají dobře proškoleného bezpečnostního technika, který předává své získané zkušenosti ostatním.

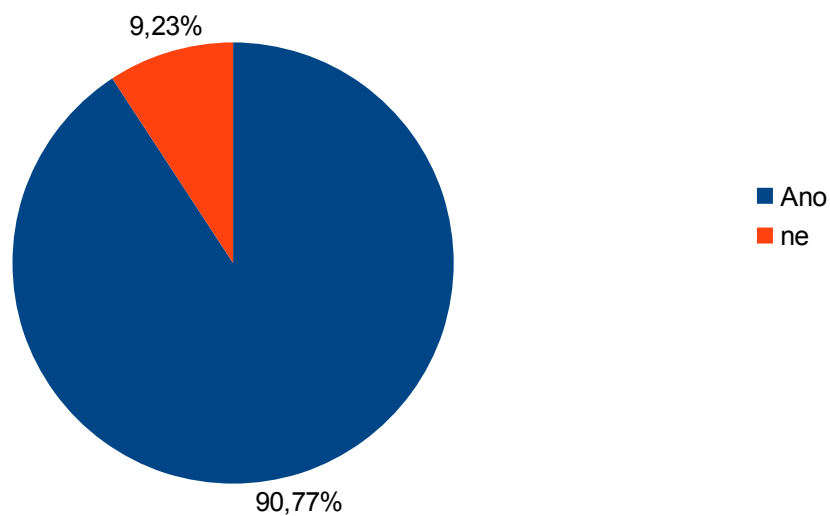
8. Používáte osobní ochranné pracovní pomůcky

Tabulka č. 16:

	Počet zaměstnanců	Počet procent
Ano	59	90,77
ne	6	9,23

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf č. 8: Používáte osobní ochranné pracovní pomůcky

Zdroj: Vlastní zpracování

Diskuse: Z hlediska zaměření společnosti je zřejmé, že pracující na jednotlivých úsecích (dopravně provozní úsek, provozní úsek emulgační stanice, provozní úsek obalovny) podniku využívají osobní ochranné pracovní pomůcky. Pouze administrativní pracovníci ke své profesi nevyužívají osobní ochranné pracovní pomůcky.

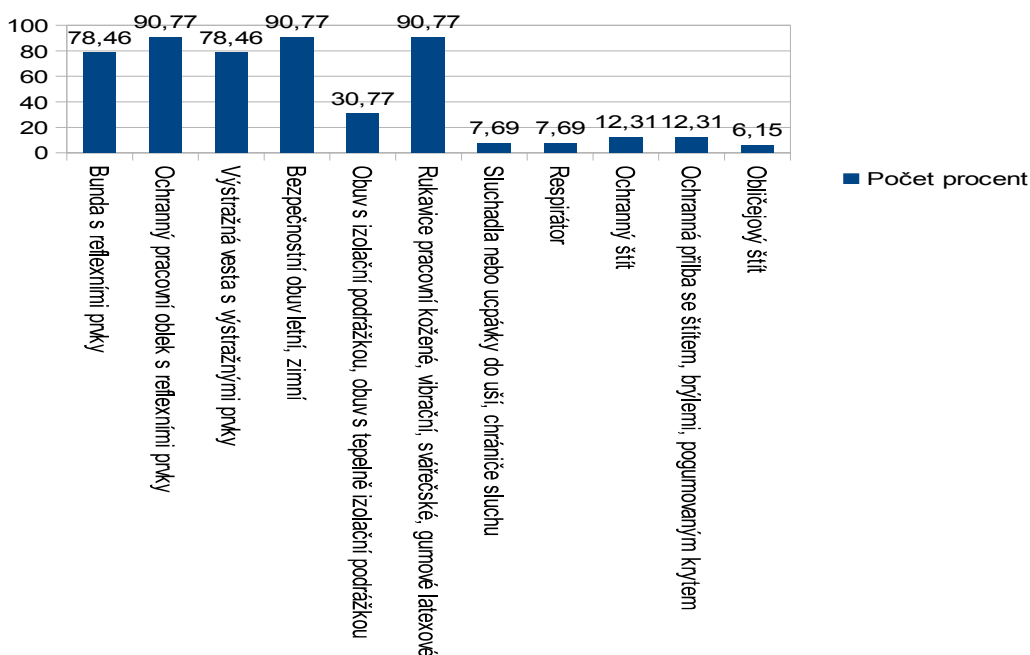
9. Jaké používáte osobní ochranné pracovní pomůcky

Tabulka č. 17:

	Počet zaměstnanců	Počet procent
Bunda s reflexními prvky	51	78,46
Ochranný pracovní oblek s reflexními prvky	59	90,77
Výstražná vesta s výstražnými prvky	51	78,46
Bezpečnostní obuv letní, zimní	59	90,77
Obuv s izolační podrážkou, obuv s tepelně izolační podrážkou	20	30,77
Rukavice pracovní kožené, vibrační, svářečské, gumové latexové	59	90,77
Sluchadla nebo ucpávky do uší, chrániče sluchu	5	7,69
Respirátor	5	7,69
Ochranný štít	8	12,31
Ochranná přilba se štítem, brýlemi, pogumovaným krytem	8	12,31
Oblíčeový štít	4	6,15

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf č. 9: Jaké používáte osobní ochranné pracovní pomůcky

Zdroj: Vlastní zpracování

Diskuse: Jelikož se jedná o podnik zaměřený na výstavbu a opravu silnic, je skladba osobních ochranných pracovních pomůček složena převážně z oblečení s reflexními prvky, které jsou uvedeny v tabulce. Někteří zaměstnanci ještě k výkonu své profese využívají obličejové a ochranné štíty, pomůcky na ochranu sluchu a ochranu dýchacího ústrojí.

10. Jste spokojený s průběhem a frekvencí školení BOZP

Tabulka č. 18:

	Počet zaměstnanců	Počet procent
Ano	65	100
ne	0	0
Nevím	0	0

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf č. 10: Jste spokojený s průběhem a frekvencí školení BOZP

Zdroj: Vlastní zpracování

Diskuse: Každý z dotázaných je spokojen s průběhem a frekvencí školení BOZP. Důležitou roli zde hraje bezpečnostní technik, který má tuto otázku na starosti a své poznatky předává ostatním.

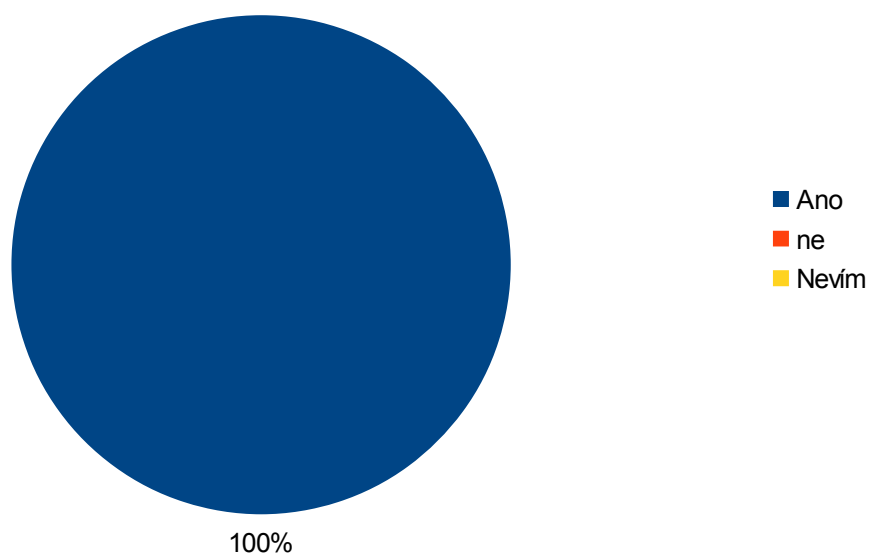
11. Je dle Vašeho názoru dostačující školení BOZP 1 x za rok

Tabulka č. 19:

	Počet zaměstnanců	Počet procent
Ano	65	100
ne	0	0
Nevím	0	0

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf č. 11: Je dle Vašeho názoru dostačující školení BOZP 1 x za rok

Zdroj: Vlastní zpracování

Diskuse: Všichni zaměstnanci souhlasí se školením BOZP 1 x za rok. Tato frekvence se může změnit např. pokud dojde k závažnému porušení BOZP nebo k újmě na zdraví, poté je nutno znovu pracovníky proškolit.

12. Pokud jste odpověděli na otázku č. 11 ne, vypiště důvody nedostatečnosti školení 1 x za rok

Diskuse: Všichni zaměstnanci odpověděli na otázku č. 11, že školení BOZP 1 x za rok je dostačující, proto tuto otázku nevyplňovali.

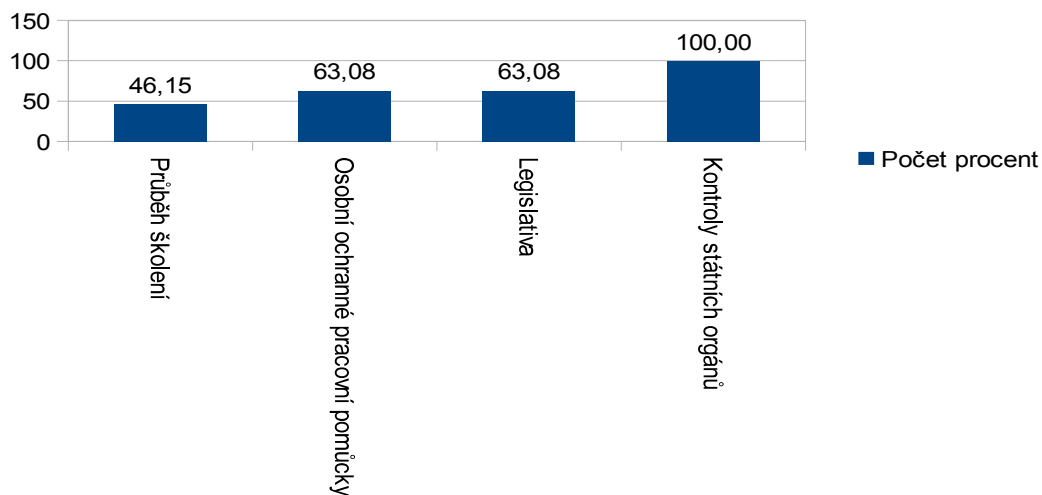
13. Co se změnilo za dobu Vašeho působení u firmy v rámci BOZP

Tabulka č. 20:

	Počet zaměstnanců	Počet procent
Průběh školení	30	46,15
Osobní ochranné pracovní pomůcky	41	63,08
Legislativa	41	63,08
Kontroly státních orgánů	65	100

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf č. 12: Co se změnilo za dobu Vašeho působení u firmy v rámci BOZP

Zdroj: Vlastní zpracování

Diskuse: Dle věkového složení pracovníků podniku a jejich působení ve společnosti vyplývá, že za tuto dobu došlo ke změnám v oblasti legislativy a používání osobních ochranných pracovních pomůcek. Největší změnu sledují v přístupu kontroly státních orgánů, které mají každým rokem zvyšující se nároky na oblast a dodržování BOZP.

14. Co byste v rámci BOZP změnili

Diskuse: Všichni dotázaní jsou se školením BOZP v současném stavu spokojeni, nedoporučují žádné změny. Hlavním úkolem bezpečnostního technika je neustálé sledování vývoje nových prostředků BOZP a jejich zavádění, co nejdříve do praxe v podniku.

Zhodnocení výsledků a doporučení

V tomto podniku nebyly zjištěny žádné závažné příčiny porušování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Při každém porušení bezpečnostních předpisů se jednalo vždy o malé přestupky, ty byly vyřešeny na místě bezpečnostním technikem buď domluvou nebo malou pokutou. Bylo zjištěno, že porušování bezpečnostních předpisů je vždy vinou nedbalosti zaměstnance, nikoli tím, že by nebyl řádně proškolen. Kontrolními orgány ze strany bezpečnosti, požární ochrany, policie a v neposlední řadě orgány životního prostředí žádné přestupky zjištěny nebyly.

Při porušování bezpečnosti a ochrany zdraví při práci může mít toto jednání daleko sáhlé důsledky z hlediska právního i zdravotního. Z právního hlediska nedodržení předpisů může vést k větší pokutě, při opakování tohoto jednání až k propuštění zaměstnance. Při hrubém porušení s následkem úrazu nebo při ztrátě na životě se může jednat i o trestný čin. Toto pak řeší justice. Z hlediska zdravotního může tímto jednáním dojít k úrazům s trvalými následky nebo i smrti. Následky pro jednotlivce si dokážeme lehce představit. V době působení podniku nedošlo při práci ke ztrátám na životech, pouze jednou se stal úraz s trvalými následky.

Podnik má velice dobře propracovaný systém bezpečnosti a ochrany zdraví při práci na pracovištích. Má dobře proškoleného bezpečnostního technika, který své znalosti a zkušenosti přenáší při školeních na ostatní zaměstnance. Na tomto systému není třeba nic měnit. Největší důraz je kladen na práci s horkým asfaltem. Jedná se o hmotu zahřátou zhruba na 150°C a následky popálení a opaření mohou vést k fatálním následkům. Každý musí dbát na svou bezpečnost a bezpečnost druhých. Zaměstnanci pracující na opravách a udržbách silnic musí dbát na dodržování silničních předpisů a zároveň nesmí ohrozit projíždějící vozidla, ani spolupracovníky, kteří s řidiči na opravách pracují.

V podniku by měl každý dodržovat zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Jelikož se v převážné většině jedná o práci na veřejných komunikacích za plného nebo jen částečně omezeného provozu, musí každý bezpodmínečně nosit osobní ochranné pomůcky s reflexními prvky pro lepší viditelnost a vlastní ochranu. Dnes již nestačí reflexní vesta, ale celé reflexní obleky. Automobily musí mít oranžové majáky. Stavba musí být označena značkami omezení rychlosti. Na pracovištích, kde pracovníci přichází do styku s

chemickými látkami a horkým asfaltem musí bezpodmínečně používat ochranné štíty, obleky s dlouhými rukávy a nohavicemi, plnou obuv a ochranné rukavice. Jinak by mohlo dojít k ohrožení zdraví.

V dnešní době musí každý podnik, zejména bezpečnostní technik sledovat nové trendy ve vývoji ochranných pomůcek a bezpečnostních předpisů a dbát na jejich rychlé zavedení do praxe. Měl by při pravidelných školeních o těchto novinkách informovat zaměstnance podniku a dbát na jejich dodržování.

Závěr

Bezpečnost a ochrana zdraví při práci provází každého zaměstnance při vstupu na pracoviště až po jeho opuštění. Ve sledovaném podniku je nutné bezpečnost dodržovat i při práci na pozemních komunikacích. Jelikož se jedná o pracoviště, které se nachází pokaždé v jiné lokalitě, je nutné dodržovat i místní předpisy a opatření. Každá lokalita má svá vlastní specifika, svou vlastní polohu, ve které se zaměstnanci musí pohybovat po dobu plnění pracovních úkolů a dbát zvýšené opatrnosti. Nedělají se jenom silnice, ale i parkoviště, tovární a zemědělské dvory, polní a lesní cesty, hřiště, silážní jámy a jiné.

Podnik je rozdělen na tři provozní části, z nichž každá má svá specifika. Každá tato část tvoří samostatný celek. Pro každou část jsou předepsané jiné ochranné a bezpečnostní pomůcky a v každé je třeba dodržovat určitá specifika z hlediska bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. První úsek je dopravně provozní, který se rozděluje na pokládky kalových směsí a mikokoberců, dále pak pokládky živičných směsí a na úsek dopravy. Na tomto úseku musí pracovníci dbát velmi zvýšené opatrnosti, protože se pohybují na pozemních komunikacích a staveništích. Na ochranu svého zdraví jsou povinni používat výstražné vesty a bundy s reflexními prvky. Druhý úsek je emulgační stanice, kde zaměstnanci přichází do styku s horkými asfalty a různými chemikáliemi, proto jsou nuceni používat ochranné gumové rukavice a obličejové štíty, helmu se štítem a brýlemi. Třetí úsek je obalovna živičných směsí, kde pracovníci dostávají ochranné helmy se štítem a brýlemi. Jelikož se nevyhnou prašnému prostředí musí používat respirátory. Dále mohou pracovat ve výškách, proto musí mít zabezpečení na tyto práce, ochranný postroj. Na tato specifika upozorňuje bezpečnostní technik, který zodpovídá i za jejich dodržování. Každého zaměstnance musí při přijetí řádně proškolit a toto školení opakovat každým rokem, nebo pokud dojde k závažnému porušení bezpečnostních předpisů, v horším případě k nějaké újmě na zdraví, toto školení provést znovu a provést o tomto zápis.

Z hlediska zaměření podniku je nutné dodržovat i zásady požární ochrany. Musí dbát zvýšené opatrnosti při výrobě asphaltových směsí a emulzí, jelikož v těchto případech se jedná o hořlaviny III. a IV. třídy. Musí spolupracovat s hasičským záchranným sborem. Při výrobě se dále používají látky nebezpečné pro životní prostředí, musí dále spolupracovat s orgány životního prostředí a městského úřadu.

Při zpracování vlastní diplomové práce jsem měla možnost spolupracovat s bezpečnostním technikem firmy, který mi poskytl cenné rady a informace týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, chodu podniku, jeho rozdělení na pracoviště a informace týkající se bezpečnosti na jednotlivých úsecích podniku. Ze svých návštěv a konzultací v podniku jsem nabyla dojmu, že bezpečnost a ochrana zdraví při práci je jednou z priorit.

Součástí zpracování diplomové práce je také dotazník, který byl rozdán mezi zaměstnance společnosti, který se týkal zjištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Nejdříve byly všeobecné otázky zjišťující pohlaví, věk, vzdělání, doba práce u firmy, na jakém provozním úseku pracují. Jelikož se jedná o provozně dopravní firmu, pracují zde převážně muži, ženy pracují v administrativě. Pro výkon jednotlivých profesí je důležité vlastnit určitá oprávnění, dle platných předpisů (řidičský, strojnický, svářečský průkaz, dále průkaz řidiče vysokozdvížného vozíku, atd.). Všichni zaměstnanci vlastní řidičské oprávnění minimálně skupiny B, pro jednotlivé profese v podniku jsou potřebná určitá zvláštní oprávnění, která vlastní zaměstnanci pracující na jednotlivých úsecích v podniku. Další otázky se týkaly bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, frekvence školení, používání ochranných pomůcek. Zaměstnanci souhlasí s frekvencí školení BOZP jednou za rok, zdá se jim tato frekvence dostačující. Z výsledků dotazníkového šetření vyplynulo, že v podniku jsou zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při práci 100% dodržovány. Proto v podniku nedochází k závažným úrazům. Dále jsou kladeny vysoké nároky na jednotlivé profese a na základě toho přidělování osobních ochranných pracovních pomůcek, které jsou pro vlastní bezpečnost velmi důležité.

Závěrem bych chtěla poděkovat všem osloveným zaměstnancům za jejich vstřícné jednání a za vyplnění přiložených dotazníků. Vedení firmy za umožnění nahlédnutí do firemních dokumentů potřebných k mojí práci, bezpečnostnímu technikovi za velmi cenné informace v tomto oboru. Dále přeji všem pracovníkům společnosti, aby se jim dařilo pokračovat v nastaveném trendu, práce se jim dařila a aby nespokojených řidičů na silnicích bylo co nejméně.

Použité prameny

Publikace

JANÁKOVÁ, A., *Abeceda bezpečnosti a ochrany zdraví při práci*. Olomouc, Anag, 2011. 504 s. ISBN: 978-80-7263-685-3

KOČÍ, M., KOPECKÁ, M., STIEBITZ, J.: *Průvodce odborně způsobilých osob problematikou bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, hornické činnosti a požární ochrany*. Olomouc, Anag, 2013. 397 s. ISBN: 978-80-7263-834-5

NEUGEBAUER, T.: *Bezpečnost a ochrana zdraví při práci v kostce*. Praha, Wolters Kluwer, 2016. 380s. ISBN: 978-80-7552-106-4

NOVOTNÝ, K.: *Lexikon BOZP*, Rožnov pod Radhoštěm, Rovs, 2015. 168 s.

ŠENK, Z.: *Bezpečnost a ochrana zdraví při práci prakticky a přehledně podle normy OHSAS*. Olomouc, Anag, 2012. 311 s. ISBN: 978-80-7263-737-9

Interní materiály firmy Vialit spol. s r. o.

Katalog výrobků a prací firmy Vialit spol. s r. o.

Narižení vlády č. 101/2005 Sb., o podrobnějších požadavcích na pracoviště a pracovní prostředí

Narižení vlády č. 361/2007 Sb., kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví při práci

Narižení vlády č. 494/2001 Sb., kterým se stanoví způsob evidence, hlášení a zasílání záznamu o úrazu, vzor záznamu o úrazu a okruh orgánů a institucí, kterým se ohlašuje pracovní úraz a zasílá záznam o úrazu

Výhláška č. 79/2013 Sb., o pracovně-lékařských službách a některých druzích posudkové péče

Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce

Zákon č. 309/2006 Sb., o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci

Zákon č. 350/2011 Sb., o chemických látkách a chemických směsích a o změně některých zákonů (chemický zákon)

Zákon č. 18/1997 Sb., o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření (atomový zákon) a o změně a doplnění některých zákonů

Zákon č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky

Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon)

Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů – část ochrana zdraví při práci

Zákon č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách, ve znění pozdějších předpisů

Internetové zdroje

www.bezpecnostprace.info.cz

www.bozp.cz

www.bozpinfo.cz

www.dokumentacebozp.cz

www.khs.cz

www.koordinacebozp.cz

www.rovs.cz

www.skolenibozp.cz

www.suip.cz

www.szu.cz

www.ticr.eu

www.vialit.cz

Přílohy

Příloha č. 1: Seznam použitých zkratk

Příloha č. 2: Seznam grafů

Příloha č. 3: Seznam tabulek

Příloha č. 4: Podrobný obsah školení (předpisy v platném znění)

Příloha č. 5: Dotazník

Příloha č. 6: Prezenční listina účastníků školení BOZP a PO a ochrany ŽP

Příloha č. 1: Seznam použitých zkratk

ADR	Evropská dohoda o mezinárodní silniční přepravě nebezpečných věcí
BOZP	Bezpečnost a ochrana zdraví při práci
č.	Číslo
ČR	Česká republika
ČSN	Česká státní norma
EHS	Evropská hospodářská směrnice
EN	Evropská norma
ES	Evropské společenství
EU	Evropská unie
ISO	Mezinárodní organizace pro standardizaci
OIP	Oblastní inspektorát práce
OOPP	Osobní ochranné pracovní pomůcky
OSVČ	Osoba samostatně výdělečně činná
PO	Požární ochrana
Sb.	Sbírký
spol. s r. o.	Společnost s ručením omezeným
SÚIP	Státní úřad inspekce práce
TIČR	Technická inspekce České republiky
ŽP	Životní prostředí
§	Paragraf

Příloha č. 2: Seznam grafů

Graf č. 1: Pohlaví

Graf č. 2: Váš věk

Graf č. 3: Stupeň dosaženého vzdělání

Graf č. 4: Jak dlouho pracujete u společnosti

Graf č. 5: Vlastníte tato oprávnění

Graf č. 6: Na jakém provozním úseku pracujete

Graf č. 7: Víte co znamená pojem „bezpečnost a ochrana zdraví při práci“

Graf č. 8: Používáte osobní ochranné pracovní pomůcky

Graf č. 9: Jaké používáte osobní ochranné pracovní pomůcky

Graf č. 10: Jste spokojený s průběhem a frekvencí školení BOZP

Graf č. 11: Je dle Vašeho názoru dostačující školení BOZP 1 x za rok

Graf č. 12: Co se změnilo za dobu Vašeho působení u firmy v rámci BOZP

Příloha č. 3: Seznam tabulek

Tabulka č. 1: Přehled vynaložených finančních prostředků na BOZP ve Vialit Soběslav, spol. s r. o. v letech 2012-2016 v Kč

Tabulka č. 2: Každoroční přidělení OOPP ve Vialit Soběslav, spol. s r. o. na základě vyhodnocení rizik pro obsluhy pokládek kalových zákrytů, mikrokoberců, živičných nátěrů, asfaltových směsí

Tabulka č. 3: Každoroční přidělení OOPP ve Vialit Soběslav, spol. s r. o. na základě vyhodnocení rizik pro obsluhy pokládek obalovaných asfaltových směsí

Tabulka č. 4: Každoroční přidělení OOPP ve Vialit Soběslav, spol. s r. o. na základě vyhodnocení rizik pro řidiče vozidel a obsluhy stavebních strojů

Tabulka č. 5: Každoroční přidělení OOPP ve Vialit Soběslav, spol. s r. o. na základě vyhodnocení rizik pro obsluhu obalovny živičných směsí

Tabulka č. 6: Každoroční přidělení OOPP ve Vialit Soběslav, spol. s r. o. na základě vyhodnocení rizik pro obsluhu emulgační stanice

Tabulka č. 7: Každoroční přidělení OOPP ve Vialit Soběslav, spol. s r. o. na základě vyhodnocení rizik při provádění opravárenských a údržbářských pracích

Tabulka č. 8: Každoroční přidělení OOPP ve Vialit Soběslav, spol. s r. o. na základě vyhodnocení rizik pro technicko-hospodářské pracovníky

Tabulka č. 9: Pohlaví

Tabulka č. 10: Váš věk

Tabulka č. 11: Stupeň dosaženého vzdělání

Tabulka č. 12: Jak dlouho pracujete u společnosti

Tabulka č. 13: Vlastníte tato oprávnění

Tabulka č. 14: Na jakém provozním úseku pracujete

Tabulka č. 15: Víte co znamená pojem „bezpečnost a ochrana zdraví při práci“

Tabulka č. 16: Používáte osobní ochranné pracovní pomůcky

Tabulka č. 17: Jaké používáte osobní ochranné pracovní pomůcky

Tabulka č. 18: Jste spokojený s průběhem a frekvencí školení BOZP

Tabulka č. 19: Je dle Vašeho názoru dostačující školení BOZP 1 x za rok

Tabulka č. 20: Co se změnilo za dobu Vašeho působení u firmy v rámci BOZP

Příloha č. 4: Podrobný obsah školení (předpisy v platném znění)

ZÁKONÍK PRÁCE

Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce

§§ 88, 89 Přestávka v práci a bezpečnostní přestávka; § 90 Nepřetržitý odpočinek mezi dvěma směny; §§ 101, 102 Předcházení ohrožení života a zdraví při práci; § 103 Práva a povinnosti zaměstnavatele, § 104 Osobní ochranné pracovní prostředky, pracovní oděvy a obuv, mycí, čisticí a dezinfekční prostředky a ochranné nápoje; § 106 Práva a povinnosti zaměstnance; § 108 Účast zaměstnanců na řešení otázek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci; §§ 250, 251 Odpovědnost zaměstnance za škodu; §§ 265, 266 Odpovědnost zaměstnavatele za škodu; § 275 Zabezpečení při pracovních úrazech a úrazech z povolání; §§ 276 až 280 Informování a projednání v pracovním vztahu a oprávnění odborové organizace, rada zaměstnanců a zástupce pro oblast bezpečnosti a ochrany zdraví při práci; §§ 281 až 285 Rada zaměstnanců a zástupce pro oblast bezpečnosti a ochrany zdraví při práci; § 301 Základní povinnosti zaměstnanců a vedoucích zaměstnanců vyplývající z pracovního poměru nebo dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr, zvláštní povinnosti některých zaměstnanců a výkon jiné výdělečné činnosti; § 380 definice pracovního úrazu

Seznámení s vyhledáváním, identifikací rizik a přijatých bezpečnostních opatření v souladu s platným zákonem č. 262/2006 Sb. §101 zákoníku práce a následujícími

BEZPEČNOST PRÁCE A POŽADAVKY NA PRACOVÍŠTĚ – VÝROBNÍ ČINNOSTI

Zákon č. 309/2006 Sb., kterým se upravují další požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci pracovních vztazích a o zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při činnosti nebo poskytování služeb mimo pracovní vztahy (zákon o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci)

požadavky na pracoviště a pracovní prostředí, výrobní a pracovní prostředky a zařízení, organizaci práce a pracovní postupy a bezpečnostní značky, předcházení ohrožení života a zdraví, odborná způsobilost a zvláštní odborná způsobilost, další úkoly zadavatele stavby, jejího zhotovitele, popř. fyzické osoby, která se podílí na zhotovení stavby

Nařízení vlády č. 101/2005 Sb., o podrobnějších požadavcích na pracoviště a pracovní prostředí
elektrické instalace, průmyslové rozvody, potrubní systémy, vedení a sítě, únikové cesty a východy, stavební konstrukce, pracoviště s výskytem prachu a škodlivin v pracovním ovzduší, dopravní komunikace, nebezpečný prostor, nakládací a vykládací rampy, pracoviště pro výrobu, opravy a údržbu dopravních prostředků, poskytování první pomoci, venkovní pracoviště, skladování a manipulace s materiálem a břemeny, sklad pohonných hmot, hořlavých kapalin a tuhých maziv, nízkotlaká kotelna

Nařízení vlády č. 11/2002 Sb., kterým se stanoví vzhled a umístění bezpečnostních značek a zavedení signálů
druhy značek, umístování značek, bezpečnostní barvy, signály

Vyhláška č. 48/1982 Sb., kterou se stanoví základní požadavky k zajištění bezpečnosti práce a technických zařízení
úprava a zpracování materiálů, tlaková zařízení, stlačování plynů a chlazení, plynová zařízení, průmyslové pece, elektrická zařízení, nářadí a pracovní pomůcky, nebezpečné látky a nebezpečné záření

Nařízení vlády č. 378/2001 Sb., kterým se stanoví bližší požadavky na bezpečný provoz a používání strojů, technických zařízení, přístrojů a nářadí
požadavky na bezpečný provoz a používání zařízení, ochranná zařízení, kontroly zařízení

Nařízení vlády č. 591/2006 Sb., o bližších minimálních požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví při práci na staveništích
povinnosti zhotovitele, další požadavky na staveniště, bližší minimální požadavky na bezpečnost a ochranu zdraví při provozu a používání strojů a nářadí na staveništi, požadavky na organizaci práce a pracovní postupy, práce a činnosti vystavující fyzickou osobu zvýšenému ohrožení života nebo poškození zdraví, při jejichž provádění vzniká povinnost zpracovat plán

Vyhláška č. 87/2000 Sb., kterou se stanoví podmínky požární bezpečnosti při svařování a nahřívání živců v tavných nádobách
podmínky pro zahájení svařování a po skončení svařování, svařování kovových materiálů,

svařování nekovových materiálů, nahřívání živic, rozsah zvláštních požárně bezpečnostních opatření

Nařízení vlády č. 362/2005 Sb., o bližších požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví při práci na pracovištích s nebezpečím pádu z výšky nebo do hloubky
definice, technická a organizační opatření, ochrana proti pádu, zajištění proti pádu technickou konstrukcí, zajištění proti pádu osobními ochrannými pracovními prostředky, používání žebříků, zajištění proti pádu předmětů a materiálu, zajištění pod místem práce ve výšce a v jeho okolí, práce na střeše, dočasné stavební konstrukce, shazování předmětů a materiálu, přerušení práce ve výškách, krátkodobé práce ve výškách, školení zaměstnanců

Vyhláška č. 50/1978 Sb., o odborné způsobilosti v elektrotechnice
kvalifikace pracovníků (§ 3 pracovníci seznámení, § 4 pracovníci poučení - částečné)

Vyhláška č. 77/1965 Sb., o výcviku, způsobilosti a registraci obsluh stavebních strojů
oprávnění k obsluze stavebních strojů, výcvik, odborná zkouška, průkaz o oprávnění k obsluze stavebních strojů, povinnosti držitele průkazu

OCHRANA ZDRAVÍ A ZAKÁZANÉ PRÁCE

Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví
ochrana zdraví při práci (kategorizace prací, měření pro účely zařazení prací do kategorií, rizikové práce), chemické látky (nakládání s nebezpečnými chemickými látkami, odborná způsobilost), orgány ochrany veřejného zdraví

Vyhláška č. 432/2003 Sb., kterou se stanoví podmínky pro zařazování prací do kategorií, limitní hodnoty ukazatelů biologických expozičních testů, podmínky odběru biologického materiálu pro provádění biologických expozičních testů a náležitosti hlášení prací s azbestem a biologickými činiteli
zařazování prací do kategorií (kategorie první, druhá, třetí, čtvrtá)

Nařízení vlády č. 361/2007 Sb., kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví při práci
rizikové faktory pracovních podmínek, jejich členění a zjišťování, hodnocení zdravotního

rizika, podmínky ochrany zdraví při práci (mikroklimatické podmínky, ochranné nápoje, chemické faktory, prach, fyzická zátěž, pracovní poloha, ruční manipulace s břemeny, psychická zátěž, zraková zátěž, biologičtí činitelé, bezpečnostní přestávky při práci s rizikovými faktory); hygienické požadavky na pracoviště a pracovní prostředí (mikroklimatické podmínky, osvětlení, prostory pracoviště, práce se zobrazovacími jednotkami, práce s biologickými činiteli, zásobování vodou, sanitární a pomocná zařízení, malování a úklid)

Nařízení vlády č. 272/2011 Sb., o ochraně zdraví před nepříznivými účinky hluku a vibrací

hodnocení rizika hluku a opatření k ochraně zdraví, hodnocení rizika vibrací a opatření k ochraně zdraví, bezpečnostní přestávky a jejich rozvržení

Nařízení vlády č. 406/2004 Sb., o bližších požadavcích na zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v prostředí s nebezpečím výbuchu

posuzování rizika výbuchu, technická a organizační opatření k prevenci a ochraně před výbuchem, dokumentace o ochraně před výbuchem, klasifikace prostorů (zóny), označení prostorů, školení zaměstnanců, písemné pokyny a příkazy k provedení prací

Nařízení vlády č. 495/2001 Sb., kterým se stanoví rozsah a bližší podmínky poskytování osobních ochranných pracovních prostředků, mycích, čistících a dezinfekčních prostředků

definice, požadavky na osobní ochranné pracovní prostředky, dezinfekční prostředky, mycí a čistící prostředky, regenerační krémy a masti, hodnocení rizik pro výběr a použití osobních ochranných pracovních prostředků, druhy osobních ochranných pracovních prostředků

Vyhláška č. 180/2015 Sb., o pracích a pracovištích, které jsou zakázány těhotným zaměstnankyním, zaměstnankyním, které kojí, a zaměstnankyním-matkám do konce devátého měsíce po porodu, o pracích a pracovištích, které jsou zakázány mladistvým zaměstnancům, a o podmínkách, za nichž mohou mladiství zaměstnanci výjimečně tyto práce konat z důvodu přípravy na povolání (vyhláška o zakázaných pracích a pracovištích) druhy zakázaných prací, limity pro manipulaci s břemeny

Zákon č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů

definice pojmů, zákaz kouření (určená místa a prostory, povinné označení, vzhled grafických značek), vyšetření přítomnosti alkoholu nebo jiné návykové látky

Obecné seznámení s poskytováním první pomoci se zaměřením mimo jiné na poskytování první pomoci: po obnově životních funkcí, zasažení elektrickým proudem, tonoucím, při žilním a tepenném krvácení, při zlomenině, šoku, popáleninách apod.

ZDRAVOTNÍ ZPŮSOBILOST A ÚRAZY

Zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách)

pracovně-lékařské služby (dříve závodní preventivní péče)

Zákon č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách
pracovně-lékařské služby, poskytovatelé pracovně-lékařských služeb, povinnosti zaměstnavatele, povinnosti zaměstnanců, posuzování a uznávání nemocí z povolání

Vyhláška č. 79/2013 Sb., o provedení některých ustanovení zákona č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách, (vyhláška o pracovně-lékařských službách a některých druzích posudkové péče)

vstupní prohlídky, periodické prohlídky, výstupní prohlídky, mimořádné prohlídky, následné prohlídky

Zákon č. 266/2006 Sb., o úrazovém pojištění zaměstnanců
pracovní úraz, nemoc z povolání, bolest, ztížení společenského uplatnění, poškození zdraví, druhy dávek, hodnota bodu, posuzování poškození zdraví, seznam nemocí z povolání

Nařízení vlády č. 201/2010 Sb., o způsobu evidence úrazů, hlášení a zasílání záznamu o úrazu kniha úrazů, záznam o úrazu, záznam o úrazu - hlášení změn, ohlášení pracovního úrazu bez zbytečného odkladu, odesílání záznamu o úrazu (lhůty, instituce)

Nařízení vlády 170/2014 Sb. kterým se mění nařízení vlády č. 201/2010Sb., o způsobu evidence úrazů, hlášení a zasílání záznamu o úrazu

POŽÁRNÍ OCHRANA A PREVENCE

Zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně ve znění pozdějších předpisů
členění činností podle požárního nebezpečí, odborná způsobilost, dokumentace požární ochrany, školení a odborná příprava zaměstnanců o požární ochraně, základní povinnosti fyzických osob, osobní pomoc, věcná pomoc, vstup na nemovitosti, hasičský záchranný sbor, výkon státního požárního dozoru, pokuty

Vyhláška č. 246/2001 Sb., o stanovení podmínek požární bezpečnosti a výkonu státního požárního dozoru (vyhláška o požární prevenci)
hasicí přístroje, věcné prostředky požární ochrany, požárně bezpečnostní zařízení, podmínky pro hašení požárů a pro záchranné práce, školení a odborná příprava zaměstnanců o požární ochraně, druhy a obsah dokumentace požární ochrany, tepelné spotřebiče, komíny a kouřovody, hořlavé nebo požárně nebezpečné látky

Vyhláška č. 23/2008 Sb., o technických podmínkách požární ochrany staveb
požadavky pro nové a stávající stavby – užívání stavby, chráněné únikové cesty, hořlavé kapaliny, bezpečné vzdálenosti spotřebičů od hořlavých hmot

ZÁKONY O OCHRANĚ ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ V PLATNÉM ZNĚNÍ – o odpadech, vodách, ovzduší

Zákon č. 185/2001 Sb. o odpadech, Vyhláška 383/2001 Sb. o podrobnostech nakládání s odpady ve znění pozdějších předpisů

Vyhláška 383/2001 Sb. o podrobnostech nakládání s odpady ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 254/2001 Sb. vodní zákon ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 201/2012 Sb. o ochraně ovzduší ve znění pozdějších předpisů

CHEMICKÉ LÁTKY A SMĚSI

Zákon č. 350/2011 Sb., o chemických látkách a chemických směsích a o změně některých zákonů (chemický zákon)

klasifikace, balení a označování (vlastnosti látek a směsí, skupiny nebezpečnosti, hodnocení nebezpečných vlastností látek a směsí), orgány státní správy, bezpečnostní list

Vyhláška č. 402/2011 Sb., o hodnocení nebezpečných vlastností chemických látek a chemických směsí a balení a označování nebezpečných chemických směsí

označování některých skupin nebezpečných směsí, názvy nebezpečných látek v nebezpečných směsích, směsi, které mohou představovat specifické nebezpečí pro zdraví nebo životní prostředí a jejich označení, výstražné symboly a písmenná označení nebezpečných vlastností, R-věty (standardní věty označující specifickou rizikovost), S-věty (standardní pokyny pro bezpečné zacházení). Seznámení pracovníků s chemickými látkami používaných pro výrobu asfaltových emulzí, :redikote em44,redicote em26, redicote 404, redicotee-4875, adb10, kdt30, emb30, wetfix be, kyselina chlorodíková, chlorid amonný, chlorid vápenatý, algoltex b/c, silniční asfalty, varsol 40.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1272/2008, o klasifikaci, označování a balení látek a směsí, o změně a zrušení směrnic 67/548/EHS a 1999/45/ES a o změně nařízení (ES) č. 1907/2006

klasifikace a označování nebezpečných látek a směsí (třídy nebezpečnosti, výstražné symboly GHS, signální slova), H-věty (standardní věty o nebezpečnosti), P-věty (pokyny pro bezpečné zacházení – prevence, reakce, skladování, odstraňování

TECHNICKÉ NORMY

jen základní bezpečnostní požadavky týkající se bezpečnosti práce, kontrol a uspořádání pracoviště

DALŠÍ VLASTNÍ VYPRACOVANÉ DOKUMENTY POUŽITÉ PŘI ŠKOLENÍ

dokumentace BOZP a požární ochrany, informace a pokyny zaměstnavatele, místní provozní bezpečnostní předpisy pro pokládku mikrokoberců, kalových zákrytů, živičných ploch, pro prolévané vrstvy, postřiky a nátěry, pro opravy komunikací, dokumenty a

evidence, které je součástí zpracované a schválené dokumentace BOZP a PO – platné ke dni provedení školení

Školení zaměstnanců

- organizace školení na pracovištích, požadavky na školitele
- druhy školení (základní, odborná), lhůty školení
- povinnost zúčastnit se školení, včetně ověření znalostí

Seznámení s riziky při práci, stanovená opatření

- systém řízení a prevence rizik, analýza rizik, eliminace rizik
- rizika fyzikální, chemická, biologická

rizikové faktory pracovního prostředí: prach, chemické látky, hluk, vibrace, fyzická zátěž, pracovní poloha, zátěž teplem, zátěž chladem, psychická zátěž, zraková zátěž

- informace o zařazení práce do kategorií podle výskytu rizikových faktorů pracovního prostředí (kategorizace prací)
- opatření na ochranu před působením rizik na pracovišti: technická a organizační opatření

Osobní ochranné pracovní prostředky

- směrnice pro poskytování osobních ochranných pracovních prostředků, mycích, čistících a dezinfekčních prostředků a ochranných nápojů
- povinné používání osobních ochranných pracovních prostředků na základě vyhodnocení rizik
- informace o nutnosti seznámení se s návodem k používání a způsobem použití OOPP (v jakých případech)
- vybavení zaměstnanců stanovenými OOPP, způsob vedení evidence, kontroly používání OOPP

Pracovní úrazy

- definice pracovního úrazu, definice smrtelného úrazu
- povinnosti zaměstnanců při vzniku pracovního úrazu

- oznamování všech pracovních úrazů (bezodkladně) zaměstnavateli, nadřízenému vedoucímu zaměstnanci, bezpečnostnímu technikovi, povinnost oznámit každý úraz a poranění
- kniha úrazů – evidence o všech úrazech, i když jimi nebyla způsobena pracovní neschopnost nebo byla způsobena pracovní neschopnost nepřesahující 3 kalendářní dny, umístění knihy úrazů na pracovišti, vedení knihy úrazů
- záznam o úrazu – vyhotovení záznamu o úrazu a vedení dokumentace o všech pracovních úrazech, jejichž následkem došlo ke zranění zaměstnance s pracovní neschopností delší než 3 kalendářní dny nebo k úmrtí zaměstnance, hlášení změn
- ohlašování pracovních úrazů a zasílání záznamů o úrazech stanovených orgánům a institucím
- objasňování příčin a okolností vzniku pracovních úrazů, spolupráce, opatření proti opakování pracovních úrazů
- seznámení s příčinami a okolnostmi vzniku pracovních úrazů na pracovišti
- nejčastější zdroje a příčiny úrazů a poranění při prováděných činnostech

Jiné mimořádné události

- druhy mimořádných událostí – požár, výbuch, zhroucení konstrukcí, přepadení, únik plynu, vody, chemické látky
- povinnosti zaměstnanců při vzniku mimořádné události – havarijní plán pro zdolávání mimořádných událostí
- oznamování mimořádných událostí zaměstnavateli, nadřízenému vedoucímu zaměstnanci, bezpečnostnímu technikovi
- povinnost oznamovat územně příslušnému operačnímu středisku hasičského záchranného sboru kraje každý požár vzniklý při provozovaných činnostech nebo v užívaných prostorách
- způsob vyhlášení poplachu a přivolání pomoci, čísla tísňového volání
- evakuace osob a majetku, určené osoby a prostředky pro evakuaci, způsob evakuace, priority, shromažďovací místa
- únikové cesty a východy, směry úniku z jednotlivých objektů, značení únikových cest a východů

Poskytování první pomoci a jiné pomoci v případě vzniku mimořádné události

- zásady poskytování první pomoci – plán první pomoci (traumatologický plán), pokyny pro poskytování 1. pomoci
- lékárníčky – umístění na pracovišti, vybavení, doplňování, kontroly, odpovědné osoby
- osoby, které organizují poskytnutí první pomoci, zajišťují přivolání zejména zdravotnické záchranné služby, Hasičského záchranného sboru a Policie České republiky a organizují evakuaci zaměstnanců

Zdravotní způsobilost, lékařské prohlídky

- smluvní lékařská zařízení, pracovně-lékařské služby
- vstupní, periodické, výstupní, mimořádné, následné lékařské prohlídky, lhůty

Alkoholické nápoje, návykové látky, kouření

- zákaz požívání alkoholických nápojů nebo jiných návykových látek na pracovišti
- zákaz kouření na pracovišti
- povinnost podrobit se zjištění, zda zaměstnanec není pod vlivem alkoholu nebo jiných návykových látek – orientační dechové zkoušky na alkohol, drogové testy, záznamy a evidence o zkouškách a testech

Zásady bezpečného chování na pracovišti, bezpečnostní pokyny

- základní povinnosti zaměstnance při dodržování předpisů BOZP a PO (školící text), pracovní řád
- nebezpečná místa na pracovištích a ve společnosti
- zakázané pracovní činnosti a postupy
- práce zakázané těhotným ženám, kojícím ženám, ženám do konce devátého měsíce po porodu a mladistvým
- bezpečnostní pokyny při práci se zobrazovacími jednotkami
- pracovní a technologické postupy pro jednotlivé pracovní činnosti

Práce a činnosti na externích pracovištích / při činnostech více zaměstnavatelů

- rizika – písemné informace o rizicích a přijatých opatřeních k ochraně před jejich působením, vzájemné předání dokumentace, seznámení s konkrétními riziky
- písemná dohoda o opatření k ochraně bezpečnosti a zdraví zaměstnanců, pověřená osoba (koordinátor)

Sklady, skladování, ruční manipulace s břemeny

- bezpečnost při skladování a manipulaci s břemeny – místní provozně bezpečnostní řád skladů
- označení skladů a prostor pro skladování, bezpečnostní značení
- požadavky na sklad a komunikační prostory ve skladu, manipulační jednotky a přepravní prostředky
- skladování v regálech, na paletách, stohování
- regály – označení, nosnost, stabilita, technický stav, způsob zakládání, kontroly
- skladování pohonných hmot, hořlavých kapalin, tuhých maziv, hořlavých nebo požárně nebezpečných látek
 - manipulace s hořlavými kapalinami a chemickými látkami – požadavky, max. množství, OOPP, označení prostor
 - seznámení s údaji o hmotnosti a vlastnostech břemen, o umístění těžiště, o nejtěžší straně břemen
 - seznámení o správném uchopení a zacházení s břemeny a s rizikem, jemuž může být zaměstnanec vystaven při nesprávné ruční manipulaci s břemeny
 - hygienické limity pro hmotnost ručně manipulovaného břemene
 - bezpečnostní listy používaných a skladovaných látek – dle zpracovaného seznamu, který je nedílnou součástí dokladu o školení (chemické látky, hořlavé kapaliny, technické plyny apod.)

Elektrické spotřebiče

- bezpečnost při práci s elektrickými spotřebiči – provozní bezpečnostní předpis
- zákaz používání vlastních, neschválených, nevidovaných, poškozených elektrických spotřebičů

- návody výrobců používaných elektrických spotřebičů – dle zpracovaného seznamu, který je nedílnou součástí dokladu o školení

Stroje, technická zařízení, přístroje, nářadí

- bezpečnost při práci s elektrickým ručním nářadím – provozní bezpečnostní předpis
- bezpečnost při obrábění kovů – provozní bezpečnostní předpis
- bezpečnost při provozování manipulačních vozíků – provozní bezpečnostní předpis
- bezpečnost při svařování, pájení – provozní bezpečnostní předpis
- bezpečnost při manipulaci s tlakovými lahvemi na plyn – provozní bezpečnostní předpis
- bezpečnost při provozu tlakových nádob stabilních – provozní bezpečnostní předpis
- bezpečnost při provozu jeřábů a vázání břemen – provozní bezpečnostní předpis, systém bezpečné práce
- zákaz používání vlastních, neschválených, nevidovaných, poškozených strojů, zařízení, přístrojů a nářadí
- pracovní a technologické postupy pro jednotlivé pracovní činnosti
- bezpečnostní pokyny pro jednotlivé stroje – pokyny k obsluze nebo použití

Práce na žebříku a na schůdcích

- bezpečnost při práci na žebříku – provozní bezpečnostní předpis
- definice práce ve výškách, zákaz práce bez zajištění (nad 5 m)
- povinné školení a lékařské prohlídky pro práce ve výškách, pověření pro práce ve výškách
- bezpečné použití – stabilita, technický stav, ustavení, bezpečnostní prvky
- pracovní oděv a pomůcky pro uložení drobného materiálu (zejména při údržbářských pracích)
- zakázané činnosti – poškozené žebříky a schůdky, neodborné opravy a úpravy, nebezpečné nástroje a nářadí apod.
- kontroly – označení, způsob a lhůty kontrol, zápis o kontrole
- pracovní a technologické postupy pro jednotlivé pracovní činnosti
- návody k obsluze používaných zařízení – dle zpracovaného seznamu, který je nedílnou součástí dokladu o školení (žebříky, schůdky, OOPP)

Práce ve výškách a nad volnou hloubkou

- bezpečnost při práci ve výškách a nad volnou hloubkou – provozní bezpečnostní předpis
- definice práce ve výškách a nad volnou hloubkou, zákaz práce bez zajištění
- povinné školení a lékařské prohlídky pro práce ve výškách, pověření pro práce ve výškách, pracovní list
- bezpečná práce – způsob a rozsah činnosti, zápis do pracovního listu nebo jiné dokumentace
- místo ukotvení – určení místa ukotvení vedoucím zaměstnancem, zápis do pracovního listu nebo jiné dokumentace
- zajištění pracoviště – proti vstupu nepovolaných osob, zajištění místa pod místem práce ve výškách (zábrana, střežení)
- lešení – bezpečnost při stavbě a provozu, dokumentace k lešení, předávací protokoly, zápisy o převzetí do užívání, bezpečnostní pokyny pro montáž, provoz a demontáž lešení
- zakázané činnosti
- kontroly – druhy, způsob a lhůty kontroly, zápis o kontrole
- pracovní a technologické postupy pro jednotlivé pracovní činnosti
- návody k obsluze používaných zařízení – dle zpracovaného seznamu, který je nedílnou součástí dokladu o školení (žebříky, lešení, postroje, lana a další OOPP)

Bezpečnostní přestávky

- práce se zřetelnou zátěží – bezpečnostní přestávky v trvání 5 až 10 minut po každých 2 hodinách od započetí výkonu práce, příp. musí být zajištěno střídání činností nebo zaměstnanců
- práce spojená s celkovou fyzickou zátěží a lokální svalovou zátěží, překračující hygienické limity – bezpečnostní přestávky v trvání 5 až 10 minut po každých 2 hodinách od započetí výkonu práce, příp. musí být zajištěno střídání činností nebo zaměstnanců
- práce spojená se zaujímáním podmíněně přijatelných a nepřijatelných pracovních poloh, překračující stanovené hygienické limity – bezpečnostní přestávky v trvání 5 až 10 minut po každých 2 hodinách od započetí výkonu práce, příp. musí být zajištěno

střídání činností nebo zaměstnanců

- práce spojená s ruční manipulací s břemenem, překračující stanovené hygienické limity – bezpečnostní přestávky v trvání 5 až 10 minut po každých 2 hodinách od započetí výkonu práce, příp. musí být zajištěno střídání činností nebo zaměstnanců
- práce s rizikovými faktory (trvalá práce zařazená jako riziková, např. hluk a vibrace), při které je nezbytné nepřetržité používání OOPP, při které expozice překračuje přípustný limit nebo jiná trvalá práce, při které je stanoveno povinné používání OOPP a tento OOPP ztěžuje zaměstnanci pohyb, dýchání, vidění a jiné fyziologické funkce – bezpečnostní přestávky, při nichž může zaměstnanec odložit OOPP, první přestávka nejpozději po 2 hodinách od započetí výkonu práce v trvání nejméně 15 minut, následné přestávky nejpozději po každých dalších 2 hodinách výkonu práce v trvání nejméně 10 minut, poslední přestávka nejpozději 1 hodinu před ukončením směny v trvání 10 minut, po dobu trvání bezpečnostních přestávek nesmí být zaměstnanec v žádném úseku směny exponován rizikovému faktoru (hluk, vibrace apod.)

Revize, kontroly, údržba, opravy

- plán revizí, kontrol, údržby a oprav používaných strojů, technických zařízení, přístrojů a náradí, stanovené lhůty
- oprávnění k provedení revize, kontroly, údržby a opravy
- povinnosti a zodpovědnost zaměstnanců

Požární ochrana a prevence

system požární ochrany na pracovišti, zajištění pracoviště po ukončení pracovní doby, v mimopracovní době

povinnosti a zodpovědnost všech zaměstnanců, osobní a věcná pomoc, zakázané činnosti

povinnosti a zodpovědnost vedoucích zaměstnanců

kontrolní činnost na daném pracovišti – způsob a lhůty kontrol

způsob vyhlášení požárního poplachu a ohlášení požáru (požární poplachové směrnice)

organizace evakuace – místo pro řízení evakuace, určené osoby a prostředky pro

evakuaci, způsob evakuace osob a majetku, priority v případě evakuace, povinnosti a odpovědnosti zaměstnanců

únikové cesty a východy – směry úniku z jednotlivých objektů

podstata hoření – hořlavé látky, zápalné zdroje, oxidační prostředky, zplodiny hoření

princip hašení – základní hasební látky a jejich účinky

přenosné hasicí přístroje, hydranty, požárně bezpečnostní zařízení – druhy, rozmístění, způsob použití, instalace, označení, přístupnost, kontroly, revize, opravy – lhůty, oprávnění osob

hlavní uzávěry a vypínače energií (elektrický proud, voda, plyn) – umístění, přístupnost, označení

požadavky na údržbu, kontroly a opravy technických a technologických zařízení – plán jednotlivých kontrol, revizí, údržby a stanovené odpovědnosti a oprávnění

POZNÁMKA: podrobná osnova školení je uvedena ve zpracovaném a schváleném Tematickém plánu a časovém rozvrhu školení o požární ochraně

ZÁVĚREČNÁ ČÁST

- **přezkoušení:** na závěr školení musí být provedeno ověření znalostí z výše uvedených bezpečnostních předpisů a pokynů s výsledkem „prospěl“
- **metoda ověření znalostí:** ústní pohovor, příp. písemný test
- **prezenční listina:** jmenný seznam školených zaměstnanců je nedílnou součástí dokladu o školení

Na závěr školení každý zaměstnanec musí splnit test ověření znalostí z bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární ochrany.

Příloha č. 5: Dotazník

Dobrý den,

jsem studentkou České zemědělské univerzity v Praze a ráda bych Vás požádala o vyplnění dotazníku týkající se zpracování diplomové práce na téma „Bezpečnost a ochrana zdraví při práci v právní teorii a praxi (BOZP)“. Vyplnění dotazníku je zcela anonymní, odpovědi budou sloužit pouze k vypracování diplomové práce.

Předem děkuji za vyplnění dotazníku.

Bc. Miloslava Šatrová

1. Pohlaví

- muž
- žena

2. Váš věk

- 18 – 30 let
- 31 – 40 let
- 41 – 50 let
- 51 let a více

3. Stupeň dosaženého vzdělání

- základní
- učňovské
- středoškolské
- vysokoškolské
- doktorské

4. Jak dlouho pracujete u společnosti

- 0 – 5 roků
- 6 – 10 roků
- 11 a více roků

5. Vlastníte tato oprávnění

- řidičský průkaz
- svářečský průkaz
- průkaz strojníka
- průkaz na vysokozdvihný vozík
- držitel oprávnění vyhlášky 50 (elektro)
- nevlastním nic

6. Na jakém provozním úseku pracujete

- dopravně provozní úsek
- provozní úsek emulgační stanice
- provozní úsek obalovny
- jiný úsek

7. Víte, co znamená pojem „bezpečnost a ochrana zdraví při práci“

- ano
- ne

8. Používáte osobní ochranné pracovní pomůcky

- ano
- ne

9. Jaké používáte osobní ochranné pracovní pomůcky

- bunda s reflexními prvky
- ochranný pracovní oblek s reflexními prvky
- výstražná vesta s výstražnými prvky
- bezpečnostní obuv letní, zimní
- obuv s izolační podrážkou, obuv s tepelně izolační podrážkou
- rukavice pracovní kožené, vibrační, svářečské, gumové latexové
- sluchadla nebo ucpávky do uší, chrániče sluchu
- respirátor

- ochranný štít
- ochranná přilba se štítem, brýlemi, pogumovaným krytem
- obličejový štít

10. Jste spokojený s průběhem a frekvencí školení BOZP

- ano
- ne
- nevím

11. Je dle Vašeho názoru dostačující školení BOZP 1 x za rok

- ano
- ne
- nevím

12. Pokud jste odpověděli na otázku č. 11 ne, vypište důvody nedostatečnosti školení 1 x za rok

13. Co se změnilo za dobu Vašeho působení u firmy v rámci BOZP

- průběh školení
- osobní ochranné pracovní pomůcky
- legislativa
- kontroly státních orgánů

14. Co byste v rámci BOZP změnili

Příloha č. 6: Prezenční listina účastníků školení BOZP a PO a ochrany ŽP

Účastníci školení:	
Jméno školitele, odborná způsobilost, oprávnění ke školení:	Odborná způsobilost v prevenci rizik v BOZP č., vedení společnosti
Datum školení:	1.9.2017
Místo školení:	V místě společnosti
Způsob ověření znalostí:	Ústní pohovor

Po provedeném vstupním školení byl(a) pan(i) předán na zaučení k panu(i) na dobu zaškolení.

Po provedeném zaškolení bylo ověření znalostí provedeno ústní formou pohovoru.

Pan(i) porozuměl(a) školené tematice a jeho(i) znalosti jsou pro výkon dané práce dostačující

Účastník školení stvrzuje svým podpisem, že se osobně zúčastnil školení, porozuměl školené tematice a že je mu známa jeho odpovědnost za případné nedodržování či vědomé porušování povinností stanovených závaznými právními a ostatními předpisy k zajištění bezpečnosti práce, požární ochrany a ochrany životního prostředí s nimž byl řádně seznámen, byl seznámen s používáním OOPP, kategorizací práce kdy zaměstnanec je zařazen do kategorie 2.

Nastupující pracovník:

Jméno:

Podpis.....

Datum.....1.9..2017.....

Školení provedl:

Jméno:

Podpis.....

Datum.....1.9..2017.....